

ОТЧЕТЕН ДОКЛАД

ЗА ДЕЙНОСТТА НА СЪДИЛИЩАТА ОТ СТАРОЗАГОРСКИ СЪДЕБЕН РАЙОН ПРЕЗ 2020 ГОДИНА

Като орган на съдебната власт ОС Стара Загора осъществява правораздаване в съдебен район, включващ пет районни съдилища.

През отчетната 2020г. дейността на съда функционираше на основата на безпристрастност и професионализъм, при спазване на законите и вътрешното убеждение за справедливост.

Правораздавателната работа през годината беше обусловена до голяма степен и от географските, демографските и икономическите характеристики на съдебния район.

В годишния доклад за 2020г. в аналитичен вид са представени данни, изводи, констатирани проблеми и конкретни предложения за дейността на съда.

Анализите са съпоставени с данните от 2019г., 2018г. и 2017г. Представени и анализирани са данните от дейността на районните съдилища в съдебен район Стара Загора.

Основната част на доклада касае правораздавателната работа, отчетена отделно за наказателните, гражданските и търговските дела, като в рамките на тези раздели са изложени данните относно постъпили, разгледани и свършени производства, обособени като дела първа инстанция и въззивни дела.

През 2020г. в Старозагорски съдебен район са постъпили 20818 бр. граждански, наказателни и изпълнителни дела.

Налице е намаление на постъплението от към брой дела в сравнение с 2019г. с 12%, спрямо 2018г. – с 9% и спрямо 2017г. – с 14%.

Постъпилите дела в ОС Стара Загора са със 6% по – малко в сравнение с 2019г., а в районните съдилища – с 13% по - малко. Намаление от 6% през 2020г. бележи и постъплението на изпълнителни дела.

Брой постъпили дела в Старозагорски съдебен район

Съд	Брой постъп. дела през 2017г.	Брой постъп. дела през 2018г.	Брой постъп. дела през 2019г.	Брой постъп. дела през 2020г.	Промяна спрямо 2019г. в %
ОС Ст. Загора	2903	2575	2809	2632	-6 %
Районни съдилища	19637	18593	19229	16763	-13%
Съдебно изпълнение	1609	1773	1520	1423	-6%
Общо:	24149	22941	23558	20818	-12%

I. КАДРОВА ОБЕЗПЕЧЕНОСТ

1. Окръжен съд Стара Загора

1.1 Съдии и младши съдии

Към 31.12.2020г. магистратските длъжности в ОС Стара Загора са **23 бр.**, от които: 1 председател, 3 заместник-председатели, 18 съдии и 1 младши съдия. В края на 2020г. няма незаети щатни бройки за длъжността “съдия”.

Тримата заместник председатели на съда ръководят, както следва: г-жа Даниела Телбизова – Гражданско отделение, г-н Димитър Христов – Търговско отделение и г-жа Спасена Драготинова – Наказателно отделение.

В съда са обособени три отделения – гражданско, наказателно и търговско и фирмено. Съдиите са разпределени съответно: В наказателно отделение в настоящия момент работят 9 съдии. В търговско и фирмено отделение – 7 съдии. В гражданско отделение в края на 2020г. работят 6 съдии. Считано от 05.08.2020г. със Заповед №573/ 27.07.2020г. на И.Ф. Председател на ОС Стара Загора младши съдия Боряна Христова е командирована на длъжност “съдия“ в РС Гълъбово.

Със Заповед № ЛС19/22.01.2020г. на Председателя на Апелативен съд Пловдив е прекратена командировката на съдия Христо Василев Симитчиев в Апелативен съд Пловдив. Същият продължи работата си като съдия в търговско отделение на ОС Стара Загора.

1.2 Съдебни служители

Към 31.12.2020г. числеността на съдебните служители в ОС Стара Загора е **52 щатни длъжности**, включително и **3 бр. съдебни помощници**. В края на 2020г. няма незаети щатни бройки.

Структурата на съдебната администрация е следната:

а/ Ръководни длъжности:

- Съдебен администратор – 1 бр.
- Административен секретар и човешки ресурси – 1 бр.
- Главен счетоводител – 1 бр.

б/ Обща администрация

- Системен администратор /единият и.ф. служител по сигурността на информацията/ – 2 бр.
- Съдебен статистик – 1 бр.
- Управител сгради – 1 бр.
- Счетоводител – 1 бр.
- Шофьор – 1 бр.
- Работник, поддръжка сгради – огняр – 1 бр.
- Чистач – 3 бр.
- Връзки с обществеността – 1 бр.

в/ Специализирана администрация

- Съдебни помощници – 3бр
- Съдебен деловодител класифицирана информация – 1 бр.
- Съдебен деловодител – регистратура – 1 бр.
- Съдебни деловодители – 12 бр.

/в т.ч. Завеждащ служба съдебни деловодители, той и съдебен деловодител/

- Съдебни секретари – 15 бр.

/в т.ч. Завеждащ служба съдебни секретари, той и съдебен секретар/

- Съдебен архивар – 2 бр.
- Съдебен призовкар – 4 бр.

През изминалата година не настъпиха съществени промени в състава на съдебните служители. Постигна се до голяма степен оптимизиране работата на съдебната администрация.

Със Заповед №363/21.05.2020г. на И.Ф. Председател на ОС Стара Загора е преназначена Николета Николаева Рангелова – Гочева от длъжност “Завеждащ служба – съдебни деловодители, той и съдебен деловодител” на длъжност “Съдебен деловодител“.

Със Заповед №364/21.05.2020г. на И.Ф. Председател на ОС Стара Загора е преназначена Пенка Димитрова Денева от длъжност “Съдебен деловодител” на длъжност “Завеждащ служба – съдебни деловодители, той и съдебен деловодител”.

Със Заповед №735/11.09.2020г. на И.Ф. Председател на ОС Стара Загора е назначена Божидара Евгениева Петрова на длъжност “Съдебен

помощник” по чл. 68, ал.1, т.3 от КТ до завръщането на титуляра Пепа Димова Жекова.

Със Заповед №768/24.09.2020г. на Председателя на ОС Стара Загора е прекратен трудов договор №03/03.07.2019г. по чл. 68, ал.1, т.3 КТ с Петя Василева Димова на длъжност “Съдебен деловодител”, считано от 30.09.2020г. на основание чл. 325, ал.1, т.5 от КТ.

Със Заповед №775/24.09.2020г. на Председателя на ОС Стара Загора е назначена Ирен Розалинова Георгиева на длъжност “Съдебен помощник” по чл. 68, ал.1, т.3 от КТ до завръщането на титуляра Нина Димитрова Георгиева.

Със Заповед №900/06.11.2020г. на Председателя на ОС Стара Загора е назначен Камен Данчев Йорданов на длъжност “Управител сгради” по чл. 68, ал.1, т.4 от КТ.

Със Заповед №1042/31.12.2020г. на Председателя на ОС Стара Загора е назначена Радмила Иванова Маринополска на длъжност “Счетоводител” по чл. 68, ал.1, т.3 от КТ, във връзка с чл.343, ал.2 ЗСВ до завръщането на титуляра Детелина Танчева Ангелова.

Със Заповед №1032/22.12.2020г. на Председателя на ОС Стара Загора са повишени в по – висок ранг, считано от 01.01.2021г. Северина Илкова Петкова /от четвърти на трети ранг/ и Симова Красиминова Кайкиева /от пети на четвърти ранг/.

2. Предложения за промени в щата

2.1 Окръжен съд Стара Загора

В настоящия момент по щат в **Окръжен съд Стара Загора има 23 съдии**, в т.ч. Административен ръководител – Председател, трима заместник административни ръководители и заместник председатели, 18 съдии и 1 младши съдия.

Съгласно Решение на Пленума на ВСС по Протокол №2/ 24.01.2019г. е съкратена на основание чл.30, ал.2, т.8 от ЗСВ 1 /една/ щатна длъжност “младши съдия“ в ОС Стара Загора.

ОС Стара Загора традиционно е сред най – натоварени съдилища в страната.

Ще цитирам малко данни от Анализ за натовареността на съдилищата приет от СК на ВСС с Решение по Протокол №19/16.06.2020г.

“Условно в окръжните съдилища се очертават три степени на натовареност - с ниска натовареност - под 7 дела месечно, със средна натовареност - от 7 до 11 дела и с висока натовареност - над 11 дела.

С висока натовареност по щат по брой постъпили дела са: СНС - 29,50 бр. (0,80 бр. - НОХД, 26,79 бр. - ЧНД и 1,91 бр. - Разпити), Софийски градски съд - 12,11 бр. (6,35 бр. - искиви производства, 3,26 бр. - ЧГД и 2,50 бр. наказателни дела) и **ОС – Стара Загора - 10,18 бр. (4,37 бр. – искиви производства, 1,79 бр. - ЧГД и 4,01 бр. наказателни дела).**

Спрямо възприетите по-горе критерии, с висока натовареност (над 11 дела на месец на един съдия) са съдиите от СНС - 30,08 бр. дела за разглеждане, като са свършили - 29,45 бр. Структурата и вида на делата разгледани в СНС е следната: 375 бр. (5%) - НОХД и 7 927 бр. (95%) – ЧНД (в.т.ч Разпити - 527 бр., 3406 бр. - дела по ЗСРС) т.е високата натовареност е формирана от дела с пониска правна и фактическа сложност. **С висока натовареност са съдиите от СГС - 18,84 бр. дела за разглеждане, като са свършили - 11,90 бр. и ОС – Стара Загора - 12,03 бр. дела за разглеждане, от тях приключени са 10,13 броя.** В заключение анализът на натовареността на окръжните съдилища през последните пет години сочи, че едни и същи окръжни съдилища са високо натоварени и това са СГС, СНС, ОС – Стара Загора.”

Видно от визираното по – горе, както и статистическите данни за първото полугодие на 2020г. показват, че единствено СГС, СпНС са с по – високи показатели от тези на ОС Стара Загора:

Натовареност по щат относно брой свършени дела:

Спец. нак. съд – 23.76 бр. дела

СГС – 9.54 бр. дела

ОС Стара Загора – 8.52 бр. дела

В настоящия момент липсват данни за цялата 2020г., но имайки предвид динамиката в постъплението от към брой дела, очаквам аналогични резултати.

С оглед констатираното натоварване на магистратите /видно от изнесените по – горе данни за натовареността на ОС Стара Загора, в сравнение с тази на други окръжни съдилища/, респективно и на съдебни служители считам, че на този етап е необходимо щатът на ОС Стара Загора да бъде увеличен с една щатна бройка “младши съдия” и една щатна бройка “системен администратор”.

Както вече бе споменато в съда функционират три отделения: гражданско, търговско и фирмено и наказателно. При наличие на един младши съдия едната година той разглежда въззивни граждански /или търговски/ дела, а втората – въззивни наказателни. Идеята за процентно натоварване от към граждански и търговски дела едната година не е особено удачна, тъй като това затруднява на първо място самия магистрат и на второ място – организацията на

работа /формиране на въззивните състави/. Не на последно място е трудно за предвиждане натоварването на младши съдията и най – ефективното му включване в съдопроизводствения процес. Няма да се спирам подробно на другите задължения на младши съдията в ОС Стара Загора: попълва петчленния състав при наказателните дела, изготвя становища, доклади и т.н. Не на последно място, ако се наложи командироване на младши съдията, с оглед нормалното функциониране на районните съдилища в региона /също достатъчно високо натоварени/ и обезпечаване на съдопроизводствения процес в тях, то тогава окръжния съд остава на практика без младши съдия.

По данни на ВСС към 30.06.2020г. окръжни съдилища с по – малък съдийски състав и много по – ниска натовареност са с по - голям щат “младши съдия“:

- ОС Велико Търново– 16 бр. съдия и 3 бр.младши съдия /7.23 св. дела/
- ОС Враца – 15 бр. съдия и 3 бр. младши съдия /5.44 св. дела/
- ОС Хасково – 15 бр. съдия и 3 бр. младши съдия /6.22 св. дела/
- ОС Перник – 12 бр. съдия и 3 бр. младши съдия /5.08 св.дела/

С оглед визираното по – горе, ведно с констатираното натоварване на съда считам, че реална и обоснована е необходимостта от увеличаване на щата на най – натоварения окръжен съд в страната с една щатна бройка “младши съдия“.

От 01.04.2021г. започва функционирането на новата ЕИСС в ОС Стара Загора. Едва ли в оставащия месец ще бъдат отстранени всички проблеми в работата ѝ. Продължава да работи и старата деловодна система, където трябва да се приключат всички образувани дела /около 600 бр./.

Големият брой дела, натовареността на съдии и служители и съвместната работа на две деловодни системи обуславят необходимостта от увеличаване на щата на съда с една щатна бройка “системен администратор”.

2.2 Районни съдилища

• Старозагорски районен съд

Големият брой постъпили дела, както и натовареността на РС Стара Загора на база брой дела за разглеждане и брой свършени дела налагат кадрова обезпеченост от съдии и съдебни служители. **В годишния доклад е констатирано**, че “след извършената пълна реорганизация на разпределението на деловодителите в РС Стара Загора, предвид натовареността в гражданско, наказателно отделение и СИС, и с цел обезпечаване на оптимално еднакво натоварване на всички деловодства в съда с нужните кадри, **през 2020г. се**

постигна относително обезпечаване на всички деловодства в съда за осигуряване на нормален съдопроизводствен процес”.

Не е отправено искане за увеличаване щата на съда.

- **Казанлъшки районен съд**

За оптимизиране работата на съда и утвърждаване на екипния принцип на работа е мотивирана необходимостта щатът да се увеличи с една съдийска бройка /в гражданско отделение/ и една бройка “съдебен помощник“. Приемам, че реална и обоснована е необходимостта на първо време от увеличаване числеността на съда с две щатни бройки за длъжностите “съдия“ и “съдебен помощник“.

- **Радневски районен съд**

В годишния доклад на Радневския районен съд не са направени искания за увеличения в щата му по отношение на съдийския състав и съдебната администрация.

- **Чирпански районен съд**

В годишния доклад се констатира, че в РС Чирпан, съдия Атанас Динков, административен ръководител-председател на съда е разгледал и приключил за 2020г. дела, които формират индекс на натовареност **262.14**, а съдия Тихомир Колев е разгледал и приключил за 2020г. дела, които формират индекс на натовареност **250.80**, като и двамата съдии разглеждат дела от всички видове. Тези данни са почти идентични през последните пет години, като се отчита свръхнатовареност на съда.

За компенсиране на тази свръхнатовареност бяха предприети мерки от СК на ВСС, видно от т.3.1. на Решение на Комисия “Съдебна администрация“ към СК на ВСС, Протокол № 1 от заседанието проведено на 23.01.2019г. с което е увеличена щатната численост на съда с **1 щатна бройка за съдебен помощник**.

Считам, че следва СК на ВСС да изпълни т.3.1. на Решение на Комисия “Съдебна администрация“ към СК на ВСС, Протокол № 1 от заседанието проведено на 23.01.2019г., което ще компенсира до известна степен тази свръхнатовареност, както и да бъде обявен конкурс за назначаване на длъжност “съдия” на свободната щатна бройка.

- **Гълъбовски районен съд**

В годишния доклад на Гълъбовския районен съд не са направени искания за увеличения в щата му по отношение на съдийския състав и съдебната администрация.

II. ДВИЖЕНИЕ НА ДЕЛАТА В ОС СТАРА ЗАГОРА

1. Постъпили и свършени дела. Тенденции. Анализ на натовареността. Изводи

За сравнителния анализ на постъпилите и свършени дела се проследи тяхното движение през последните четири години, включително 2020г. Данните се основават на статистическите отчети, изпращани в края на всяка година във ВСС и Инспектората към ВСС.

Постъпилите през 2020г. в ОС Стара Загора дела /2632 бр./ са със 6% по – малко спрямо 2019г., с 9% по – малко спрямо 2017г. и с 2 % повече спрямо 2018г. Гражданските дела бележат през 2020г. увеличение в постъплението с 11%, докато постъплението на търговските дела бележи намаление с 23%, а на наказателните – със 6%.

Постъпили дела в ОС Стара Загора

Вид дела	Брой постъп. дела през 2017г.	Брой постъп. дела през 2018г.	Брой постъп. дела през 2019г.	Брой постъп. дела през 2020г.	Промяна спрямо 2019г. в %
Граждански дела I и II инст.	731	648	857	950	+11%
Търговски дела I и II инст	804	818	838	643	-23%
Наказателни дела I и II инст	1312	1106	1108	1038	- 6%
Фирмени дела	56	3	6	1	-
Общо:	2903	2575	2809	2632	- 6%

Броят на свършените през 2020г. /2509 бр./ в ОС Стара Загора дела е с 10% по – малък спрямо 2019г. и съответно с 3% и с 10% по – малък спрямо 2018г. и 2017г. През 2020г. ръст от 15% в броя свършени дела се отчита при гражданските дела, при търговските и наказателни дела - намаление съответно с 32% и с 11%.

Свършени дела в ОС Стара Загора

Вид дела	Брой свърш. дела през 2017г.	Брой свърш. дела през 2018г.	Брой свърш. дела през 2019г.	Брой свърш. дела през 2020г.	Промяна спрямо 2019г. в %
Граждански дела I и II инст.	710	691	797	917	+15%
Търговски дела I и II инст	744	803	846	575	-32%
Наказателни дела I и II инст	1289	1091	1147	1016	-11%
Фирмени дела	56	3	6	1	-
Общо:	2799	2588	2796	2509	-10%

От изложените данни произтичат следните изводи:

а/ Отчитайки броя постъпили и свършени дела през последните четири години се вижда, че стойностите и на двата показателя “натовареност по щат” и “действителна натовареност” са стабилни през анализирания период, като през 2020г. са незначително занижени, с оглед създадената пандемична обстановка.

“Натовареност по щат” и “Действителна натовареност” в ОС Ст. Загора по отношение на “Постъпили дела” и “Свършени дела”

Година	Постъпили дела		Свършени дела	
	Натовареност по щат	Действителна натовареност	Натовареност по щат	Действителна натовареност
2017г.	10.08	10.52	9.72	10.14
2018г.	8.94	9.64	8.99	9.69
2019г.	10.18	10.87	10.13	10.82
2020г.	9.54	10.01	9.09	9.54

б/ Средната натовареност /по щат/ по видове постъпили дела в ОС Стара Загора през 2020г. е както следва: граждански дела – 11.31, наказателни дела – 9.61 и търговски и фирмени дела – 7.67

Средна натовареност по видове постъпили дела в ОС Стара Загора /по щат/

Вид дело	Пост. дела 2017г	Натов. по щат 2017г.	Пост. дела 2018г	Натов. по щат 2018г.	Пост. дела 2019г	Натов. по щат 2019г.	Пост. дела 2020г	Натов. по щат 2020г.
Гр. д.	731	7.61	648	6.75	857	8.93	950	11.31
Нак.д.	1312	10.93	1106	9.22	1108	10.26	1038	9.61
Т.д. Ф.д.	860	11.94	821	11.40	844	11.72	644	7.67
Всичко:	2903	10.08	2575	8.94	2809	10.18	2632	9.54

Средната натовареност по щат по видове свършени дела в ОС Стара Загора през 2020г. е както следва: граждански дела – 10.92, наказателни дела – 9.41 и търговски и фирмени дела – 6.86

Броят съдии по щат в края на 2020г. е 23 бр. Данните за 2020г. са изчислени на база 7 бр. съдии по щат за гражданско отделение, 9 бр. – за наказателно отделение и 7 бр. – за търговско отделение.

В броя постъпили, респективно свършени наказателни дела, са включени, съгласно изискванията на ВСС, производствата по искания към съда по ЗСРС. Съгласно Заповед на Председателя на ОС Стара Загора те се гледат от съдиите Красимир Георгиев /Председател на ОС Стара Загора/, Спасена Драгогинова

Отчетен доклад на Старозагорски съдебен район за 2020 година

/Зам. Председател на ОС Стара Загора/, Даниела Телбизова /Зам. Председател на ОС Стара Загора/ и Димитър Христов /Зам. Председател на ОС Стара Загора/.

**Средна натовареност по видове свършени дела
в ОС Стара Загора /по щат/**

Вид дело	Свърш. дела 2017г.	Натов. по щат 2017г.	Свърш. дела 2018г.	Натов. по щат 2018г.	Свърш. дела 2019г.	Натов. по щат 2019г.	Свърш. дела 2020г.	Натов. по щат 2020г.
Гр. д.	710	7.40	691	7.20	797	8.30	917	10.92
Нак.д.	1289	10.74	1091	9.09	1147	10.62	1016	9.41
Т.д. Ф.д.	800	11.11	806	11.19	852	11.83	576	6.86
Всичко:	2799	9.72	2588	8.99	2796	10.13	2509	9.09

Малко по различни са данните за “действителната натовареност“ по отделения по отношение на броя постъпили и свършени дела през 2020г.

С най – висока “действителна натовареност“ са гражданските съдии: **12.34** по отношение на бр. постъпили дела и **11.91** по отношение на брой свършени дела; следват наказателните съдии: **9.98** по отношение на бр. постъпили дела и **9.77** по отношение на брой свършени дела и най – накрая търговските съдии: **7.85** по отношение на бр. постъпили дела и **7.02** по отношение на брой свършени дела. При действителната натовареност се отчитат действително отработените човекомесеци

Действителна натовареност по отделения за 2020г.

Вид дело	Отработени човекомесеци	Постъпили дела 2020г.	Действителна Натовареност	Свършени дела 2020г.	Действителна натовареност
Гр. д.	77	950	12.34	917	11.91
Нак.д.	104	1038	9.98	1016	9.77
Т.д. Ф.д.	82	644	7.85	576	7.02
Всичко:	263	2632	10.01	2509	9.54

За оптимизиране и изравняване на натовареността на съдиите от различните отделения със Заповед №595/30.05.2019г. на Председателя на ОС Стара Загора е свикано общо събрание на съдиите с единствена точка от дневния ред: “Обсъждане на неравномерната натовареност в гражданско и търговско отделение и вземане на решение, относно нейното изравняване“. Съдиите взеха решение: “Всички в.ч.гр.д. и делата по чл. 135 ЗЗД без исковете по чл.649 ТЗ, във вр. с чл.135 ЗЗД, свързани с производството по несъстоятелност, да се образуват като граждански дела и се разглеждат от съдиите в гражданско отделение.“. Статистическите данни в края на 2020г. показват увеличение на натоварването на съдиите в гражданско отделение, респективно намаление при търговските съдии.

2 Движение на граждански дела. Качество на съдопроизводството

След предприетите мерки за изравняване на натовареността на съдиите в съда се отчита увеличение на постъпленieto на гражданските дела през 2020г.: с 11% спрямо 2019г., с 47% спрямо 2018г. и с 30% спрямо 2017г.

Респективно: през 2020г. свършените граждански дела са с 15% повече спрямо 2019г., с 33% повече спрямо 2018г. и с 29% повече спрямо 2017г. Аналогични са данните и за броя граждански дела за разглеждане: през 2020г. те са със 16% повече спрямо 2019г., с 40% повече спрямо 2018г. и с 30% повече от тези през 2017г.

Брой постъпили, брой свършени и брой гр. дела за разглеждане в ОС Стара Загора за периода 2017г. – 2020г.

Година	Брой постъпили гр. дела	% измен 2020 спрямо предх 3г.	Брой гр. дела за разглеждане	% измен 2020 спрямо предх 3г.	Брой свършени гр. дела	% измен 2020 спрямо предх 3г.
2017г.	731	+30%	852	+30%	710	+29%
2018г.	648	+47%	790	+40%	691	+33%
2019г.	857	+11%	956	+16 %	797	+15%
2020г.	950	100%	1109	100%	917	100%

Постъпилите граждански дела първа инстанция са с 18% по - малко от тези през 2019г., с 15% по – малко от тези през 2018г. и с 19% по – малко от делата през 2017г. /2020г. – 133 бр., 2019г. – 162 бр., 2018г. – 157 бр., 2017г. – 164 бр./.

Постъпили граждански дела като първа инстанция Постъпили облигационни искиове, искиове по СК и ЗЛС и Ч.Гр.д.

Год.	Общ брой постъпили гр.д. I инст.	% измен 2020 спр предх 3г.	Постъп облиг. искиове	% от общ бр. пост. гр.д. I инст.	Постъп. искиове по СК и ЗЛС	% от общ бр. пост. гр.д. I инст.	Постъп Ч.Гр.д.	% от общ бр. пост. гр.д. I инст
2017г.	164	-19%	62	38%	76	46%	10	6%
2018г.	157	-15%	57	36%	71	45%	21	13%
2019г.	162	-18%	67	41%	68	42%	19	12%
2020г.	133	100%	48	36%	69	52%	10	8%

Постъпилите облигационни искиове са 36% през 2020г., 41% през 2019г., 36% през 2018г. и 38% през 2017г. от общия брой постъпили граждански дела първа инстанция. Постъпилите искиове по СК и ЗЛС са 52% през 2020г., 42% през 2019г., 45% през 2018г. и 46% през 2017г. от общия брой постъпили граждански дела първа инстанция. Постъпилите Ч.Гр.д са

8% през 2020г., 12% през 2019г., 13% през 2018г. и 6% през 2017г. от общия брой постъпили граждански дела първа инстанция.

Процентът на постъпилите въззивни граждански дела спрямо общия брой постъпили граждански дела през последните три години е относително постоянен, като през 2020г. се отчита ръст: 2020г. – 86%, 2019г. – 81%, 2018г. – 76%, 2017г. – 78%. Постъпилите въззивни граждански дела през 2020г. са с 18% повече спрямо 2019г., със 66% повече спрямо 2018г. и с 44% повече спрямо 2017г. /2020г. – 817 бр., 2019г. – 695 бр., 2018г. – 491 бр., 2017г. – 567 бр./

Постъпили граждански дела като въззивна инстанция

Год.	Общ брой постъпили гр. дела	Постъпили въззивни гр. дела	% от общ брой постъпили гр. дела	% изменение на в.гр. дела 2020г. спрямо предходните 3 год.
2017г.	731	567	78%	+44%
2018г.	648	491	76%	+66%
2019г.	857	695	81%	+18%
2020г.	950	817	86%	100%

Свършените граждански дела първа инстанция през 2020г. са с 21% по – малко от тези през 2019г, с 32% по – малко от тези през 2018г. и с 27% по – малко в сравнение с тези през 2017г. /2020г. – 120 бр., 2019г. – 151 бр., 2018г. – 177 бр., 2017г. – 165 бр./. През 2020г. са свършени 40 бр. облигационни искиове /33% от общия брой свършени граждански дела първа инстанция/. През 2019г. са свършени 62 бр. облигационни искиове /41% от общия брой свършени граждански дела първа инстанция/, През 2018г. са свършени 69 бр. облигационни искиове /39% от общия брой свършени граждански дела първа инстанция/ и през 2017г. са свършени 59 бр. облигационни искиове /36% от общия брой свършени граждански дела първа инстанция/. **Получените данни говорят за намаление както в броя, така и в относителния дял на свършените облигационни искиове.**

С най – голям относителен дял през последните четири години са свършените през 2020г. дела по СК. /60 бр. или 50% от общия брой свършени граждански дела първа инстанция/. През 2019г. са свършени 66 бр. искиове по СК и ЗЛС /44% от общия брой свършени граждански дела първа инстанция/. През 2018г. са свършени 71 бр. искиове по СК и ЗЛС /40% от общия брой свършени граждански дела първа инстанция/. През 2017г. са свършени 81 бр. искиове по СК и ЗЛС /49% от общия брой свършени граждански дела първа

инстанция/. **Свършените ч.гр.д са 9% през 2020г., 12% през 2019г. и 2018г и 7% през 2017г. от общия брой свършени гр. дела първа инстанция.**

**Свършени граждански дела като първа инстанция
Свършени облигационни искиове, искиове по СК и “чл.5 ЗЛС”**

Год.	Общ бр. свърш. гр.д I инст	% измен 2020 спр предх 3г.	Свърш обл. искиове	% от общ бр. свърш. гр.д. I инст	Свърш. искиове по СК и ЗЛС	% от общ бр. свърш. гр.д I инст.	Свърш Ч.Гр.д	% от общ бр. свърш. гр.д I инст.
2017г.	165	-27%	59	36%	81	49%	11	7%
2018г.	177	-32%	69	39%	71	40%	21	12%
2019г.	151	-21%	62	41%	66	44%	18	12%
2020г.	120	100%	40	33%	60	50%	11	9%

По отношение времетраенето на съдопроизводството: **71% от общия брой свършени гр.д. първа инстанция през 2020г. са приключени до 3 месеца от образуването им /през 2019г. – 74%, през 2018г. – 66%, през 2017г. – 72%/.** Наблюдава се намаление в този показател спрямо предходната година, като основна причина е пандемичната обстановка и свързаните с нея отлагания на делата. **Расте процентът на “свършени дела със съдебен акт по същество”, като същевременно е най - висок за анализирания период: /2017г. – 75%, 2018г. – 70%, 2019г. – 72% и 2020г. – 76%/**

**Граждански дела първа инстанция, свършени до 3 месеца
от образуването им и със съдебен акт по същество**

Год.	Общ брой свършени гр.д. I инст.	Свършени до 3 месеца от образуването	% от общ бр. свършени гр.д. I инст.	Свършени със съд. акт по същество	% от общ бр. свършени гр.д. I инст.
2017г.	165	119	72%	124	75%
2018г.	177	117	66%	123	70%
2019г.	151	112	74%	109	72%
2020г.	120	85	71%	91	76%

Свършените въззивни граждански дела са: 87% през 2020г., 81% през 2019г., 74% през 2018г. и 77% през 2017г. от общия брой свършени граждански дела. През 2020г. се отчита ръст от 23% при свършените въззивни граждански дела спрямо 2019г. и съответно ръст от 55% спрямо 2018г. и от 46% спрямо 2017г. /2020г. – 797 бр., 2019г. – 646 бр., 2018г. – 514 бр., 2017г. – 545 бр./.

Свършени граждански дела като въззивна инстанция

Год.	Общ брой свършени гражд. дела	Свършени въззивни гражд. дела	% от общ брой свършени гражд. дела	% изменение на свърш. в.гр. дела 2020г. спрямо предходните 3 год.
2017г.	710	545	77%	+46%
2018г.	691	514	74%	+55%
2019г.	797	646	81%	+23%
2020г.	917	797	87%	100%

Традиционно с много високи стойности е показателят на свършените въззивни граждански дела до 3 месеца от образуването им. /2020г. – 91%, 2019г. – 93%, 2018г. – 93%, 2017г. – 92%/ . По отношение на свършените дела със съдебен акт по същество резултатите също са много добри – 90% през 2020г., 87% през 2019г., 84% през 2018г., 80% през 2017г. Показателят е с най – висока стойност за анализирания четиригодишен период.

Граждански дела въззивна инстанция, свършени до 3 месеца от образуването им и със съдебен акт по същество

Год.	Общ брой свършени гр.д. II инст.	Свършени до 3 месеца от образуването	% от общ бр. свършени гр.д. II инст.	Свършени със съд. акт по същество	% от общ бр. свършени гр.д. II инст.
2017г.	545	503	92%	438	80%
2018г.	514	477	93%	429	84%
2019г.	646	600	93%	559	87%
2020г.	797	726	91%	719	90%

Постигнатите резултати се дължат на добрата подготовка – своевременно изготвяне на графици за съдебни заседания и доброто администриране от страна на съдиите–докладчици. Съществен принос имат и въведените в процесуалния закон ограничения за посочване и представяне на нови доказателства пред въззивната инстанция.

В последните години отлаганията на гражданските дела намаля, тъй като направените законодателни промени приучиха страните на процесуална дисциплина. Причините за сравнително големия брой несвършени дела /най – вече първа инстанция/ са в повечето случаи обективни – дела с фактическа и правна сложност, при които възниква необходимост от събиране на допълнителни доказателства, разпити на нови свидетели, назначаване на нови експертизи. Дела се отлагат най–често, поради нередовно призоваване, или заболяване на страните, неизготвени заключения на вещи

лица. Сведени са до минимум случаите, при които съдията – докладчик оставя неколkokратно без движение исковата молба за отстраняване на нередовности, давайки различни указания. Част от несвършените граждански дела първа инстанция с изтекъл срок повече от една година са дела със спряно производство. Тези дела се следят ритмично от съдиите – докладчици и се вземат периодично мерки по движението им – запитване до други съдилища, до държавни институции, до други лица, неучастващи в процеса и др.

По отношение на качеството на правораздаването. През 2020г. са обжалвани 139 бр. граждански дела, или 15% от общия брой свършени дела /917 бр./. С резултат от обжалването са се върнали 108 бр. дела, от които 29 бр. потвърдени, 17 бр. изменени /в т.ч. 1 бр. по обективни причини/ и 14 бр. отменени съдебни акта /15 бр. през 2019г. , 21 бр. през 2018г./. 48 бр. дела не са допуснати до касационно обжалване.

Качество на обжалваните съдебни актове при гражданските дела

Общ бр свърш. гр. дела	Обжалвани дела	% от общ бр.свърш. дела	Върнати от обж.	Потв. съд. акт	Изм. съд. акт	В т.ч. обект. прич.	Отм. съд. акт	В т.ч. обект. прич.	Не доп до кас. обж.
917	139	15%	108	29	17	1	14	-	48

Причините за отмяна на решенията по гражданските дела са аналогични на посочените в предходните доклади: поради неправилно приложение на материалния закон, поради съществено нарушение на процесуалните правила, които заемат най-голям относителен дял от отменените решения, поради необоснованост. Обезсилените решения се дължат на неправилна квалификация на иска, произнасяне по недопустим иск, поради постигната спогодба и отказ от иска пред горната инстанция.

Следва да се отбележи като част от причините за отмяна на съдебните актове и противоречивата практика на различните състави на ВКС /разбира се до момента на постановяване на Тълкувателни решения от ВКС по противоречиво разрешаваните въпроси, след което задължителната практика, уеднаквена по тълкувателен път, се спазва от съдиите/.

3. Движение на търговските дела. Качество на съдопроизводството

Постъплението на търговските дела през 2020г. бележи намаление от 23% в сравнение с 2019г., от 21% в сравнение с 2018г. и от 20% спрямо 2017г. Свършените през 2020г. търговски дела са с 32% по – малко в сравнение с 2019г. и съответно с 28% и с 23% по – малко в сравнение с 2018г. и 2017г.

Респективно намаление от 18% спрямо 2019г. и съответно от 15% спрямо 2018г. и от 9% спрямо 2017г. бележи броят търговски дела за разглеждане. /2020г. – 941 бр., 2019г. – 1144 бр., 2018г. – 1109 бр., 2017г. – 1035 бр./.

**Брой постъпили, брой свършени и брой търг. дела за разглеждане
в ОС Стара Загора за периода 2017г. – 2020г.**

Година	Брой постъпили т. дела	% измен 2020 спрямо предх 3г.	Брой т. дела за разгл.	% измен 2020 спрямо предх 3г.	Брой свършени т. дела	% измен 2020 спрямо предх 3г.
2017г.	804	-20%	1035	-9%	744	-23%
2018г.	818	-21%	1109	-15%	803	-28%
2019г.	838	-23%	1144	-18%	846	-32%
2020г.	643	100%	941	100%	575	100%

Постъпилите търговски дела първа инстанция през 2020г. са със 7% по – малко от тези през 2019г., 2018г. и 2017г. /2020г. – 364 бр., 2019г. – 389 бр., 2018г. – 391 бр., 2017г. – 393 бр./.

Намаление /както по брой, така и по относителен дял/ бележи постъплението на искиове по ТЗ – 212 бр. или 58% от общия брой постъпили т.д. първа инстанция през 2020г. /68% през 2019г., 57% през 2018г., 29% през 2017г./.

Намаление /както по брой, така и по относителен дял/ бележи и постъплението на облигационни искиове: 26 бр. или 7% през 2020г., 10% през 2019г., 11% през 2018г., 21% през 2017г.

Намалява през 2020г. и дялът на постъпилите ЧТД: 2020г. – 13 %, 2019г. – 14%, 2018г. – 16%, 2017г. – 28%.

**Постъпили търговски дела като първа инстанция
Постъпили облигационни искиове, искиове по ТЗ и ЧТД**

Год.	Общ брой постъпили т.д. I инст.	% измен 2020 спр предх 3г.	Пост. облиг. искиове	% от общ бр. пост. т.д. I инст.	Пост. искиове по ТЗ /без несъст/	% от общ бр. пост. т.д. I инст.	Пост. ЧТД	% от общ бр. пост. т.д I инст
2017г	393	-7%	84	21%	114	29%	109	28%
2018г	391	-7%	42	11%	223	57%	61	16%
2019г	389	-7%	37	10%	266	68%	54	14%
2020г	364	100%	26	7%	212	58%	48	13%

В исковите по ТЗ не са включени производствата по несъстоятелност, които през 2020г. бележат голям ръст: 2.4 пъти спрямо

2019г. и 1.9 пъти спрямо 2018г. и 2017г. Относителният дял на тези дела е постоянен за периода 2017г. – 2019г. /2017г. – 8%, 2018г. – 8% и 2019г. – 7%/ и нараства до **17% през 2020г.**

Постъпили производства по несъстоятелност

Год.	Общ брой постъпили т.д. I инст.	Постъпили производства по несъстоятелност	% от общ брой постъпили т.д. I инст.	% изменение на делата по несъст. през 2020г. спрямо прех. 3 год.
2017г.	393	32	8%	+1.9 пъти
2018г.	391	33	8%	+1.9 пъти
2019г.	389	26	7%	+2.4 пъти
2020г.	364	61	17%	100%

Постъпилите въззивни търговски дела през 2020г. са 43% от общия брой постъпили търговски дела /2019г. – 54%, 2018г. – 52%, 2017г. – 51%/.

Постъплението им през 2020г. бележи намаление от 38% спрямо 2019г. и съответно от 35% и 32% спрямо 2018г. и 2017г.

Постъпили търговски дела като въззивна инстанция

Год.	Общ брой постъпили търговски дела	Постъпили въззивни търговски дела	% от общ брой постъпили т.д.	% изменение на в.т. дела 2020г. спрямо предходните 3 год.
2017г.	804	411	51%	-32%
2018г.	818	427	52%	-35%
2019г.	838	449	54%	-38%
2020г.	643	279	43%	100%

Свършените през 2020г. т.д. първа инстанция са с 15% по – малко спрямо 2019г., с 20% по – малко спрямо 2018г. и с 18% по – малко спрямо 2017г. /2020г. – 307 бр., 2019г. – 359 бр., 2018г. – 385 бр., 2017г. – 376 бр./.

Намалява броят на свършените облигационни искиове /2020г. – 21 бр., 2019г. – 58 бр., 2018г. – 61 бр., 2017г. – 86 бр./.

Намалява и относителният им дял спрямо общия брой свършени търговски дела първа инстанция /2020г. – 7%, 2019г. и 2018г. – 16%, 2017г. – 23%/.

Незначителен ръст като относителен дял бележат свършените искиове по ТЗ /2020г. – 56%, 2019г. – 55%, 2018г. – 48%, 2017г. – 27%/.

Като брой през четирите години свършените искиове по ТЗ са съответно: 2020г. – 171 бр., 2019г. – 199 бр., 2018г. – 183 бр., 2017г. – 103 бр.

Постоянен през последните три години е делът на свършените ЧТД: 2017г. – 28%, 2018г. – 2020г. – 16%.

Свършени облигационни искиове, искиове по ТЗ и ЧТД

Год.	Общ бр. свърш. т.д. I инст.	% измен 2020 спр. предх 3г.	Свърш. облигац искиове	% от общ бр. свърш. т.д. I инст.	Свършени искиове по ТЗ /без несъст/	% от общ бр. свърш. т.д. I инст.	Свърш ЧТД	% от общ бр свърш. т.д. I инст.
2017г	376	-18%	86	23%	103	27%	106	28%
2018г	385	-20%	61	16%	183	48%	61	16%
2019г	359	-15%	58	16%	199	55%	57	16%
2020г	307	100%	21	7%	171	56%	48	16%

Пандемичната обстановка през 2020г. повлия на срочността на съдопроизводството. Много дела бяха отложени или пренасрочени по обективни причини. 2020г. е с най – нисък процент за последните четири години по отношение на свършени до 3 месеца търговски дела първа инстанция: 2020г. – 53%, 2019г. – 65%, 2018г. – 63% и 2017г. – 69%.

Най – нисък за последните четири години е и показателят “брой свършени дела със съдебен акт по същество” : 2020г. – 75%, 2019г. – 79%, 2018г. – 77%, 2017г. – 78%.

Търговски дела първа инстанция, свършени до 3 месеца от образуването им и със съдебен акт по същество

Год.	Общ брой свършени т.д. I инст.	Свършени до 3 месеца от образуването им	% от общ бр. свършени т.д. I инст.	Свършени със съдебен акт по същество	% от общ бр. свършени т.д. I инст.
2017г.	376	259	69%	294	78%
2018г.	385	243	63%	295	77%
2019г.	359	234	65%	282	79%
2020г.	307	164	53%	229	75%

Причините за невисоките стойности и на двата показателя /освен пандемичната обстановка/ са най – често чисто обективни. При постановяване на решенията по търговските дела обикновено се разглеждат множество претенции, поради обективно и субективно съединени искиове. Запазва се правилото, че значителна част от предявените оценяеми искиове са с цена, много по – висока от минималната, а и неоценяемите претенции са обичайно с голям търговски интерес.

Проблем в работата на съда и пречка за бързото приключване на някои дела създават и отделни добре познати на всички съдии молители, които оспорват всяко едно разпореждане на съда, подават непрекъснато жалби и сигнали, за да предизвикат проверки от по–горните съдилища, като

злоупотребяват с правата си, целейки забавяне на процеса, като проявяват изключителна изобретателност, относно средствата за затормозяване на производството по делото. Такива проблеми има **при търговските дела първа инстанция, където най-често се налага съдиите да полагат значителни усилия за изясняване предмета на спора, за определяне на точната му правна квалификация, за точното определяне на надлежния ответник и за канализиране на процеса, тъй като молителите подават неясни искиви молби, обстоятелствата в които трудно се поддават на точна правна квалификация.**

Аналогично на постъплението **ръст спрямо предходните години бележи броят на свършените дела по чл. 625 ТЗ. Свършените през 2020г. 46 бр. производства по несъстоятелност представляват 15% от общия брой свършени т.д. първа инстанция /2019г. – 26 бр. или 7%, 2018г. – 34 бр. или 9%, 2017г. – 31 бр. или 8%/.**

Свършените през 2020г. 46 бр дела по несъстоятелност са със 77% повече от тези през 2019г. и съответно с 35% и с 48% повече от делата през 2018г. и 2017г.

Свършени производства по несъстоятелност

Год.	Общ брой свършени т.д. I инст.	Свършени производства по несъстоятелност	% от общ брой свършени т.д. I инст.	% изменение на делата по несъст. през 2020г. спрямо последните 3 г.
2017г.	376	31	8%	+48%
2018г.	385	34	9%	+35%
2019г.	359	26	7%	+77%
2020г.	307	46	15%	100%

За пореден път ще отбележа, че производствата по несъстоятелност са съвсем различни от всички други граждански и търговски дела и изискват продължително време за приключване и бързина при произнасянето.

Делата по несъстоятелност протичат продължително и в рамките на едно производство съдията– докладчик се произнася с множество съдебни актове, голяма част от които подлежат на инстанционен контрол по пътя на обжалването им. **Въпреки това, отчетността при тези дела се води по брой на делата, а не съобразно постановените по тях съдебни актове.**

През 2020г. в ОС Стара Загора са постановени 56 бр. решения и 49 бр. определения /по същество/ по дела за производство по несъстоятелност /2019г. – 57 бр. решения и 66 бр. определения, 2018г. – 69 бр. решения и 53 бр. определения, 2017г. – 63 бр. решения и 68 бр. определения/

Анализът на производствата по несъстоятелност, като сериозен дял от разглежданите търговски дела, показва, че освен с фактическа и правна

сложност, **са и доста трудоемки**, като се има предвид, че в хода на производството по несъстоятелност, както в никое друго производство, се налага изготвянето на десетки съдебни актове – в т.ч. повече от едно решение по едно и също дело /за откриване производство по несъстоятелност, впоследствие за обявяване в несъстоятелност, евентуално за спиране, а впоследствие и за възобновяване на производството по несъстоятелност/, както и голям брой определения.

При това има съдебни актове – напр. тези по чл.629а, чл. 692 от ТЗ, чл. 679 от ТЗ, по чл. 657 от ТЗ и др., които се постановяват в хода на производството по несъстоятелност и които изискват задълбочена преценка, но не се отчитат отделно като свършена работа от съдията – докладчик.

Забавянето на тези производства произтича от спецификата им на универсално принудително изпълнение срещу имуществото на несъстоятелния длъжник и от големия брой участници в него. При тези производства продължават да са налице затруднения за изследването на действителното финансово–икономическо състояние на търговците, поради трудности с достъпа до счетоводната им документация, или липсата на такава. Това създава проблеми при изготвяне на експертизите за икономическото състояние на длъжниците, а така също и затормозява работата на синдика и забавя производството.

Напоследък са налице и проблеми, свързани с осребряване на имуществото от масата на несъстоятелността. **Влошената икономическа ситуация в страната /особено през изминалата 2020г./** се проявява в липсата на купувачи за това имущество, което пък пречи да се приключи производството по–бързо. **Икономическата ситуация за 2021г. се очертава още по – тежка.**

Не са малко случаите, които налагат постановяване на решение по чл. 632, ал.1 ТЗ – спиране на производството по несъстоятелност след неговото откриване, поради липса на имущество за покриване дори на началните разноси в това производство. В тези случаи делата остават висящи в продължение на едногодишния срок по чл. 632,ал.2 от ТЗ и това безспорно влошава показателя за бързо приключване на тези производства, а оттам влияе отрицателно и върху показателя за всички търговски дела.

През 2020г. е постановено 1 бр. решение по новообразувано фирмено дело и 4 решения по вписване на нови обстоятелства.

Свършените въззивни търговски дела през 2020г. са с 45% по - малко от тези през 2019г., с 36% по – малко спрямо 2018г. и с 27% по - малко спрямо 2017г. /2020г. – 268 бр., 2019г. – 487 бр., 2018г. – 418 бр., 2017г. – 368 бр./.

В процентно изражение свършените въззивни т.д. са **47%** през **2020г.**, **58%** през **2019г.**, **52%** през **2018г** и **50 %** през **2017г.** спрямо общия брой свършени търговски дела.

Свършени търговски дела като въззивна инстанция

Год.	Общ брой свършени т.д.	Свършени въззивни т.д.	% от общ брой свършени т.д.	% изменение на в.т. дела 2020г. спрямо предходните 3 год.
2017г.	744	368	50%	-27%
2018г.	803	418	52%	-36%
2019г.	846	487	58%	-45%
2020г.	575	268	47%	100%

През **2020г.** намалява относителният дял на свършените въззивни търговски дела до **3 месеца от образуването им – 68%** /2019г. – 76%, 2018г. – 85%, 2017г. – 76%/ спрямо общия брой свършени въззивни търговски дела. Показателят е с най – ниски стойности за анализирания четиригодишен период. Причините са аналогични на тези при първоинстанционните дела.

Положителни са данните при свършените въззивни търговски дела със съдебен акт по същество. Те са **87%** през **2020г.**, **90%** през **2019г.**, **93%** през **2018г.** и **92%** през **2017г.** от общия брой свършени въззивни търговски дела. Този показател е относително постоянен през последните четири години. Ще отбележа, че въпреки високите стойности и този показател бележи намаление и е най – нисък за анализирания период.

Търговски дела въззивна инстанция, свършени до 3 месеца от образуването им и със съдебен акт по същество

Год.	Общ брой свършени въззивни т.д.	Свършени до 3 месеца от образуването	% от общ бр.свършени въззивни т.д.	Свършени със съд.акт по с-во	% от общ бр.свършени въззивни т.д.
2017г.	368	280	76%	339	92%
2018г.	418	357	85%	390	93%
2019г.	487	371	76%	437	90%
2020г.	268	182	68%	233	87%

От общия брой решени първоинстанционни и въззивни търговски дела, почти всички частни търговски дела са решени в едномесечен срок от образуването им. Голяма част от въззивните търговски дела, също са обявени за решаване в срок до един месец от образуването, но трябва да се отбележи, че след това не всички решения са постановени в срок, **30 дни от последното**

съдебно заседание. Същото се отнася и за не малка част от първоинстанционните търговски дела.

Вярно е, че **броят на делата**, чието разглеждане е продължило повече от инструктивния тримесечен срок и онези, по които има забавяне на постановяване на решението **не е много голям, но би следвало за следващата година съдиите да положат усилия тази практика да се преустанови.**

Причините за забавяне и проблеми при движението на **търговските дела са аналогични, или близки на тези при гражданските дела.**

Констатациите са, че делата се отлагат по обективни причини. Като допълнение на казаното до тук, може да се добави, че една от причините за отлагане на делата **е нередовното призоваване**, което пък от своя страна се дължи на затруднения да се призват лица с адрес в отдалечени градове, както и на проблеми при оформяне и връщане на призовки от Кметствата в малките населени места. **Значително е намалял броят на делата, отложени поради заболяване на страните**, или наличие на друга пречка за явяване.

Общ проблем за граждански и търговски дела – първа инстанция е това, че ответниците – физически лица по тези дела не могат да бъдат намерени на посочените в исковите молби адреси, нито на постоянните им адреси, в какъвто случай се налага **назначаването на особен представител** на страната по чл. 47, ал. 6 от ГПК на разноси на ищеца, което пък удължава времето за размяна на книжа, а оттам и висящността на тези дела .

Общовалидни както за 2020г., така и за предишните години, са направените вече констатации за голямо забавяне при процедурата на двойна размяна на книгата между страните по делата, както и **че търговските дела, най – вече първоинстанционните такива, стават все по–усложнени от фактическа и правна страна.**

Макар че засега само в наказателното правораздаване се говори за дела със значим обществен интерес, **в гражданското и търговско право също има такива дела.** Делата на **КОНПИ**, делата по несъстоятелност, някои имуществени спорове определено са обект на особено внимание от страна на обществото, заради обществената им значимост и подлежат на специален отчет. Разглеждането им се отличава с висока степен на сложност и трудности при събиране на доказателствата, най–вече по допуснатите експертизи, поради значителния обхват на предмета на изследването.

Търговските съдии изпитват сериозни затруднения при намирането на квалифицирани експерти, които да са в състояние да извършат компетентно обследване по сложните съдебно – икономически експертизи, назначавани по тези дела. В тази връзка е нужно да се подчертае **необходимостта от създаване на по – добър модел на национално ниво за подбор и вписване на вещите лица по съдебни райони, за подготовката им**

като експерти и поддържане нивото на професионалната им квалификация.

По отношение на качеството на правораздаване през 2020г. са обжалвани 90 бр. дела, или 16% от общия брой свършени дела / 575 бр./. С резултат от обжалване са се върнали 87 бр. дела. Потвърдени са 41 бр., изменени 24 бр. /в т.ч. 1 бр. по обективни причини/ и отменени 22 бр. /в т.ч. 1 бр. поради обективни причини/.

Качество на обжалваните съдебни актове при търговските дела

Брой свърш. дела	Обжалвани дела	% от общ бр.свърш. дела	Върнати от обж.	Потв. съд. акт	Изм. съд. акт	В т.ч. обект. прич.	Отм. съд. акт	В т.ч. обект. прич.	Не доп. до кас. обж.
575	90	16%	87	41	24	1	22	1	-

Заслужава да се отбележи, че макар основната причина за отмяна на решенията да е била допуснато нарушение на материалния закон, не може да се направи извод за непознаване на законодателството от страна на съдебните състави. В тази насока категорично говори високият процент на потвърдените съдебни актове, както и фактът, че броят на отменените актове е чувствително по – нисък в сравнение с тези, които са били потвърдени изцяло.

Безспорно е, че следва да се продължи установената през годините практика на задълбочена предварителна подготовка на делата, преди да бъдат внесени в съдебно заседание. Това е законово задължение и допринася за пълното изясняване на правния спор, неговата правилна правна квалификация, съответно събиране на доказателства, съотносими към конкретния казус и решаването в разумни срокове.

По отношение на частично отменените съдебни актове характерно е да се отбележи, че отмяната е засегнала обжалваните решения в една незначителна част. Като най–често срещан пример на частично отменени решения, може да се посочат решенията, по които съдът е присъдил определен размер на обезщетение, а въззивната, или касационна инстанция са присъдили различен размер, което е довело до отмяна на решението в отхвърлителната му част.

По – малко са случаите, при които причина за отмяна на съдебни актове /частично, или изцяло/ е противоречивата съдебна практика по някои казуси на въззивната, или касационна инстанция. Залегналите в ГПК основания за касационно обжалване и въобще приложното поле на касационното обжалване, доведоха до по – бързо уеднаквяване на съдебната практика, респективно подобряване качеството на съдебните актове. Визираното по – горе е общовалидно както за търговските, така и за гражданските дела.

Отделно от посоченото до тук, като причина за ревизиране на гражданските и търговски съдебни актове на ОС Стара Загора от по – горни

инстанции следва да се посочи динамичното и често несъгласувано законодателство, както и възникващите неясноти при прилагането на процесуалните норми. Като обективно свидетелство в тази насока са множеството образувани тълкувателни дела от ВКС по граждански /търговски/ – по процесуални и материално–правни въпроси, както и постановените тълкувателни решения.

4. Движение на наказателните дела. Качество на съдопроизводството

Постъпилите през 2020г. наказателни дела са със 6% по – малко в сравнение с 2019г. и 2018г. и с 21% по – малко в сравнение с 2017г.

Свършените през 2020г. наказателни дела са с 11% по – малко в сравнение с 2019г., със 7% по – малко в сравнение с 2018г. и с 21% по – малко спрямо 2017г.

Аналогични са данните и по отношение на броя наказателни дела за разглеждане в анализирания четиригодишен период /2020г. – 1105 бр., 2019г. – 1214 бр., 2018г. – 1197 бр., 2017г. – 1380 бр./ . Делата за разглеждане през 2020г. са с 9% по – малко спрямо 2019г., с 8% по – малко спрямо 2018г. и с 20% по – малко спрямо 2017г. В броя постъпили, респективно свършени наказателни дела влизат производствата по искания към съда по ЗСРС.

Брой постъпили, брой свършени и брой нак. дела за разглеждане в ОС Стара Загора за периода 2017г. – 2020г.

Година	Брой постъпили нак. дела	% измен 2020 спр. предх 3г.	Брой нак. дела за разглеждане	% измен 2020 спр. предх 3г.	Брой свършени нак. дела	% измен 2020 спр. предх 3г.
2017г.	1312	-21%	1380	-20%	1289	-21%
2018г.	1106	-6%	1197	-8%	1091	-7%
2019г.	1108	-6%	1214	-9%	1147	-11%
2020г.	1038	100%	1105	100%	1016	100%

През 2020г. са постъпили 106 бр. НОХД, което е с 3% по – малко спрямо 2019г. и съответно с 4% повече спрямо 2018г. и с 9% повече спрямо 2017г. /2020г. – 106 бр., 2019г. – 109 бр., 2018г. – 102 бр., 2017г. – 97 бр./.

Данните сочат, че броя на НОХД разглеждани в ОС Стара Загора през последните години е невисок, но определено има разлика в тяхната правна и фактическа сложност. През отчетната 2020г. в съда продължиха да се образуват дела с множество подсъдими, свидетели, вещи лица, с много голям по обем и сложен доказателствен материал, което не позволява голяма част от делата с фактическа и правна сложност да приключат в 3 месечен срок.

Анализът на този процес сочи, че първопричина е непрекъснатото усложняване на разследванията и на престъпната дейност. В голямата си част обвинителните актове са за престъпления извършени в условията на съвкупност от две и повече престъпления. Намалява броят на престъпленията, извършени само от едно лице. Увеличени са делата, по които подсъдимите са повече от двама, както и тези, които предполагат повече от две лица в друго процесуално качество – като частни обвинители и граждански ищци.

Структурата на постъпилите НОХД през 2020г. е най-общо е следната:

- Престъпления против личността: 9 бр
- Престъпления против собствеността: 23 бр.,
- Престъпления против стопанството: 15 бр.,
- Престъпления против финансовата, данъчната и осигурителната системи: 2 бр.,
- Престъпления против дейността на държавни органи и обществени организации: 8 бр.,
- Общопасни престъпления: 49 бр.

Постъпили НОХД по видове престъпления

Год.	Врой пост. НОХД	% измен спрямо предх 3г.	П/в личността	Против собствеността	Против стопанството	П/в финансов данъчна и осиг. с-ма	П/в дейност ДООО	Общопасни прест.	П/в отбр спос на Р.Б
2017г	97	+9%	8	9	18	11	9	42	-
2018г	102	+4%	10	21	20	5	9	37	-
2019г	109	-3%	16	5	25	5	14	43	1
2020г	106	100%	9	23	15	2	8	49	-

През 2020г. е запазена тенденцията за най-голям дял на постъпилите НОХД за общопасни престъпления – 49 бр. или 46% от всички постъпили НОХД, при 40% за 2019г., 36% за 2018г., 43% за 2017г.

Статистическите данни показват намаление на постъпилите НОХД за престъпления против личността с 44%., против стопанството – с 40%, за престъпления против финансовата, данъчна и осигурителна система – със 60% и за престъпления против дейността на държавни органи и обществени организации – с 43%.

Ръст пре 2020г. бележат постъпилите НОХД за престъпления против собствеността – 4.6 пъти и общопасните престъпления – с 14%. Последните са близо половината /46%/ от всички постъпили НОХД

Вътрешна структура на постъпили НОХД през 2019г. и 2020г.

Видове престъпления по НК	Брой постъпили НОХД през 2019г.	Брой постъпили НОХД през 2020г.	% изменение спр.2019г
Престъпления против личността	16	9	-44%
Престъпления против собствеността	5	23	4.6 пъти↑
Престъпления против стопанството	25	15	-40%
Престъпления против финансовата, данъчната и осигурителната системи:	5	2	-60%
Престъпления против дейността на държавни органи и обществени организации	14	8	-43%
Общопасни престъпления	43	49	+14%
Престъпления против отбранителната способност на републиката	1	-	-
Всичко:	109	106	-3%

През изминалата 2020г. 58% от образуваните НОХД са по обвинителен акт и 42% са постъпили в окръжния съд със споразумение. За сравнение постъпилите НОХД по обвинителен акт за 2019г. са 60%, 2018г. са 69%, 2017г. са 63%.

През 2020г. е увеличен броят на сключваните споразумения, като броят е най – голям за последните четири години./2020г. – 42%, 2019г. – 40%, 2018г. – 31% и 2017г. – 37%/

НОХД, постъпили по обвинителен акт и със споразумение

Год.	Общ брой постъпили НОХД	По обвинителен акт	% от общ бр. постъпили НОХД	Със споразумение	% от общ бр. постъпили НОХД
2017г.	97	61	63%	36	37%
2018г.	102	70	69%	32	31%
2019г.	109	65	60%	44	40%
2020г.	106	61	58%	45	42%

Постъпилите ЧНД първа инстанция през 2020г. са със 6% по – малко в сравнение с 2019г. и 2018г. и с 26% по – малко в сравнение с 2017г.

В процентно отношение те са: 86% през 2020г., 87% през 2019г., 88% през 2018г. и 2017г. спрямо общия брой постъпили наказателни дела първа инстанция.

Постъпили ЧНД първа инстанция

Год.	Общ брой постъпили нак. дела първа инст.	Постъпили ЧНД първа инстанция	% от общ брой постъпили нак.д. първа инст.	% изменение на пост. ЧНД 2020г. спрямо предх. 3 г.
2017г.	1024	903	88%	-26%
2018г.	819	716	88%	-6%
2019г.	825	716	87%	-6%
2020г.	778	670	86%	100%

Постъпилите през 2020г. 104 бр. ВНОХД, ВНЧХД и ВАНД /2019г. – 104 бр., 2018г. – 120 бр., 2017г. – 133 бр./ са на нивото на тези от 2019г., с 13% по – малко от тези през 2018г. и с 22% по – малко от тези през 2017г.

По отношение на частните наказателни дела въззивна инстанция постъплението през 2020г. е с 13% по - малко спрямо 2019г., със 7% по – малко спрямо 2018г. и на нивото на тези от 2017г. /2020г. – 156 бр., 2019г. – 179 бр., 2018г. – 167 бр., 2017г. – 155 бр./.

Следва да се има предвид обаче, че за въззивна проверка в Окръжния съд постъплението е основно от дела с фактическа и правна сложност, както и такива с противоречиви още от досъдебното производство доказателства, които не са позволили срочното им приключване.

Постъпили ВНОХД, ВНЧХД, ВАНД и ВЧНД

Год.	Общ брой постъпили ВНОХД, ВНЧХД и ВАНД	% изменение на дела 2020г. спрямо предх. 3 год.	Общ брой постъпили ВЧНД	% изменение на дела 2020г. спрямо предх. 3 год.
2017г.	133	-22%	155	Без промяна
2018г.	120	-13%	167	-7%
2019г.	104	Без промяна	179	-13%
2020г.	104	100%	156	100%

Свършените през 2020г. НОХД бележат намаление спрямо 2019г. с 9% и спрямо 2017г. – с 10%. Спрямо 2018г. свършените през 2020г. НОХД бележат ръст от 6%. /2020г. – 100 бр., 2019г. – 110 бр., 2018г. – 94 бр., 2017г. – 111 бр./.

Коментираните статистически показатели са относими към направения в предходните години извод, че и през 2020г. наказателните дела /като цяло/ са се движили по оста “не много като брой, но с увеличена фактическа сложност”. Сред първоинстанционните дела преобладават тези, по които са

обвинени повече от едно лице, или в различни форми на многоепизодна престъпна дейност.

Детайлният анализ на разкритата престъпност е аналогичен на постъплението, като най –голям е дялът на общоопасните престъпления /50%/

Свършени НОХД по видове престъпления

Год.	Общ брой НОХД	% измен 2020 спр предх 3г.	П/в лично-стта	П/в собствеността	П/в стопанството	Против финанс. данъчна осиг с-ма	Против дейност ДООО	Докум. комп. прест.	Общоопасни престъпл	П/в отбр спос на Р.Б
2017г	111	-10%	7	11	21	15	12	1	44	-
2018г	94	+6%	10	20	21	3	9	-	31	-
2019г	110	-9%	15	6	23	8	15	-	42	1
2020г	100	100%	8	18	16	1	7	-	50	-

- Престъпления против личността: 8 бр.
- Престъпления против собствеността: 18 бр.
- Престъпления против стопанството: 16 бр.
- Престъпления против финансовата, данъчната и осигурителната системи: 1 бр.
- Престъпления против дейността на държавни органи и обществени организации: 7 бр.
- Общоопасни престъпления: 50 бр.

Вътрешната структура за броя свършени НОХД /аналогично на постъпилите/ сочи за известни промени през годините.

Запазва се тенденцията за най-голям дял на свършените НОХД за общоопасни престъпления – 50 бр. или 50% от всички свършени НОХД /42% за 2019г., 33% за 2018г., 40% за 2017г./.

Аналогично на постъплението статистическите данни показват **увеличение на свършените НОХД както следва: за престъпления против собствеността – 3 пъти и за общоопасни престъпления - с 19%.**

Намаление на свършените през 2020г. НОХД се наблюдава за: престъпления против личността – с 47%, за престъпления против стопанството – с 30%, за престъпления против финансовата, данъчната и осигурителната системи – с 90% , за престъпления против дейността на държавни органи и обществени организации – с 53%.

Вътрешна структура на свършени НОХД през 2019г. и 2020г.

Видове престъпления по НК	Брой свършени НОХД през 2019г.	Брой свършени НОХД през 2020г.	% измен. спр. 2019г
Престъпления против личността	15	8	-47%
Престъпления против собствеността	6	18	3 пъти↑
Престъпления против стопанството	23	16	-30%
Престъпления против финансовата, данъчната и осигурителната системи:	8	1	-90%
Престъпления против дейността на държавни органи и обществени организации	15	7	-53%
Общопасни престъпления	42	50	+19%
Престъпления против отбранителната способност на републиката	1	-	-
Всичко:	110	100	-9%

По отношение на НОХД, интерес представляват не само броят свършените през отчетната година, **но и на делата с наказана престъпност /влязла в сила присъда или споразумение/.**

Констатираното вече увеличаване на фактическата и правна сложност на НОХД рефлектира особено осезателно на този показател. Делата с висока фактическа и правна сложност, в частност тези с обществен и медиен интерес, почти на 100% се обжалват на въззивна и касационна инстанция и то нееднократно. **През 2020г. се наблюдава увеличение спрямо предходната година в този показател: 89% дела с наказана престъпност спрямо постъпилите НОХД. /2019г. – 84%, 2018г. – 76%, 2017г. – 92%/ и 94% дела с наказана престъпност спрямо свършените НОХД /2019г. – 84%, 2018г. – 83%, 2017г. – 80%/.** Показателят е с най – високи стойности за анализирания период.

НОХД с наказана престъпност в ОС Стара Загора

Год.	Общ брой постъпили НОХД	Общ брой свършени НОХД	Общ бр. дела с наказана престъпност	% дела наказана престъпност към постъп. НОХД	% дела наказана престъпност към свърш. НОХД
2017г.	97	111	89	92%	80%
2018г.	102	94	78	76%	83%
2019г.	109	110	92	84%	84%
2020г.	106	100	94	89%	94%

Тенденцията за относително нисък брой дела с наказана престъпност се наблюдава за страната като цяло. През 2017г. в Р. България са свършени 2647 НОХД, тези с наказана престъпност са 1617 бр., или 61%. /ОС Стара Загора – 80%/ През 2018г. в Р. България са свършени 2589 НОХД, тези с наказана престъпност са 1752 бр., или 68%. /ОС Стара Загора – 83%/ През 2019г. в Р. България са свършени 2684 НОХД, тези с наказана престъпност са 1824 бр., или 68%. /ОС Стара Загора – 84%/.

През I полугодие на 2020г. в Р. България са свършени 1082 НОХД, тези с наказана престъпност са 838 бр., или 77%. /ОС Стара Загора – 90%/.

Визираните стойности за ОС Стара Загора, посочени в таблицата по – долу, са значително над средните за страната.

НОХД с наказана престъпност в ОС Стара Загора и Р. България

Год.	ОС Стара Загора			Република България		
	Общ брой свършени НОХД	Брой дела с наказана престъпност	% дела наказана престъпност към свърш. НОХД	Общ брой свършени НОХД	Брой дела с наказана престъпност	% дела наказана престъпност към свърш. НОХД
2017г.	111	89	80%	2647	1617	61%
2018г.	94	78	83%	2589	1752	68%
2019г.	110	92	84%	2684	1824	68%
Полуг 2020г.	59	53	90%	1082	838	77%

Расте броят на свършените НОХД до три месеца от образуването им: /2020г. – 84%, 2019г. – 79%, 2018г. – 85%, 2017г. – 78%/.

Две са предпоставките за по – бързото приключване на НОХД:

- Приключване на делото със споразумение
- Приключване на делото по съкратено съдебно производство

2020г. е най – голям брой НОХД приключили със споразумение, висок е процентът на постановените присъди по съкратено съдебно производство.

Намалява броят на НОХД, приключили през 2020г. с присъда /37% през 2020г., 44% през 2019г., 48% през 2018г. и 2017г./

НОХД, свършени до 3 месеца от образуването им и с присъда

Год.	Общ брой свършени НОХД	Свършени до 3 месеца от образуването	% от общ бр. свършени НОХД	НОХД свършени с присъда	% от общ бр. свършени НОХД
2017г.	111	87	78%	53	48%
2018г.	94	80	85%	45	48%
2019г.	110	87	79%	48	44%
2020г.	100	84	84%	37	37%

Статистическите данни за 2020г. показват, че от 100 бр. свършени НОХД едва 37 бр. /37%/ са приключили с присъда, 55 бр. са приключили със споразумение и 7 бр. НОХД са прекратени и върнати за доразследване и 1 бр. НОХД е прекратено по други причини. Не е малък и броят на делата, приключили по съкратеното съдебно производство – 18 бр.или 49% от НОХД приключили с присъда. **Процентът на тези дела намалява незначително през 2020г. и е най – нисък за разглеждания период /2017г. – 51%, 2018г. – 69%, 2019г. – 50%, 2020г. – 49%/.**

Установеният процесуален ред представлява отклонение от стандартния модел на наказателния съдебен процес. **Въвеждането на диференцираната процедура целеше облекчаване на съдебната система и ефективно използване на нейните ресурси чрез спестяване на процесуални усилия, финансови средства и време.** То осигуряваше ускоряване на процеса и приключването му в разумни срокове в съответствие с изискванията на чл. 6, т. 1 от Европейската конвенция за защита на правата на човека и основните свободи (ЕКЗПЧОС) и чл.22 НПК.

НОХД, свършени по съкратено съдебно производство

Год.	Общ брой свършени НОХД	НОХД свършени с присъда	НОХД свършени по съкратено съдебно производство	% от общ брой свършени НОХД с присъда
2017г.	111	53	27	51%
2018г.	94	45	31	69%
2019г.	110	48	24	50%
2020г.	100	37	18	49%

С промените в НПК от 22.10.2019г. съкратено съдебно следствие в случаите по чл. 371, т. 2 не се допуска при умишлено причиняване на смърт.

До колко, обаче, засилването на наказателната репресия би дало реални резултати от гледна точка на превенцията на подобни жестоки престъпления? Дали няма да се нарушат международни ангажименти на Република България, които да доведат до допълнителна финансова тежест? Ще се засегнат ли основни човешки права и принципи на наказателното право с направените промени в НПК? Какви са психологическите последствия от завишаването на наказателната репресия за осъдените? Очакват ли се промени при целите на наказанието според действащия НК? На всички тези въпроси, които си поставяме, времето и практиката по правоприлагането на закона ще дадат отговор. Изминалата малко повече от година не е достатъчна като време за доверен анализ.

По отношение на броя **НОХД**, свършени със съдебен акт по същество данните са относително стабилни, като се отчита ръст през 2020г.: 82% за 2017г., 83% за 2018г., 90% за 2019г. и 92% за 2020г. спрямо общия брой свършени НОХД.

По данни на ВСС за 2017г. от свършените 2647 бр. НОХД, 189 бр. /7%/ са прекратени и върнати за доразследване /ОС Стара Загора – 13%/ .За 2018г. от свършените 2589 бр. НОХД, 228 бр. /9%/ са прекратени и върнати за доразследване /ОС Стара Загора – 12%/ . За 2019г. от свършените 2684 бр. НОХД, 161 бр. /6%/ са прекратени и върнати за доразследване /ОС Стара Загора – 10%/ . За първото полугодие на 2020г. 6% от свършените НОХД в Р. България /8% в ОС Стара Загора/ са прекратени и върнати за доразследване. /за цялата 2020г. – 7%/.

Очевидно работата на наказателните съдии, съвместно с ОП Стара Загора в тази насока дава добри резултати – процентът на върнатите за доразследване дела намалява, но все още е по – висок от този за страната.

НОХД, свършени със съдебен акт по същество

Год.	Общ брой свършени НОХД	НОХД свършени със съдебен акт по същество /присъда и споразумение/	% от общ брой свършени НОХД
2017г.	111	91	82%
2018г.	94	78	83%
2019г.	110	99	90%
2020г.	100	92	92%

Малък е броят на постановените оправдателни присъди 2017г. – 1 бр. и 2018г. – 1 бр. 2019г. и 2020г. – няма постановени оправдателни присъди.

От общо свършените през четирите години 415 бр. НОХД /за четирите години/, 2 бр. са приключили с оправдателна присъда или 0.5%, като **1 бр. е потвърдена и 1 бр. отменена по обективни причини /смърт на подсъдимата/.**

Причините за постановяване на оправдателни присъди могат да се обобщят: Несъставомерност на деянието, за което е внесен обвинителен акт, липса на доказателства, обосноваващи осъдителен съдебен акт по несъмнен начин.

НОХД, свършили с оправдателна присъда

Год.	Общ брой свършени НОХД	Общ бр. оправдат присъди	Текст от НК	Резултат от обжалването	% от общ бр.свърш. НОХД
2017г	111	1	Чл. 282, ал.2 НК	Отменена по обективни причини	0.9%
2018г	94	1	Чл.304а, чл.304, ал.1 НК	Протестирана Потвърдена	1.06%
2019г	110	-	-	-	-
2020г.	100	-	-	-	-
Общо	415	2			0.5%

От съдените 103 лица през 2020г. са осъдени 103.

Най-масовото наказание е “лишаване от свобода до три години” – 80 лица, от които 50 лица при условията на чл.66 НК /т.н. условно/, след това “над три до десет години лишаване от свобода” – 17 лица, “, доживотен затвор – 1 лице и други наказания – 5 лица.

Съдени и осъдени лица за периода 2017г. – 2020г.

Год.	Съдени	Осъдени	До 3 години		Над 3 до 10	Над 10 до 30	Доживот затвор	Без замяна	Други
			Общо	В т.ч .усл.					
2017г	106	105	85	67	16	-	-	-	4
2018г	100	99	70	51	21	4	-	-	4
2019г	108	108	77	55	17	3	-	-	11
2020г	103	103	80	50	17	-	1	-	5

Причините за отлагане на наказателните дела са в две константни категории:

- за събиране на нови доказателства;
- нередовно призоваване на подсъдими, свидетели и вещи лица;

Първата категория причини намира обяснението си в усложняването на делата от фактическа и правна страна. Тук е мястото да се отбележи, че значителен брой от отложените дела са във връзка с назначени експертизи.

Нередовността на призоваването е втора по значимост причина за отлагането на делата. За преодоляването ѝ съдиите в наказателно отделение извършват непрекъснат контрол по връчването на призовки и съобщения.

Стриктно се спазват и изискванията на ПАС, като съдебната администрация извършва необходимото по своевременното и точно връчване на съобщенията. Въпреки това има една категория обективни причини, които не могат да се преодолеят, поради липсата на пълна база данни, относно актуалното местоживеене на призоваваните лица и съответната гранична статистика. Като цяло няма констатация съдиите да са отлагали делата без наличие на конкретна и основателна към момента на отлагането на делото причина.

Често срещан проблем при обвинителните актове е, че в техните приложения се включват свидетели, които ще установяват едни и същи фактически обстоятелства, или техните показания са напълно ненужни, тъй като се отнасят до обстоятелство, за което има други доказателства, или пък не са свързани с предмета на доказване.

Често тези свидетели са от други населени места и трябва да се изплатят пътни разноски, или заседанието е през работното им време и следва да се изплати възнаграждение. **Немалък е проблемът с вещите лица, които не рядко са от други градове и следва да се заплатят командировъчни разходи.**

Отново трябва да се отбележи необходимостта от допълнителни усилия – освен за проверка на върнатите в цялост призовки по делата и за **навременна реакция**. Така например – връчване на книжа на подсъдим, чрез роднини, близки, месторабота, мобилни телефони и др., обявяване на ОДИ на свидетели с мярка “установяване на местоживеене”, регулярна проверка на делата по връчването на призовките – както от страна на деловодителя, така и на секретаря, а също и на докладчика по делото.

Разбира се, това следва да се извършва не само непосредствено преди съдебното заседание, а и значително преди него, за да има достатъчно възможност да се издири и установи лице, за което се знае, че е с променен, но установим адрес. Така, с повече ангажирани усилия – и на съда, и на служителите, ще се стигне до намаляване на броя на отложените дела.

Голям е броят на отложените дела по молба на страната, като най-честа причина за това – ангажимент на защита, или представен болничен лист. Съдиите са предприемали необходимите мерки за дисциплиниране страните в процеса, съобразно предвидените в законодателството разпоредби, както и чрез налагане на глоби.

Свършените през 2020г. ЧНД първа инстанция са с 8% по – малко спрямо 2019г. и съответно със 7% и с 26% по – малко в сравнение с 2018г. и 2017г. Като процентно отношение те са **87% през 2020г. и 2019г., 86% през 2018г. и 89% през 2017г.** спрямо общия брой свършени наказателни дела първа инстанция.

Трябва да се отбележи, че през последните години **трудността на два вида ЧНД непрекъснато се повишава.**

Конкретно произнасянето по **основателността на прекратяването на наказателното производство** изисква задълбочено проучване на големи по обем досъдебни производства и решаване на редица правни проблеми.

Свършени ЧНД първа инстанция

Год.	Общ брой свършени нак. дела първа инст.	Свършени ЧНД първа инстанция	% от общ брой свършени нак.д. първа инст.	% изменение на свърш. ЧНД 2020г. спрямо предх. 3 г.
2017г.	1015	900	89%	-26%
2018г.	828	712	86%	-7%
2019г.	829	719	87%	-8%
2020г.	767	665	87%	100%

Както вече беше казано, това са дела, усложнени от фактическа и правна страна и със значителен обем доказателствен материал, запознаването и проучването на които отнема продължително време. Още повече, че се касае за проверка на прокурорски актове, с които се слага край на наказателното производство и това изисква много внимателно и задълбочено запознаване с доказателствения материал по делото.

Не следва да се пренебрегват и **свършените дела по чл.64 и чл.65 от НПК.** Те също съдържат голям по обем доказателствен материал, който подлежи на щателно проучване и произнасяне в изключително кратки срокове.

Свършените през 2020г. 96 бр. ВНОХД, ВНЧХД и ВАНД са с 23% по-малко от свършените през 2019г., с 9% по – малко от свършените през 2018г. и с 22% по – малко от тези през 2017г. /2020г. – 96 бр., 2019г. – 125 бр., 2018г. – 105 бр., 2017г. – 123 бр./.

Свършени ВНОХД, ВНЧХД, ВАНД и ВЧНД

Год.	Общ брой свършени ВНОХД, ВНЧХД и ВАНД	% изменение на свърш. дела 2020г. спрямо предх. 3 г.	Общ брой свършени ВЧНД	% изменение на пост. ЧНД 2020г. спрямо предх. 3 г.
2017г.	123	-22%	151	+1%
2018г.	105	-9%	158	-3%
2019г.	125	-23%	193	-21%
2020г.	96	100%	153	100%

Свършените частни наказателни дела въззивна инстанция през 2020г. са с 21% по – малко от тези през 2019г., с 3% по – малко спрямо 2018г. и с 1% повече спрямо 2017г. /2020г. – 153 бр., 2019г. – 193 бр., 2018г. – 158 бр., 2017г. – 151 бр./

Данните показват, че съдиите от наказателно отделение полагат усилия за приключване на въззивните дела в разумни срокове. По дела с фактическа и правна сложност се налага въззивната инстанция да събира и проверява доказателства, да се назначават експертизи. Статистическите данни дават основание да се направи извод, че въззивните наказателни дела се решават относително бързо, за което допринася и създадената организация за разглеждането им.

Анализираните по – горе резултати, както по отношение на първоинстанционните, така и по отношение на въззивните наказателни дела, говорят за постигнати добри бързина и ефективност в работата на съда. Проблемът с бързината на процесите е до голяма степен преодолян и усилията следва да се насочат към повишаване на качеството на правораздаване. Задълбоченото проучване на делата откъм доказателствен материал, улеснява съда в хода на съдебното следствие за попълване на делото от необходимите доказателства, а от друга страна позволява своевременно пресичане на опитите за отлагане на делата. Под задълбочена предварителна подготовка обаче следва да се има предвид и усвояване и осъвременяване на специализираните познания, адекватни на съвременната престъпност.

По отношение качеството на правораздаването.

През 2020г. са обжалвани 73 бр. наказателни дела, или 7% от общия бр. свършени дела /1016 бр./. С резултат от обжалване са се върнали 72 дела: потвърдени са 52 бр., изменени – 8 бр. и отменени – 10 бр. дела. Два броя искания за възобновяване са НОХД са оставени без уважение.

И през 2020г. продължи практиката да се прави подробен анализ на всяко едно от делата върнати за ново разглеждане от ПАС и ВКС на общо събрание на съдиите от наказателната колегия. Без да се игнорира инстанционния контрол, се извършва анализ на всеки един от отменените съдебни актове, който се обсъжда на общо събрание на съдиите от наказателното отделение.

Качество на обжалваните съдебни актове при наказателните дела

Общ бр свърш. дела	Обжалвани дела	% от свърш. дела	Върнати от обж.	Потв. съд. акт	Изм. съд акт	В т.ч. обект. прич.	Отм. съд. акт	В т.ч. обект. прич.	Без уважение за възоб.
1016	73	7%	72	52	8	-	10	-	2

Резултатите от цялостната дейност сочат, че съдиите в наказателно отделение на ОС Стара Загора притежават добър професионален опит и знания, работят с чувство за отговорност, като добросъвестно изпълняват задълженията си. През 2021г. следва да се обърне още внимание върху качеството на постановените съдебни актове, тъй като то е основен показател за ефективната работа на съдилищата.

През 2020г. са образувани общо 207 бр. ЧНД по искания за използване на СРС. Дадени са 206 бр. разрешения за използване на СРС и е постановен 1 бр. отказ. Изготвените веществени доказателствени средства /ВДС/ и получени в съда през отчетната 2020г. са 36 бр.

Брой разрешения за СРС

Година	Брой дадени разрешения за използване на СРС	% изменен. 2020г. спрямо предх. 3 г.	Брой изготвени и получени ВДС екз. № 1	% изменен. 2020г. спрямо предх. 3 г.
2017г.	320	-36%	71	-49%
2018г.	259	-20%	32	+13%
2019г.	271	-24%	30	+20%
2020г.	206	100%	36	100%

6. Обобщени изводи за дейността на ОС Стара Загора

Разглеждайки дейността на съда като цяло, могат да се направят следните обобщени изводи:

6.1 Броят на делата, свършени в тримесечен срок и на тези, приключили със съдебен акт по същество запазва относително постоянно за анализирания период. Окръжните съдилища /за разлика от районните и апелативните/ разглеждат дела първа и въззивна инстанция.

Многократно вече е коментирана увеличаващата се фактическа и правна сложност на първоинстанционните дела, усложнената процедура по размяна на книгата. Вече коментирах, че не само в наказателното правораздаване се говори за дела със значим обществен интерес, в гражданското и търговско право също има такива дела. Изминалата 2020г. беше по – особена. Пандемичната обстановка оказва влияние върху бързината на съдопроизводството. Много дела бяха отложени или пренасрочени и то не еднократно. Леко занижен е процентът на свършените в 3-месечен срок дела както в страната, така и в ОС Стара Загора.

**Свършени дела в ОС Стара Загора и Р. България
в 3 – месечен срок и със съдебен акт по същество**

Година	ОС Стара Загора		Република България	
	% дела в 3 – месечен срок	% дела със съд. акт по същество	% дела в 3 – месечен срок	% дела със съд. акт по същество
2017г.	87%	87%	77%	86%
2018г.	86%	87%	79%	84%
2019г.	84%	87%	78%	84%
I полуг. 2020г	83%	86%	74%	86%

Позитивен е фактът, че показателите на ОС Стара Загора са значително по – високи от средните за страната по отношение на делата, свършени в тримесечен срок. / 2017г.: ОС Стара Загора – 87% , Р. България – 77%, 2018г.: ОС Стара Загора – 86% , Р. България – 79% , 2019г.: ОС Стара Загора – 84% , Р. България – 78%/.

По отношение на делата, свършени със съдебен акт по същество данните на съда са също над средните за страната 2017г.: ОС Стара Загора – 87%, Р. България – 86%, 2018г. и 2019г.: ОС Стара Загора – 87%, Р. България – 84%,

За I полугодие на 2020г. данните за ОС Стара Загора са следните: 83% в 3 – месечен срок /74% за страната/, 86% със съдебен акт по същество /86% за страната/.

6.2 Не висок е броят на останалите несвършени дела в края на отчетния период. Анализ на статистическите показатели за ОС Стара Загора и страната показва, че показателите на ОС Стара Загора са много стабилни /2017г., 2018г. и 2019г. – 16%/ и значително по – ниски от тези за страната /2017г. – 20%, 2018г. – 22%, 2019г. – 23%/

**Бр. дела за разглеждане и бр. висящи дела
в ОС Стара Загора и Р. България**

Година	ОС Стара Загора			Република България		
	Бр. дела за разгл.	Бр. висящи дела	% висящи към дела за рагл.	Бр. дела за разгл.	Бр. висящи дела	% висящи към дела за рагл.
2017г.	3323	524	16%	113270	22517	20%
2018г.	3099	511	16%	107530	23709	22%
2019г	3320	524	16%	110221	25572	23%
I полуг.2020г	1766	590	33%	63439	27522	43%

През I полугодие на 2020г. показателя на ОС Стара Загора са също много добри - 33% към делата за разглеждане са висящи в края на

полугодие **/43% за страната/**. Двойно по – високият процент е обясним. Броят висящи дела на полугодие и в края на годината е съизмерим, дикато постъпилите дела /и оттам дела за разглеждане/ е двойно по – голям в края на годината.

6.3 Анализът на статистическите данни показва, че за ОС Стара Загора е налице относително нисък процент на броя обжалвани към свършени дела, както и че стойностите на показателите за съда са значително по – ниски от тези за страната – 14% за 2017г. , 13% за 2018г. и 11% за 2019г. от свършените дела през 2017г., 2018г. и 2019г. са обжалвани, в страната: 2017г. – 19%., 2018г. и 2019г.– 18%. Аналогични са и данните за първото полугодие на 2020г.:12% за ОС Стара Загора, 16% за страната.

**Бр. обжалвани и протестирани дела
в ОС Стара Загора и Р. България**

Година	ОС Стара Загора			Република България		
	Брой свърш. дела	Брой обжалв. дела	% обжалв. към свърш дела	Брой свърш. дела	Брой обжалв. дела	% обжалв. към свърш дела
2017г.	2799	397	14%	90753	16867	19%
2018г.	2588	326	13%	83821	15257	18%
2019г.	2796	310	11%	84649	14948	18%
I полуг.2020г.	1176	144	12%	35917	5830	16%

6.4 През 2020г. са върнати от горната инстанция с отменени решения **общо 46 броя** /2019г. – 41 бр., 2018г. – 68 бр., 2017г. – 63 бр./ дела от всички отделения на съда, в т.ч. **1 бр.** /2019г. – 2 бр., 2018г. – 2 бр., 2017. – 4 бр./ по обективни причини.

През 2020г. процентът на отменените съдебни актове към общия брой върнати дела е завишен спрямо 2019г. и по – нисък спрямо 2018г. и 2017г.: 2020г. – 17.23% /2019г. – 15.53%, 2018г. – 22.37%, 2017г. – 20.32%/. През 2020г. леко е повишен процентът на потвърдените актове спрямо 2019г. /2020г. – 45.69%, 2019г. – 44.32%, 2018г. – 47.37%, 2017г. – 48.06%/.

През 2020г. в ОС Стара Загора **48 бр. въззивни граждански дела** , или **18%** от върнатите от обжалване дела /267 бр./ не са допуснати до касационно обжалване. През 2019г. в ОС Стара Загора 59 бр. въззивни граждански и търговски дела, или **22%** от върнатите от обжалване дела / 264 бр./ не са допуснати до касационно обжалване. През 2018г. в ОС Стара Загора 50 бр. въззивни граждански и търговски дела, или **16%** от върнатите от обжалване дела / 304 бр./ не са допуснати до касационно обжалване. През 2017г. в ОС Стара Загора 53 бр. въззивни граждански и търговски дела, или

17% от върнатите от обжалване дела / 310 бр./ не са допуснати до касационно обжалване. През **2020г.** намалява броят на делата недопуснати до касационно обжалване, като няма нито едно въззивно търговско дело.

Качество на правораздаването в ОС Стара Загора

Год.	Общ брой върнати дела	Общ брой отменени съд. актове	% отменени съд. актове към бр. върнати дела	Общ брой потвърдени съд. актове	% потвърдени съд. актове към бр. върнати дела
2017г.	310	63	20.32%	149	48.06%
2018г.	304	68	22.37%	144	47.37%
2019г.	264	41	15.53%	117	44.32%
2020г.	267	46	17.23%	122	45.69%

Не е малък и броят на делата, при които касационната жалба е оставена без разглеждане, като процесуално недопустима.

Показателите по отношение на броя отменени дела на трите отделения през **2020г.** са с различни амплитуди: С най – нисък процент на броя отменени дела към общия брой върнати такива е гражданско отделение – **13%** /2019г. – **12%**, 2018г. – **16%**/, с малка разлика следва наказателно отделение – **14%** /2019г. – **14.5%**, 2018г. - **20.8%**/ и търговско отделение – **25%** /2019г. – **22.5%**, 2018г. – **32%**/. Данните и на трите отделения са съпоставими с тези от предходните години.

По отношение на потвърдените съдебни актове за **2019г.** данните са следните: наказателно отделение – **72%** /2019г. – **64%**, 2018г. – **61%**/, търговско отделение – **47%** /2019г. – **58%**, 2018г. – **52%**/ и гражданско отделение – **27%** /2019г. – **28%**, 2018г. – **36%**/. Ще отбележа, че данните за гражданско отделение са несъпоставими с тези на търговско и наказателно отделения, тъй като обективно голям брой граждански дела /44%/ са с резултат “недопуснати до касационно обжалване“

Анализът на върнатите от въззивна и касационна инстанция дела дава основание да се посочат **няколко основни причини, станали повод за отмяна, или обезсилване на съдебните актове** на ОС Стара Загора като първа инстанция.

–**Недостатъчна задълбоченост при проверка редовността на исковата молба и наличието на останалите процесуални предпоставки за допустимостта на предявения иск.** В тази връзка следва да се отбележи, че има констатирани и случаи на допуснато **изменение на иска** под формата на “уточняване на исковата молба” пред въззивната инстанция, което е довело до произнасяне по непредявен иск от ОС Стара Загора като първа инстанция и в

резултат – до обезсилване на постановения съдебен акт от въззивната инстанция.

– **Неправилна правна квалификация на спорното материално право и липса на разпределение на доказателствената тежест в доклада по делото /често и непълен доклад/.**

– **Неправилно тълкуване и прилагане на материалноправните норми при решаването на спора.**

6.5 По отношение на работата на трите отделения в съда /наказателно, търговско и фирмено и гражданско/ могат да се направят следните обобщени изводи:

– **по отношение на гражданските дела**

През 2020г. са свършени общо 917 граждански дела, от които 810 бр. /88%/ със съдебен акт по същество и 811 бр. /88%/ в тримесечен срок. С най – добри показатели са: бр. свършени дела – съдия Атанас Атанасов /158 бр./ и съдия Веселина Мишова /152 бр./, бр. свършени до 3 месеца дела – съдия Даниела Телбизова /93.85/ и съдия Атанас Атанасов /91.14%/ и бр. дела, свършени със съдебен акт по същество – съдия Веселина Мишова /92.11%/ и съдия Даниела Телбизова /91.67%/. С 1 бр. отменен съдебен акт са съдия Веселина Мишова и съдия Даниела Телбизова. С най – малко висящи дела в края на отчетния период /15 бр./ е съдия Даниела Телбизова.

– **по отношение на търговските и фирмени дела**

През годината в Търговско отделение са свършени 576 бр. търговски и фирмени дела, от които 463 бр. /80 %/ със съдебен акт по същество и 347 бр. /60 %/ в тримесечен срок. С най – добри показатели са: бр. свършени дела – съдия Иванела Караджова /102 бр./, съдия Анна Трифонова /95 бр./ и съдия Румяна Бончева /95 бр./. Брой свършени до 3 месеца дела – съдия Христо Симитчиев /77.55%/ и брой дела, свършени със съдебен акт по същество – съдия Румяна Танева /89.19%/. Без отменени съдебни актове е съдия Трифон Минчев, но предвид обстоятелството че е от 2019г в търговско отделение има и най – малко върнати от обжалване дела. С най–малко отменени съдебни актове /2 бр./ е съдия Иванела Караджова а с най – малко висящи дела в края на отчетния период са съдия: Трифон Минчев /34 бр./, Христо Симитчиев /35 бр./ и Димитър Христов /38 бр./.

– **по отношение на наказателните дела**

През годината в Наказателно отделение са свършени 1016 бр. наказателни дела, от които бр. 926 /91 %/ със съдебен акт по същество и 942 бр. /93 %/ в тримесечен срок. С най – добри показатели през 2020г. са:

бр. свършени дела – съдия Красимир Рачев /133 бр./ и съдия Тоньо Тонев /115 бр./, **брой дела, свършени до 3 месеца** – съдия Соня Каменова /98.25 %/ и съдия Красимира Дончева /97.27 %/, **брой дела със съдебен акт по същество** – съдия Тоньо Тонев /93.04 %/ и съдия Мариана Христатиева /92.04%/ . **Без отменени съдебни актове** са съдия Соня Каменова, съдия Тоньо Тонев и съдия Красимир Георгиев. **С най-малко висящи дела** в края на отчетния период е съдия Соня Каменова /6 бр./.

III. СГРАДЕН ФОНД. ТЕХНИЧЕСКА ОБЕЗПЕЧЕНОСТ. ФИНАНСОВИ РЕЗУЛТАТИ.

1.Сгради, оборудване, проблеми

- **Съдебна палата гр.Стара Загора**

В Съдебна палата – Стара Загора се помещават следните органи на съдебната власт: Окръжен съд – Стара Загора, Районен съд – Стара Загора, Окръжна прокуратура – Стара Загора, Военно – следствен участък към Военно – окръжна прокуратура – Пловдив и Областно звено „Охрана“ към ГД „Охрана“ при Министерство на правосъдието.

Извършените ремонти през 2020г. в сградата на Съдебна палата - Стара Загора бяха увеличени в сравнение с предшестващите такива. Това се дължеше главно на увеличените средства в бюджета на съдебната система и Окръжен съд – Стара Загора, касаещи текущите ремонти и обзавеждания от предходните години.

- **Окръжен съд – Стара Загора**

През месеците юли, август септември бяха извършени основни ремонти на съдебни зали № 3 и № 4 на I етаж. Залите бяха изцяло реновирани и ремонтирани с нови стени, тавани и осветление. На всички зали бе подменено подовото покритие с високо устойчиво износващ ламиниран паркет, бяха монтирани нови врати. Подменени бяха радиаторите в тези зали.

Извършен бе основен ремонт на санитарните възли общо 5 на брой за служители и посетители на I етаж и на приземния етаж в Съдебната палата. Тоалетните бяха изцяло обновени- нови функционални разпределения, нови настилки и стени, ВиК инсталации, енергоспестяващо осветление с датчици, нови врати. Обособи се така важният санитарен възел за хора в неравностойно положение на I етаж.

Извършено бе преустройство и ремонт на кабинет на IV етаж от Съдебната палата предоставен и приет от Военно-окръжна прокуратура Пловдив. От него бяха обособени 2 броя нови кабинети, в които бяха настанени

съдебни секретари. Обособените нови кабинети бяха изцяло реновирани и ремонтирани с нови стени, тавани и осветление. На всички бе подменено подовото покритие с високо устойчиво износващ ламиниран паркет, бяха монтирани нови врати. Подменени бяха радиаторите.

Централното фоайе на Съдебната палата бе частично отремонтирано и боядисано. Бяха изградени и монтирани 2 броя устройства по проект „Интегрирана информационна система гражданите в Съдебна палата – Стара Загора“. Беше извършен ремонт на рампата за хора в неравностойно положение - инвалиди на централния вход на палатата.

В края на календарната 2020 година започна подготовката на процедурата съгласно Закона за обществени поръчки и в началото на месец февруари 2021 г., процедурата беше обявена и стартирана.

След изпълнение на строително-монтажните работи по изграждане на асансьорите ще бъдат подобрени условията на съдебните служители, магистрати, адвокати и граждани за по-лесния и достъпен ход на съдебните зали и кабинети в сградата.

Окръжен съд – Стара Загора през 2020 година продължи с подновяването и смяната на климатици. Бяха закупени и монтирани климатици в обновените съдебни зали на I етаж, както и в новообособените два кабинета на IV етаж.

В края на календарната 2020 година от ВСС гр.София ни бяха отпуснати средства за изцяло ново обзавеждане и оборудване на ново ремонтираните съдебни зали на I етаж и на обособените два нови кабинета на IV етаж.

Във връзка с възникналата епидемична обстановка в страната, бяха монтирани стъклени прегради в деловодствата и съдебните зали.

През 2020 година Окръжен съд – Стара Загора кандидатства за средства от бюджета на ВСС за извършване на ремонт на тоалетните на II етаж . Кандидатствахме за средства за основен ремонт на съдийски кабинети на II и III етажи от Съдебната палата.

- **Районен съд – Стара Загора**

През месеците юли, август и септември бе извършен цялостен ремонт на съдебни зали № 10, № 12 и № 13 на Районен съд – Стара Загора. Всички бяха изцяло реновирани, с нови стени, тавани и осветление. На всички зали бе подменено подовото покритие с високо устойчивоизносващ ламиниран паркет. Бяха закупени и подменени изцяло мебелите в ремонтираните съдебни зали.

Извършен бе основен ремонт на един кабинет на IV етаж, в който бяха настанени съдебни секретари. Изцяло реновиран и ремонтиран с нови стени, тавани и осветление, бе подменено подовото покритие с високо устойчиво износващ ламиниран паркет, бяха монтирани нови врати. Подменени бяха радиаторите и дограмата.

В края на календарната 2020 година от ВСС гр.София бяха отпуснати средства за изцяло ново обзавеждане и оборудване на ново ремонтираните съдебни зали на III и IV етажи, използвани от Районен съд – Стара Загора, както и на обособения кабинет на IV етаж.

Във връзка с възникналата епидемична обстановка в страната, бяха монтирани стъклени прегради в деловодствата и съдебните зали.

- **Окръжна прокуратура – Стара Загора**

Окръжна прокуратура извърши няколко текущи ремонта на част от ползващите помещения - кабинети и архив. Беше изцяло изградено ново помещение в част от свободно пространство на I етаж, което ще бъде използвано за регистратура.

Във връзка с възникналата епидемична обстановка в страната, бяха монтирани стъклени прегради в деловодствата.

- **Съдебна палата гр.Казанлък**

През 2020г. след осигурени средства от ВСС бяха извършени текущи ремонти на на Съдебна палата Казанлък. Бяха ремонтирани кабинети в сградата, беше доставено ново обзавеждане в ремонтираните канцеларии и кабинети на I и II етажи в Съдебна палата – Казанлък. По този начин се създадоха много по-добри условия за работа на съдиите и служителите в Районен съд – Казанлък. Бяха закупени и монтирани 7 броя климатици. През 2020 г. ще бъдат отправени искания до ВСС за неотложно ремонтиране на фасадата на Съдебна палата Казанлък, или ще се търсят средства по оперативни програми съвместно с Община Казанлък.

Извършено бе цялостно обследване на сградата на Съдебна палата – Казанлък във връзка с изискванията на чл.169 от Закона за устройство на територията, като беше издаден технически паспорт и енергиен паспорт на сградата на Съдебна палата – Казанлък.

Поради възникналата епидемична обстановка в страната, бяха монтирани стъклени прегради в деловодствата и съдебните зали.

- **Съдебна палата гр.Гълъбово**

През 2020 г. започна процедура по прехвърляне на сградата на Съдебна палата гр.Гълъбово от Общински съвет Гълъбово безвъзмездно на ВСС. От своя страна ВСС ще я предостави за ползване и стопанисване на Районен съд Гълъбово. За съжаление процедурата е бавна и тромава, но да се надяваме че, до края на календарната 2021г. ще бъде завършена. Едва тогава ще бъде възможно

плануването на някакви ремонти по сградата, която има неотложна нужда от такива.

Поради възникналата епидемична обстановка в страната, бяха монтирани стъклени прегради в деловодствата и съдебните зали.

- **Съдебна палата гр.Чирпан**

През изминалата 2020г. беше ремонтиран кабинета на съдебните секретари. Заради възникнала авария – възникнал теч в резервоарите за дизелово гориво за отопление, същите бяха демонтирани и закупени, и монтирани нови такива.

Поради възникналата епидемична обстановка в страната, бяха монтирани стъклени прегради в деловодствата и съдебните зали.

- **Съдебна палата гр.Раднево**

През 2020г. след осигурени средства от ВСС бе извършен козметичен ремонт на част от помещенията. Тези помещения не са били ремонтирани повече от 10 години. С извършването му се създадоха много по-добри условия за работа на служителите в този съд. Беше закупен нов климатик.

Поради възникналата епидемична обстановка в страната, бяха монтирани стъклени прегради в деловодствата и съдебните зали.

2. Техническо оборудване – компютри, принтери, мрежи, програмни продукти, проблеми.

- **Окръжен съд, гр. Ст.Загора**

През 2020г. в Окръжен съд-Стара Загора получихме 20 компютърни конфигурации от централизираната доставка на Висш съдебен съвет. Бяха ни отпуснати и средства за подмяна на 4 дефектирали компютъра. Със собствени средства купихме две МФУ Brother L5750DW.

Локалната компютърна мрежа на Окръжен съд-Стара Загора е изградена през 1999г., като към момента наброява над 120 работни точки, от които 75 са работните места на всички съдии, специализираната и общата администрация, шестте съдебни зали на съда. Пълният опис на компютърната и периферна техника обхваща над 280 позиции- компютърни конфигурации, периферия, сървъри, мрежови устройства и др. Компютърната мрежа на Окръжен съд-Стара Загора се обслужва от два физически сървъра в експлоатация съответно от 2013г. и 2017г. Функциите поддържане на активна директория, деловодна програма САС”Съдебно деловодство”, правно-информационна система АПИС, антивирусна програма, споделени папки, архиви и др. са разпределени между двата. Извън локалната мрежа е компютърната конфигурация в Регистратура

”Класифицирана информация”. От съображения за сигурност част от работните места не са свързани с Интернет- Регистратура ”Класифицирана информация” и съдебните зали. От 2012г. в Търговско отделение функционира работно място тип отдалечено работно място на Агенция по вписванията с цел изпращане по електронен път на съдебните актове, подлежащи на вписване или обявяване в Търговския регистър. Всички бази-данни се архивират всяка нощ, като се създават още две копия, едно от които е върху външен мрежов сторидж тип NAS в експлоатация от 2016г. Достъпът до Интернет е осигурен с основен доставчик “Интернет Груп” ООД и допълнителен „А1 България“ ЕАД от 2016г. И в шестте съдебни зали на съда има звукозаписна техника и контролни монитори пред съдебния състав. Съдът разполага със седем електронни информационни табла от 2015г., като шест от тях са пред съдебните зали на съда и едно обединяващо, разположено във фойето на първия етаж. От 2015г. в Окръжен съд-Стара Загора е осигурена възможността за заплащане на суми по сметките /сметка “Бюджет” и сметка “Депозити”/ на съда през две ПОС-терминални устройства, разположени в служба “Регистратура”.

Във всички отделения на съда новопостъпилите дела се разпределят по докладчици с програма за разпределение на дела: до 30 септември 2015г. използвахме LawChoice, разработена от Администрацията на Висшия съдебен съвет; от 1 октомври 2015г. използваме Централизираната система за разпределение на делата в изпълнение на решение по Протокол №37/29.09.2015г. на Комисия ”Професионална квалификация, информационни технологии и статистика” на Висш съдебен съвет, за използването на която бяха осигурени 15 квалифицирани електронни подписа и са създадени и приведени в изпълнение “Вътрешни правила за използване на Система за автоматично разпределение на делата в Окръжен съд-Стара Загора”; за периода от 06.08.2020г. до 18.09.2020г. делата се разпределяха и образуваха в ЕИСС. Към момента използваме Централизираната система за разпределение на делата. С приложението LawChoice /версия 3.3.2/ се разпределят на случаен принцип съдебните заседатели в съответствие с чл.72, ал.2 от Закона за съдебната власт.

Във връзка с приетите Правила за отчитане на натовареността на съдиите в действие от 01.04.2016г. в Окръжен съд-Стара Загора всички съдии имат осигурен достъп до Системата за изчисляване натовареността на съдиите в зависимост от функциите им. Създадена е организация за отразяване на информацията за решени/прекратени дела в СИНС.

През изминалата 2020г. започна използването и на новоразработената Единна информационна система на съдилищата /ЕИСС/. В Окръжен съд-Стара Загора внедряването започна на 06.08.2020г. по график, определен от ПВСС. От този момент започна паралелната работа на съдии и съдебни служители в двете системи, като делата се администрират в системата, в която са образувани. В

момента делата се образуват и администрират в САС “Съдебно деловодство”. 1 април 2021г. е датата, от която ще се поднови образуването на дела в ЕИСС.

Информационната система за управление на съдебните дела САС “Съдебно деловодство”, разработена от “Информационно обслужване” АД-гр.Варна, се използва от месец октомври 2004г. в съда и обхваща напълно дейността на съдии, деловодители и секретари в Гражданско, Наказателно и Търговско отделения, обща администрация. Присъединените постановени съдебни актове са със заличени данни в съответствие със Закона за защита на личните данни и Закона за класифицираната информация.

В съответствие с решение на Пленума на ВСС от 9 юли 2020г., в което се указва на административните ръководители на съдилищата да предприемат действия и за техническата обезпеченост за създаване на пълни електронни досиета по всички дела, в края на 2020г. изпратихме искане до ВСС за отпускане на средства за купуване на високоскоростни документни скенери. Искането ни не беше уважено. Предвид факта, че от 1 април 2021г. в Окръжен съд-Стара Загора се подновява образуването на дела в ЕИСС ще изпратим отново искането си за скенери.

Ежедневно финализиращите съдебни актове се изпращат към Централния уеб базиран интерфейс за публикуване на съдебните актове и ЕПЕП. За делата, образувани и администрирани в САС “Съдебно деловодство” се осъществява електронния /безхартиен/ обмен на данни между съдилищата от 2010г. През месец декември 2011г. с новата версия на САС “Съдебно деловодство” е инсталиран и допълнителен модул- Информационна система за производството по несъстоятелност /ИСПН/. Чрез този допълнителен модул всяко събитие по производствата по несъстоятелност се изпраща on-line на сървъра на приложението. С допълненията в САС “Съдебно деловодство” от 2014г. съдът подава в реално време данни към ядрото на ЕИСПП, регламентиран е редът и са определени лицата с права на достъп до статистическите и типови справки от ядрото на ЕИСПП. От април 2016г. е инсталирано и функционира комуникационно приложение за осъществяване на електронен обмен на данни между САС “Съдебно деловодство” и софтуерна система “Служебни защити”. От ноември 2018г. е активиран и обмена на данни между САС “Съдебно деловодство” в Окръжен съд-Стара Загора и Единния портал за електронно правосъдие. В съда е създаден и работи механизъм за получаване в електронен вид на обвинителните актове и предложенията за споразумение от Окръжна прокуратура-Стара Загора и “прикачването” им в електронната папка на съответното дело през САС “Съдебно деловодство”. Използваме уеб-базиран програмен продукт “Каса и банка”, разработен от “Информационно обслужване” АД-клон Пловдив, за осчетоводяване дейността на вещите лица. По

електронен път се подава информация от съда към НАП, НОИ, НСИ, Агенция по обществени поръчки.

От месец март 2020г. и към настоящия момент в съответствие с организацията на работния процес в Окръжен съд-Стара Загора по време на епидемия първоинстанционните производствата по чл.64, чл.65, чл.67, чл.69, чл.70, чл.427 от НПК, по ЗЕЕЗА, по ЗПИИСАННЛСМВЛС и производствата по въззивна проверка на първоинстанционните определения, които се разглеждат в открито съдебно заседание, се осъществяват дистанционно чрез скайп-връзка със Затвора и Ареста. По този начин бяха разгледани значителен брой дела.

През 2020г. не успяхме да продължим добрата практика за провеждане на обучения с практическа насоченост. Причина е усложнената епидемична обстановка в страната и наложените ограничения за събиране на хора на едно място. Бяха проведени единствено онлайн обучения по повод внедряване на ЕИСС, а именно първоначално обучение на 3 и 4.08.2020г. и допълнителни обучения в периода от 17.11.2020г. до 04.12.2020г., видеозапис на които ни бяха предоставени за ползване. Според данни на Евростат /индекс DESI – Индекс за навлизане на цифровите технологии в икономиката и общества/ и за 2020г. България твърдо стои на последно място в класацията на ЕС, като само 29 % от българите имат базисни или по-високи цифрови умения, които включват обработка на информация, комуникация, създаване на съдържание, сигурност, решаване на проблеми, което ни отрежда последното място по този показател. За сравнение, средно за ЕС този показател е 58%. Тази констатация е в подкрепа на необходимостта от провеждането на обучения с практическа насоченост. Добър вариант, предвид епидемичната обстановка, би било използването на видеоматериали по конкретни теми. Друга подходяща възможност е самообучението.

В Окръжен съд-Стара Загора се използва мрежов вариант на правно-информационната система Апис7- модули Апис-Право, Апис-Практика, Евро-Право, Апис-Време, Апис-Конструкции и EUROCASES. Планира се купуване на модул АПИС-Софита, предлагащ българското законодателство на английски език, необходимо на съдиите от Окръжен съд-Стара Загора при служебните им пътувания извън страната.

Интернет сайтът на Окръжен съд-Стара Загора /<http://www.osstz.com/>, който беше във виртуалното пространство от 2005г., престана да съществува в края на 2019г. Това се случи по силата на изпълнение на проекта „Доразвитие и централизиране на порталите в СП за достъп на граждани до информация, е-услуги и е-правосъдие“ за унифициране сайтовете на съдилищата. На новия сайт на съда /<https://stzagora-os.justice.bg/> е прехвърлена всичката досегашна информация, а именно: кратка историческа справка, подробна карта на съдебния район, съдебните актове, препратка към ЦУБИПСА /Централен уеб-

базиран интерфейс за публикуване на съдебните актове/; списъци на вещи лица, синдици, Вътрешни правила за достъп до обществена информация, Вътрешни правила за публикуване на актове в Интернет, Вътрешни правила за управление на цикъла на обществените поръчки, Вътрешни правила за работа на съдебните помощници, Вътрешни правила за събиране на съдебни вземания на Окръжен съд-Стара Загора, Вътрешните правила за присъединяване и публикуване на съдебните актове на Интернет страницата на съда; профил на купувача; отчетния доклад на Председателя на съда за предходната година и архив на докладите; обявления за публична продажба на частни и държавни съдебни изпълнители; работно време и телефони за контакт на деловодствата; информация за свободните работни места и конкурси в съда и др. полезна информация.

Два от аспектите на сигурността /програмен и организационен/ на работа и защита на информацията в съда са осигурени чрез антивирусен софтуер ESET Endpoint Antivirus с лиценз, предоставен от Висш съдебен съвет и “Правила за използване на програмни продукти и Интернет в Окръжен съд-Стара Загора”.

Остава проблемът с локалната компютърна мрежа на Окръжен съд-Стара Загора, изградена през 1999г. т.е. структурното окабеляване е вече над 20 години. Все по-наложително е пълното ѝ обновяване с кабели от по-висока категория, позволяващи пренос на данни с по-висока скорост.

3. Финансови резултати в ОС Стара Загора през 2020г.

	<u>2019г.</u>	<u>2020г.</u>
А Приходи по бюджета на СВ	649 422.96	847333.88
В.т.ч. съдебни такси	609 313.59	734868.75
приходи от лихви	16 982.02	11790.82
глоби , санкции, неустойки	1 420.00	8212.50
други приходи /разноски/+конф. ср.	21 707.35	92462.81
 Б. Разходи по бюджета на СВ		
Заплати	2 256 394.36	2583353.26
Др. възнаграждения	279 747.37	274978.88
Осигуровки	583 800.75	621188.63
Издръжка	186 161.24	327611.80
В.т.ч. материали	23 537.87	61808.55
вода горива енергия	43 987.81	37888.71

пощенски и телекомуник. услуги	21 560.21	20421.01
поддръжка софтуер	10 993.74	11881.26
възнаграждения вещи лица	53 835.66	61987.49
други	32 245.95	133624.78
Капиталови разходи за придобиване на компютри и др. оборудване и съоръжения	11 025.18	9076.00

През 2020г. приходите по бюджета на СВ /847 333.88лв./ бележат ръст спрямо тези през 2019г. /649 422.96/ с 30 %.

Разходите за заплати през 2020г. /2 583 353.26 лв. / са увеличени със 15%, спрямо тези през 2019г. /2 256 394.36 лв./

Увеличена със 76% спрямо 2019г. е издръжката на съда.

IV. ОТЧЕТ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА КОМУНИКАЦИОННАТА СТРАТЕГИЯ

В началото на настоящата 2020г. се сблъскахме с непредвидима ситуация – появата на болестта COVID-19, довела до пандемия. Обявеното извънредното положение в страната много бързо наложи реорганизиране на работния процес.

Чрез всички комуникационни канали – прессъобщения, сайта на съда, информационни табла в съдебната палата и др., информирахме страните по делата, процесуалните им представители и всички граждани, за отлагането на открити съдебни заседания в Окръжен съд – Стара Загора с цел ограничаване разпространението на заразната болест.

Всички събития като семинари, общи събрания, планираното отчетно събрание за Доклада на дейността на Окръжен съд – Стара Загора за отчетната 2019 г., приемните дни на ръководството на съда, командировки, присъствено участие в обучения и конференции на съдии и съдебни служители, бяха отложени.

Промяна настъпи и в начина на приемане на молби, жалби, сигнали, съобщения, искания, предложения и всякакъв вид кореспонденция, поради което беше препоръчано същите да се подават на електронните адреси на съда.

Стриктно спазвахме предписанията и мерките за работа на съдилищата в условия на пандемия, приети от Съдийската колегия на ВСС, с което съумяхме да изпълним задължението си като обществена институция да работим за предотвратяване разпространението на COVID-19.

След отпадане на извънредното положение, с оглед на въведената извънредна епидемична обстановка в страната, Окръжен съд – Стара Загора продължи обичайния си ритъм на работа, спазвайки всички мерки за

безопасност и реда за достъп до съдебната палата.

През 2020г. не се констатираха проблеми, възникнали при разглеждане на дела, както и такива, касаещи достъпа на гражданите в съдебната палата. И към момента продължават да се спазват всички мерки за сигурност и безопасност, както и въведените хигиенни изисквания.

В дейността на Окръжен съд – Стара Загора по време на извънредното положение и извънредната епидемиологична обстановка бе въведена следната организация за работа с медиите и осигуряване на обществен достъп до съдебната система:

Всички заповеди на председателя на съда, за дейността на институцията по време на пандемията и по време на извънредното положение в страната бяха публикувани на сайта на Окръжен съд – Стара Загора.

Служителят „Връзки с обществеността“ ежеседмично, в последния ден от седмицата, изготвяше бюлетин за насрочените дела за следващата седмица, като по този начин представителите на медиите бяха информирани и имаха възможност да подадат заявка за присъствие в конкретно дело.

По преценка на съдията-докладчик, след предварително подадена заявка, се осъществяваше допускането на журналисти в съдебна зала, като им бе предоставена възможност да заснемат кадри в коридорите на съдебната палата при стриктно спазване на противоепидемичните мерки.

Служителят „Връзки с обществеността“ своевременно изпращаше прессъобщения на медиите, включени в преслистата на съда, по дела с обществен интерес, за да се запознаят с произнасянето на съдебните състави.

Служителят „Връзки с обществеността“ даде интервю пред национална медия - Btv, в което бе разяснено поэтапното възстановяване на работата на съда след отмяната на извънредното положение и въвеждането на извънредната епидемиологична обстановка. Такова изявление бе направено от него и в ефира на Радио Стара Загора.

Служителят „Връзки с обществеността“ бе в постоянна телефонна връзка с журналисти и колеги от съдебния район, за да може комуникацията и предоставяната информация по дела с обществен интерес да се отразяват незабавно в медийното пространство.

Прессъобщенията, изпращани до медиите, бяха публикувани и на сайта на Окръжен съд – Стара Загора, както и на тези на районните съдилища, с цел да бъдат достъпни до широка аудитория.

Осъществена бе кампания за популяризиране на електронните услуги, които предлагат Окръжен съд – Стара Загора и районните съдилища.

Продължи да се поддържа комуникационният канал, включващ получаване на информационни бюлетини от ОД на МВР гр.Стара Загора и прессъобщения от Апелативна прокуратура - Пловдив, с цел навременно

осведомяване и реакция от страна на съдилищата в съдебния район за информирание на медиите по дела със значим обществен интерес.

Служителят „Връзки с обществеността“ продължи да изготвя бюлетин за дела с обществен интерес, разглеждани от Районен съд – Стара Загора, както и да съставя прессъобщения по тези дела, които съгласува със съответния съдия-докладчик. За останалите районни съдилища се осъществяваше контакт с административния ръководител на съда за одобрение на дадено прессъобщение преди то да бъде изпратено на медиите.

Не е прекъснат и всекидневния преглед на печата от служителят „Връзки с обществеността“, за да може да се предвиди евентуален интерес и присъствие на медии по време на съдебни заседания.

Основната цел на пресслужбата на Окръжен съд - Стара Загора е постоянно и коректно взаимодействие с представителите на средствата за масова информация, което през изминалата 2020 година продължи да постига добри резултати в работата ни с журналистическата гилдия в региона. Регламентиран бе достъп на журналисти до съдебните зали с ясно разписани правила, включващи подаването на заявления от самите журналисти.

За делата, попадащи в обхвата на т.нар бързи производства, се наложи използването на интернет приложение с цел спазване на всички мерки, въведени в страната против разпространението на коронавирусната инфекция, ограничаване опасността от зараза и опазване на здравето както на работещите в институцията ни, така и на страните по делата.

В старозагорски съдебен район от Окръжен съд – Стара Загора и Районен съд – Казанлък бе използвана скайп-връзка за разглеждане на дела, образувани по искане на съответната прокуратура за определяне на постоянна мярка за неотклонение. Това приложение бе прилагано от Окръжен съд – Стара Загора и за осъществяване на връзка със Затвора – Стара Загора, където осъдените лица търпят наказанията си.

Заместник председателят на Старозагорския окръжен съд – съдия Димитър Христов, участва в публичното обсъждане на разработените модели за реформа на съдебната карта на ниво районен съд, касаещо апелативен район Пловдив.

В края на месец април 2020г., в знак на солидарност с българските медици, съдии и съдебни служители от Окръжен съд – Стара Загора се включиха в дарителска кампания за събиране на средства с цел подпомагане финансирането на дейности и мерки срещу разпространението на COVID-19 на територията на страната. Събраната парична сума бе преведена по сметка на местната болница УМБАЛ „Проф.д-р Стоян Киркович“.

В началото на 2020г. в Районен съд - Стара Загора, Районен съд – Казанлък, Районен съд – Чирпан и Районен съд - Раднево встъпиха

новоизбраните съдебни заседатели за мандат 2020/2024 г., на които бе проведено обучение от съдия Ива Стефанова съдия-обучител от състава на Окръжен съд – Стара Загора. Обучението на съдебните заседатели за Районен съд – Стара Загора и Районен съд – Раднево бе проведено дистанционно. В районен съд – Чирпан, и Районен съд – Казанлък, съдия Стефанова изнесе лекцията си присъствено.

За съжаление, предвид усложнената обстановка в страната, свързана с разпространението на COVID-19, през 2020г. бяхме поставени пред обективна невъзможност да се включим в образователната програма „Съдебната власт – информиран избор и гражданско доверие. Отворени съдилища и прокуратури”.

Поради тези обстоятелства, и най-вече съобразявайки се с решенията на здравните власти и Министерство на образованието, по планирания за 16.10.2020 год. „Ден на отворените врати“ в Окръжен съд – Стара Загора не бе одобрена концепция за провеждането му, тъй като, преди всичко, бе нужно да се съобразим с епидемиологичната обстановка в страната.

В интервю за stz24.com ясно и открито заявих какви са приоритетите ми като административен ръководител на Окръжен съд – Стара Загора за следващите пет години, за които единодушно ми бе гласувано доверие от Съдийската колегия на ВСС да управлявам отново институцията ни.

През 2020г. стаж за придобиване на юридическа правоспособност в Окръжен съд – Стара Загора са постъпили 29 дипломирани юристи.

V. ОБОБЩЕН АНАЛИЗ НА РАБОТАТА НА РАЙОННИТЕ СЪДИЛИЩА В СЪДЕБНИЯ ОКРЪГ.

1. Постъпили дела

Данните се основават на статистическите отчети, изпращани от районните съдилища в региона в края на всяка година в МП и ВСС и дават основание за следните изводи:

През отчетната година в районните съдилища от региона са постъпили **16763 бр. граждански и наказателни дела, които са с 13 % по – малко в сравнение с 2019г., с 10 % по – малко в сравнение с 2018г. и с 15 % по - малко в сравнение с 2017г.**

Намаление от 3% в постъплението през 2020г. спрямо предходната година бележат наказателните дела, в т.ч. НОХД – увеличение от 10%. Със 17% е намалело постъплението на гражданските дела. Намаление от 6% бележи и постъплението на изпълнителни дела.

Постъпили дела в районните съдилища

Вид дела	2017г.	2018г.	2019г.	2020г.	Промяна спр. 2019г. %
1.наказателни /общо/ в т.ч.НОХД	6539	5999	6100	5904	-3%
	1398	1261	1238	1366	+10%
2.граждански /общо/	13098	12594	13129	10859	-17%
3.съдебно-изпълнителни	1609	1773	1520	1423	-6%
Общо: /т.1 + т.2/:	19637	18593	19229	16763	-13%

По отношение на постъпилите дела през 2020г. показателят “Действителна натовареност” /44.58/ бележи намаление спрямо 2019г. /48.68/. “Натовареността по щат“ за 2020г. /35.82/ е също с по – ниски стойности в сравнение с 2019г. /42.17/.

С най – високи стойности по отношение на показателя “натовареност по щат” е РС Казанлък /39.37/, следван от РС Чирпан /37.72/ и РС Стара Загора /34.66/.

По отношение на “действителната натовареност” с най – високи показатели за поредна година е РС Чирпан /56.58/, следван от РС Раднево /47.38/ и РС Стара Загора /44.34/. През 2020г. и петте районни съдилища са с много висока “действителна натовареност“, като с най – високи стойности на показателя за поредна година е РС Чирпан.

“Натовареност по щат” и “Действителна натовареност” в районните съдилища по отношение на “Постъпили дела”

Районен съд	Общ бр. пост. дела	Съдии по щат	Действителна натовареност	Натовареност по щат
Ст.Загора	8734	21	44.34	34.66
Казанлък	4724	10	44.15	39.37
Чирпан	1358	3	56.58	37.72
Раднево	1137	3	47.38	31.58
Гълъбово	810	2	33.75	33.75
Окръг 2020г.	16763	39	44.58	35.82
Окръг 2019г.	19229	38	48.68	42.17

1.1. Постъпили през 2020г. в районните съдилища граждански дела

Постъплението на граждански дела през 2020г. бележи намаление спрямо 2019г. със 17%., спрямо 2018г. – с 14% и спрямо 2017г. – със 17%.

Постъпили граждански дела по районните съдилища

Районен съд	Постъпили граждански дела				
	2017г.	2018г.	2019г.	2020г.	Промяна спрямо 2019 г. в %
Ст. Загора	6895	6574	6969	5372	-23%
Казанлък	3599	3390	3653	3283	-10%
Чирпан	959	954	962	830	-14%
Раднево	865	927	889	828	-7%
Гълъбово	780	749	656	546	-17%
Общо:	13098	12594	13129	10859	-17 %

При всички районни съдилища се отчита намаление в постъплението на граждански дела, както следва: РС Стара Загора – с 23%, РС Казанлък – с 10%, РС Чирпан – с 14%., РС Раднево – със 7% и РС Гълъбово – със 17%.

И през 2020г. с най – голямо дялово участие в постъплението са делата по чл.410 и чл.417 ГПК /Заповедните производства/. Най – висок е процентът за РС Чирпан – 72%, а най–нисък за РС Стара Загора – 61%. Средно 63% от постъпилите граждански дела в региона за 2020г. са “Заповедни производства”. Постъплението на “Заповедни производства“ през 2020г. /6887 бр./ е с 13% по – малко в сравнение с 2019г. /7935 бр./. Всички районни съдилища бележат намаление в постъплението както следва: РС Стара Загора – с 19%, РС Казанлък – с 8%, РС Чирпан – с 3%, РС Раднево – с 10% и РС Гълъбово – с 11%.

Постъпили дела по чл. 417 и чл 410 ГПК

Районен съд	Брой пост. гр. дела	Бр. пост. дела по чл. 410- 417 ГПК - 2020г.	% от общ бр. пост. гр. дела	Бр. пост. дела по чл. 410- 417 ГПК - 2019г.	% изменение 2020г. спр. 2019г.
Ст. Загора	5372	3258	61%	4002	-19%
Казанлък	3283	2107	64%	2280	-8%
Чирпан	830	596	72%	617	-3%
Раднево	828	538	65%	600	-10%
Гълъбово	546	388	71%	436	-11%
Общо:	10859	6887	63%	7935	-13%

1.2 Постъпили през 2020г. в районните съдилища наказателни дела

Постъплението на наказателни дела през 2020г. бележи намаление от 3% прямо 2019г. Спрямо 2018г. и 2017г. се отчита намаление съответно от 2% и 10%. Намаление на постъпилите наказателни дела през 2020г. спрямо предходната 2019г. се отчита при: РС Стара Загора /с 5%/ , РС Раднево /с 10%/ и РС Гълъбово /със 17%/ . Ръст в постъплението на наказателни дела се отчита в: РС Казанлък /с 2%/ и РС Чирпан /с 10%/.

Постъпили наказателни дела по районни съдилища

Районен съд	2017г.		2018г.		2019г.		2020г.		Пром. спр.2019 %	
	Наказ Общо	В т.ч. НОХД	Наказ Общо	В т.ч. НОХД	Наказ Общо	В т.ч. НОХД	Наказ Общо	в т.ч. НОХД	Наказ Общо	в т.ч. НОХД
Ст.Загора	3614	735	3378	643	3548	644	3362	694	-5%	+8%
Казанлък	1672	380	1440	301	1412	306	1441	412	+2%	+35%
Чирпан	463	151	477	135	481	144	528	137	+10%	-5%
Раднево	365	109	393	102	342	64	309	55	-10%	-14%
Гълъбово	291	109	311	80	317	80	264	68	-17%	-15%
Общо:	6539	1398	5999	1261	6100	1238	5904	1366	-3%	+10%

Постъплението на НОХД през 2020г. бележи увеличение спрямо 2020г. с 10%, спрямо 2018г. – с 8% и намаление спрямо 2017г. – с 2%. Намаление на постъпилите НОХД през 2020г. спрямо предходната 2019г. се отчита при: РС Чирпан /с 5%/ , РС Раднево /с 14%/ и РС Гълъбово /с 15%/ . Ръст в постъпилите НОХД се отчита при: РС Стара Загора /с 8%/ и РС Казанлък /с 35%/.

От постъпилите 1366 бр. НОХД в районните съдилища през 2020г. /2019г. – 1238 бр., 2018г. – 1261 бр., 2017г. – 1398 бр./, са прекратени и върнати за доразследване 34 бр. /2019г. – 37 бр., 2018г. – 29 бр., 2017г. – 33 бр./ . Налице е намаление от 8% на върнатите за доразследване дела спрямо предходната година.

2. Свършени дела

През отчетната година в районните съдилища от региона са свършени дела, както следва: Свършените наказателни дела през 2020г. бележат намаление от 4% спрямо 2019г., от 6% спрямо 2018г. и от 12% спрямо 2017г. Свършените НОХД през 2020г. бележат увеличение спрямо 2019г. от 12%, увеличение спрямо 2018г. от 4% и намаление спрямо 2017г. със 6%. През 2020г. при свършените граждански дела се наблюдава намаление спрямо 2019г. от 16%, спрямо 2018г. – от 11% и спрямо 2017г. –

от 17%. Свършените изпълнителни дела през 2020г. са с 5% повече от тези през 2019г., с 30% повече спрямо 2018 и със 17% по – малко спрямо 2017г.

По отношение на свършените дела могат да се направят изводи, аналогични на тези по отношение на постъпилите.

Свършени дела в районните съдилища

Вид дела	2017г.	2018г.	2019г.	2020г.	Промяна спр. 2019г. %
1.наказателни /общо/ в т.ч.НОХД	6495 1421	6075 1284	5983 1193	5736 1332	-4% +12%
2.граждански /общо/	13064	12171	12902	10861	-16%
3.съдебно-изпълнителни	2230	1425	1768	1853	+5%
Общо: /т.1 + т.2/:	19559	18246	18885	16597	-12%

По отношение на свършените дела през 2020г. показателят “Действителна натовареност” /44.14/ бележи намаление спрямо 2019г. /48.68/. “Натовареността по щат“ за 2020г. /35.46/ е също с по – ниски стойности в сравнение с 2019г. /41.41/.

С най – високи стойности по отношение на показателя “натовареност по щат” е РС Казанлък /37.74/, следван от РС Чирпан /36.47/ и РС Стара Загора /35.21/. По отношение на “действителната натовареност” с най – високи показатели за поредна година е РС Чирпан /54.71/, следван от РС Раднево /45.29/ и РС Стара Загора /45.04/. И петте районни съдилища са с много висока “действителна натовареност”.

“Натовареност по щат” и “Действителна натовареност” в районните съдилища по отношение на “Свършени дела”

Районен съд	Общ брой свърш дела	Съдии по щат	Действителна натовареност	Натовареност по щат
Ст.Загора	8872	21	45.04	35.21
Казанлък	4529	10	42.33	37.74
Чирпан	1313	3	54.71	36.47
Раднево	1087	3	45.29	30.19
Гълъбово	796	2	33.17	33.17
Окръг 2020г	16597	39	44.14	35.46
Окръг 2019г	18885	38	48.68	41.41

2.1 Свършени граждански дела в районните съдилища през 2020г.

Свършените граждански дела през 2020г. бележат намаление спрямо 2019г. със 16%, спрямо 2018г. – с 11% и спрямо 2017г. – със 17%. При всички районни съдилища се отчита намаление в свършените граждански дела, както следва: РС Стара Загора – с 19%, РС Казанлък – с 11%, РС Чирпан – с 13%, РС Раднево – с 10% и при РС Гълъбово – 22%.

Свършените граждански дела по районни съдилища

Районен съд	Свършени граждански дела				
	2017г.	2018г.	2019г.	2020г.	Промяна спрямо 2019г. в %
Ст. Загора	6876	6280	6849	5561	-19%
Казанлък	3547	3325	3561	3166	-11%
Чирпан	942	959	938	812	-13%
Раднево	911	890	880	796	-10%
Гълъбово	788	717	674	526	-22%
Общо:	13064	12171	12902	10861	-16%

Сред свършените граждански дела и през 2020г. с най – голямо дялово участие са делата по чл. 410 и чл. 417 ГПК /Заповедни производства/. Най – висок е процентът за РС Гълъбово /74%/ и РС Чирпан /73%/, а най – нисък за РС Стара Загора /58%/. Средно 63% от свършените граждански дела в регион Стара Загора за 2020г. са “Заповедни производства”.

Свършени дела по чл. 410 и чл. 417 ГПК

Районен съд	Бр. свърш. гр. дела	Бр. свърш. дела по чл. 410- 417 ГПК – 2020г.	% от общ бр. свърш. гр. дела	Бр. свърш. дела по чл. 410- 417 ГПК – 2019г.	% изменение 2020г. спр. 2019г.
Стара Загора	5561	3236	58%	3998	-19%
Казанлък	3166	2049	65%	2272	-10%
Чирпан	812	589	73%	615	-4%
Раднево	796	541	68%	596	-9%
Гълъбово	526	387	74%	434	-11%
Общо:	10861	6802	63%	7915	-14%

Намаление в броя свършени “Заповедни производства” спрямо предходната година се отчита при всички районни съдилища, както следва: РС Стара Загора /с 19%/, РС Казанлък /с 10%/, РС Чирпан /с 4%/, РС Раднево /с 9%/. и за РС Гълъбово /с 11%/. По– голяма част от делата са свършени до 3

месеца от образуването им /средно 90 %/, като особено добри са резултатите на РС Чирпан /96%/ и РС Раднево /95%/. Следва да се отбележи, че показателите на другите три районни съдилища са много близки: РС Гълъбово /94%/, РС Казанлък /90%/, и РС Стара Загора /87%/. Като цяло, по този показател стойностите на всички районни съдилища са много високи. За сравнение: през 2019г. средно 92% от делата са свършени до 3 месеца от образуването им, като с най – добри показатели са били РС Раднево /96%/ и РС Чирпан /96%/.

Свършени граждански дела до 3 месеца от образуването им

Районен съд	Бр. свърш. гр. дела	До 3 мес. от образ. им-2020г	% от общ бр. свърш. дела	До 3 мес. от образ. им-2019г	% от общ бр. свърш. дела
Ст. Загора	5561	4858	87%	6140	90%
Казанлък	3166	2834	90%	3330	94%
Чирпан	812	778	96%	901	96%
Раднево	796	757	95%	849	96%
Гълъбово	526	492	94%	635	94%
Общо:	10861	9719	90%	11855	92%

По отношение на свършените през 2020г. граждански дела със съдебен акт по същество, статистическите данни отчитат най – високи стойности през 2020г. за РС Казанлък /88%/ и РС Стара Загора /86%/. Средно 86% от свършените дела през 2020г. са приключили със съдебен акт по същество, като показателите на всички районни съдилища са много добри.

За сравнение през 2019г. 88% от приключилите дела са със съдебен акт по същество, като с най – добри показатели са били: РС Казанлък /92%/, РС Стара Загора /87%/ и РС Гълъбово /87%/.

Свършени граждански дела със съдебен акт по същество

Районен съд	Бр.свърш. гр. дела	Със съд. акт по с-во 2020г.	% от общ бр. свърш. дела	Със съд. акт по с-во 2019г.	% от общ бр. свърш. дела
Ст. Загора	5561	4784	86%	5985	87%
Казанлък	3166	2782	88%	3243	92%
Чирпан	812	679	84%	801	85%
Раднево	796	648	81%	736	84%
Гълъбово	526	443	84%	587	87%
Общо:	10861	9336	86%	11352	88%

2.2 Свършени наказателни дела в районните съдилища през 2020г.

През 2020г. са приключени 5736 бр. наказателни дела в т.ч. 1332 бр. НОХД /2019г. – 1193 бр., 2018г. – 1284 бр., 2017г. – 1421 бр. /. Общият брой свършени наказателни дела през 2020г. е с 4% по – малък спрямо 2019г., със 6% по – малък спрямо 2018г. и с 12% по – малък спрямо 2017г.

В четири районни съдилища свършените наказателни дела бележат намаление спрямо 2019г. както следва: РС Стара Загора /с 5%/ , РС Казанлък /с 3%/ , РС Раднево /със 16%/ и РС Гълъбово /с 9%/ . Единствено РС Чирпан бележи ръст от 10%.

Броят на свършените НОХД през 2020г. /1332 бр./ е с 12% по – голям спрямо 2019г. , с 4% по – голям в сравнение с 2018г. и със 6% по – малък в сравнение с 2017г.

Три районни съдилища бележат намаление в свършените НОХД, както следва: РС Чирпан /с 4%/ , РС Раднево /с 25%/ и РС Гълъбово /с 11%/ . РС Стара Загора отчита ръст от 14%, а РС Казанлък – ръст от 28%.

Свършени наказателни дела по районни съдилища

Районен съд	2017г.		2018г.		2019г.		2020г.		Пром. спр.2019 %	
	Наказ общо	В т.ч. НОХД	Наказ общо	В т.ч. НОХД	Наказ Общо	В т.ч. НОХД	Наказ общо	в т.ч. НОХД	Наказ общо	в т.ч. НОХД
Ст.Загора	3658	712	3463	659	3483	609	3311	696	-5%	+14%
Казанлък	1524	352	1437	300	1401	301	1363	384	-3%	+28%
Чирпан	506	172	472	132	456	142	501	136	+10%	-4%
Раднево	396	95	398	109	346	68	291	51	-16%	-25%
Гълъбово	411	90	305	84	297	73	270	65	-9%	-11%
Общо:	6495	1421	6075	1284	5983	1193	5736	1332	-4%	+12%

Голяма част от НОХД са свършени до 3 месеца от образуването им /средно 84%/ , като особено добри са показателите на РС Раднево /92%/ и РС Чирпан /90%/.

В сравнение с 2019г. показателят бележи лек спад – средно 88% от делата през 2019г. са свършени до 3 месеца от образуването им.

В съпоставка с 2019г. данните са следните: РС Стара Загора /2019г. – 87%, 2020г. – 83%/ , РС Казанлък /2019г. – 91%, 2020г. – 86%/ , РС Чирпан /2019г. – 94%, 2020г. – 90%/ , РС Раднево /2019г. – 88%, 2020г. – 92%/ и РС Гълъбово /2019г. – 68%, 2020г. – 62%/ . Само РС Раднево отчита ръст през 2020г. в този показател.

НОХД свършени до 3 месеца от образуването им

Районен съд	Бр.свърш. НОХД	До 3 мес. от образ. им-2020г	% от общ бр. свърш. дела	До 3 мес. от образ. им-2019г	% от общ бр. свърш. дела
Ст. Загора	696	577	83%	528	87%
Казанлък	384	330	86%	275	91%
Чирпан	136	123	90%	133	94%
Раднево	51	47	92%	60	88%
Гълъбово	65	40	62%	50	68%
Общо:	1332	1117	84%	1046	88%

По отношение на свършените НОХД приключили с присъда /средно 27% от общия брой свършени НОХД/ данните за районните съдилища в региона са следните: с най-високи показатели е РС Стара Загора /30%/. С най-ниски стойности е РС Чирпан – едва 20%. В съпоставка с 2019г. данните са следните: РС Стара Загора /2019г. – 31%, 2020г. – 30%/, РС Казанлък /2019г. – 22%, 2020г. – 25%/, РС Чирпан /2019г. – 14%, 2020г. – 20%/, РС Раднево /2019г. – 22%, 2020г. – 24%/, и РС Гълъбово /2019г. – 41%, 2020г. – 25%.

НОХД приключили с присъда

Районен съд	Общ брой свършени НОХД	Приключили с присъда 2020г.	% спрямо общия брой свършени дела	Приключили с присъда 2019г.	% спрямо общия брой свършени дела
Ст. Загора	696	210	30%	191	31%
Казанлък	384	96	25%	67	22%
Чирпан	136	27	20%	20	14%
Раднево	51	12	24%	15	22%
Гълъбово	65	16	25%	30	41%
Общо:	1332	361	27%	323	27%

За свършените НОХД със съдебен акт по същество /присъда и споразумение/, които за съдебния окръг средно са 96%, данните са следните: С най – добри показатели през 2020г. са РС Раднево /98%/ и РС Стара Загора /97%/ . Следва да се отбележи, че другите районни съдилища са също с много добри показатели: РС Казанлък /96%/, РС Чирпан /96%/ и РС Гълъбово /92%/. Средно за окръга през 2020г. показателят е на нивото на този от 2019г, като най – голям ръст от 8 пункта се отчита при РС Раднево.

НОХД приключили със съдебен акт по същество

Районен съд	Общ брой свършени НОХД	Със съдебен акт по с-во 2020г.	% спрямо общия брой свършени дела	Със съдебен акт по с-во 2019г.	% спрямо общия брой свършени дела
Ст. Загора	696	674	97%	589	97%
Казанлък	384	369	96%	291	97%
Чирпан	136	131	96%	137	97%
Раднево	51	50	98%	61	90%
Гълъбово	65	60	92%	69	95%
Общо:	1332	1284	96%	1147	96%

Показателен е фактът, че през 2020г. /както и през 2019г., 2018г. и 2017г./ **повече от половината НОХД** във всички районни съдилища са приключили със споразумение. Тенденцията за **големия брой на** сключваните споразумения, както на досъдебна, така и в съдебна фаза е **особено добре изразена през последните години.**

Това води до по-бързо приключване на делото с краен и окончателен съдебен акт, който е по-стабилен, тъй като представлява постигнато съгласие на всички страни, относно виновността на дееца, вида и размера на наказанието, което следва да му бъде наложено, като същевременно и определението, с което е одобрено споразумението, е окончателно и не подлежи на обжалване и протест.

Приключването на делата със споразумение е един от добрите варианти за приключване на дела от общ характер, доколкото в този случай всички страни по делото са съгласни с така постигнатото споразумение и с неговите последици, като са приели, че изцяло са постигнати техните цели и са удовлетворени интересите както на правосъдието, така и на пострадалите от престъплението, а същевременно и виновният за престъплението е наказан.

Ето защо и без съмнение, фактът на **големия брой на постигнатите споразумения по дела от общ характер е в полза и интерес на страните в процеса, а така също и на обществото, доколкото освен индивидуална превенция, наказанието има и генерална такава и създава убеждение в обществото, че виновните лица няма да останат ненаказани и ще понесат наказателна отговорност.** Не на последно място е и обстоятелството, че се спестява и време, и финансови ресурси.

3. Качество на правораздаване

3.1 По гражданските дела

Като въззивна инстанция през 2020г. делата за разглеждане в Старозагорския окръжен съд са общо **1249 бр.** /2019г. – 1278 бр., 2018г. – 1074 бр., 2017г. – 1067 бр./, в т.ч. вгрд – **735 бр.** /2019г. – 793 бр., 2018г. – 765 бр., 2017г. – 708 бр./, вчгрд – **514 бр.**/2019г. – 484 бр., 2018г. – 309 бр., 2017г. – 359 бр./.

От тях са свършени общо **1065 бр.** или **85 %** от делата за разглеждане /2019г. – 1125 бр. или 88%, 2018г. – 932 бр. или 87%, 2017г. – 911 бр. или 85%/, от които вгрд – **580 бр.** /2019г. – 667 бр., 2018г. – 640 бр., 2017г. – 576 бр./, вчгрд – **485 бр.** /2019г. – 458 бр., 2018г. – 292 бр., 2017г. – 335 бр./.
Несвършените въззивни дела в края на отчетния период са общо **184 бр.** /2019г. – 153 бр., 2018г. – 142 бр., 2017г. – 156 бр./, в т.ч. вгрд – **155 бр.** и вчгрд – **29 бр.**

Анализираните данни сочат, че броят на гражданските дела за разглеждане в ОС Стара Загора като въззивна инстанция отбелязва ръст през последните две години. Висок е процентът на свършените въззивни граждански дела спрямо общия брой дела за разглеждане: 2020г. – 85%, 2019г. – 88%, 2018г. – 87%, 2017г. – 85%, респективно малък броят на останалите висящи в края на отчетния период. С оглед пандемичната обстановка през 2020г. се отчита ръст в броя несвършени въззивни граждански дела.

През 2020г. е намалял броят на обжалваните решения, респективно свършени въззивни граждански дела с **13%**. Ръст се отчита само в РС Раднево /с 18%/.
Намаление се отчита в: РС Стара Загора /със 6%/, РС Казанлък /с 25%/, РС Чирпан /с 32%/ и РС Гълъбово /със 66%/.

Брой свършени въззивни граждански дела за периода 2017г. – 2020г.

Районен съд	Общ брой свършени в.гр.д. 2017г.	Общ брой свършени в.гр.д. 2018г.	Общ брой свършени в.гр.д. 2019г.	Общ брой свършени в.гр.д. 2020г.	% изменение спрямо 2019г
Ст. Загора	386	439	440	414	-6%
Казанлък	138	143	157	117	-25%
Раднево	14	23	22	26	+18%
Чирпан	22	23	19	13	-32%
Гълъбово	16	12	29	10	-66%
Общо:	576	640	667	580	-13%

От свършените през 2020г. **580 бр.** в.гр.д., при **356 бр.** или **61%** решението е оставено в сила /2019г. – 463 бр. или 69%, 2018г. – 427 бр. или

67%, 2017г. – 352 бр. или 61%/. Налице е намаление на потвърдените решения спрямо предходната 2019 г. с 8 пункта. Расте процентът на изцяло отменените /обезсилени/ решения: 2020г. – 14%, 2019г. – 9%, 2018г. – 11%, 2017г. – 11%., като отчитаме най-високите стойности за анализирания период. Незначителен ръст бележи и процентът на прекратените дела: 2020г. – 13%, 2019г. – 12%, 2018г. – 11% , 2017г. - 15%.

Качество на въззивно обжалвани решения по граждански дела за периода 2017г. – 2020г.

Районен съд	Общ бр. свърш. дела	Решен. оставено в сила	% от общ бр. свърш. дела	Решен. измен.	Решен. отменено изцяло	Решен. обезсилено	Делото прекр.
2017г.	576	352	61%	78	57	4	85
2018г.	640	427	67%	75	59	10	69
2019г.	667	463	69%	62	56	7	79
2020г.	580	356	61%	65	75	7	77

По съдилища данните за качеството на въззивно обжалваните решения изглеждат така: РС Стара Загора – 64%, РС Казанлък – 52%, РС Чирпан – 39%, РС Раднево – 77%, РС Гълъбово – 70%. С най – добър показател е РС Раднево. От 26 бр. свършени дела: 20 бр. са потвърдени, 2 бр. изменени, 4 бр. отменени. Трябва да се има предвид, че броят на обжалваните решения на РС Раднево, РС Чирпан и РС Гълъбово е по – малък и дори един брой дело в повече /по – малко/, може да промени съществено процента нагоре /надолу/. С добри показатели са и РС Гълъбово /70%/ и РС Стара Загора /64%/.

Качество на въззивно обжалвани решения по граждански дела през 2020г. по районни съдилища

Районен съд	Общ бр. свърш. дела	Решен. оставено в сила	% от общ бр. свърш. дела	Решен. измен.	Решен. отменено изцяло	Решен. Обезсилено	Делото прекр.
Ст.Загора	414	263	64%	42	43	6	60
Казанлък	117	61	52%	19	23	1	13
Чирпан	13	5	39%	2	3		3
Раднево	26	20	77%	2	4		
Гълъбово	10	7	70%		2		1
Общо:	580	356	61%	65	75	7	77

През 2020г. в ОС Стара Загора са разгледани **485 бр. частни жалби**, в които се включват и определения и разпореждания по движението на гражданските и търговските дела, а не само съдебни актове по същество /2019г. – 466 бр., 2018г. – 292 бр., 2017г. – 335 бр./.

Увеличен е броят на обжалваните определения и разпореждания, респективно броят на свършените въззивни частни граждански дела в РС Гълъбово /2.15 пъти/, РС Раднево /с 36%/ и РС Чирпан /с 26%/. Намаление се отчита в РС Стара Загора /с 1%/, РС Казанлък /със 7%/. **Средно през 2020г. с 4% е увеличен броят на свършените в.ч.гр.д. прямо 2019г.**

Брой свършени въззивни частни граждански дела

Районен съд	Общ брой свършени в.ч.гр.д. 2017г.	Общ брой свършени в.ч.гр.д. 2018г.	Общ брой свършени в.ч.гр.д. 2019г.	Общ брой свършени в.ч.гр.д. 2020г.	% изменение спрямо 2019г
Ст. Загора	202	148	337	333	-1%
Казанлък	76	71	70	65	-7%
Раднево	19	15	22	30	+36%
Чирпан	24	32	23	29	+26%
Гълъбово	13	26	13	28	2.15 пъти↑
Общо:	335	292	466	485	+4%

От свършените **485 бр. в.ч.гр.д. 295 бр. или 61% са потвърдени** /2019г. – 301 бр. или 65%, 2018г. – 157 бр. или 54%, 2017г. – 185 бр. или 55%/. През **2020г. се отчита намаление на показателя с 4 пункта спрямо предходната година. Расте броят /процентът/ на отменените дела – 24% през 2020г., 21% през 2019г., 28% през 2018г., 2017г. – 26%. Намаление се отчита в броя прекратени дела – 8% през 2020г. /2019г.- 13%, 2018г. – 15 %, 2017г. – 15%/.**

Качество на въззивно обжалвани определения по гр.дела 2017г. – 2020г.

Година	Общ брой свършени в.ч.гр.д.	Потвърдени	% от общ бр. свършени в.ч.гр.д.	Отменени	Изменени	Прекратени
2017	335	185	55%	88	11	51
2018	292	157	54%	82	9	44
2019	466	301	65%	97	8	60
2020	485	295	61%	117	36	37

3.2 По наказателните дела

През 2020г. в Окръжен съд Стара Загора делата за разглеждане /т.е. останали несвършени дела в края на 2019г. и постъпили през 2020г./ са **293 бр. въззивни дела**. От тях са приключени **249 бр. въззивни дела** /в т.ч. 76 бр. ВНОХД, 13 бр. ВНЧХД, 7 бр. ВАНД и 153 бр. ВЧНД/.

Потвърдени са присъди /решения/ по **60 бр. дела**, изменени присъди /решения/ – по **15 бр. дела**, отменени присъди /решения/ – по **10 бр. дела**, отменени с произнасяне на нова присъда /решение/ – **8 бр. наказателни дела** и прекратени – **3 бр. дела**.

Цитираните данни сочат, че броят на въззивните дела за разглеждане през 2020г. /293 бр./ бележи намаление /2019г. – 351 бр., 2018г. – 331 бр., 2017г. – 318 бр./.

Броят на свършените въззивни наказателни дела през 2020г. /249 бр./ бележи намаление от **29%** спрямо 2019г., от **5%** спрямо 2018г. и от **9%** спрямо 2017г. /2019г. – 351 бр., 2018г. – 263 бр., 2017г. – 274 бр./.

С **21%** като цяло е намалял броят на свършените ВНОХД и ВНЧХД /89 бр./ в ОС Стара Загора през 2020г. За четири районни съдилища данните за 2020г. показват намаление в свършените ВНОХД и ВНЧХД както следва: РС Стара Загора /с 14%/, РС Казанлък /с 38%/, РС Раднево /с 38%/ и РС Чирпан /с 25%/. Ръст се отчита само в РС Гълъбово.

Брой свършени ВНОХД и ВНЧХД за периода 2017г. – 2020г.

Районен съд	Брой свърш ВНОХД ВНЧХД 2017г.	Брой свърш ВНОХД ВНЧХД 2018г.	Брой свърш ВНОХД ВНЧХД 2019г.	Брой свърш ВНОХД ВНЧХД 2020г.	% промяна спрямо 2019г
Ст. Загора	69	60	66	57	-14%
Казанлък	20	14	29	18	-38%
Раднево	10	9	8	5	-38%
Чирпан	8	5	4	3	-25%
Гълъбово	7	3	5	6	+20%
Общо:	114	91	112	89	-21%

През 2020г. се наблюдава намаление в броя на потвърдените присъди спрямо общия брой свършени дела – **61%** /2019г. – 67%, 2018г. – 58%, 2017г. – 54%/. Расте процентът на изцяло отменените присъди – **20%** /2019г. – 15%, 2018г. – 24%, 2017г. – 17%. Изменените присъди са **16%** /2019г. – 10%, 2018г. – 14%, 2017г. – 26%/ от общия брой свършени дела, а прекратените дела – **3%** /2019г. – 8%, 2018г. – 3%, 2017г. – 3%/. Като цяло **2020г. се отличава със занижено качество на правораздаване**

Качество на свършени ВНОХД и ВЧХД за периода 2017г. – 2020г.

Година	Брой свърш дела	Присъда потвърд.	% от бр. свърш дела	Присъда изменена	Присъдата отмен. изцяло		Делото прекратено
					За ново разглеждане	С нова присъда	
2017г.	114	62	54%	30	12	7	3
2018г.	91	53	58%	13	17	5	3
2019г.	112	75	67%	11	15	2	9
2020г.	89	54	61%	14	10	8	3

По съдилища данните, визиращи качеството на правораздаване /потвърдени съдебни актове/, са следните: РС Стара Загора – 67%, РС Казанлък – 44%, РС Раднево – 80%, РС Чирпан – 33%, РС Гълъбово – 50%.

С най-добри показатели са РС Раднево /4 бр. потвърдени, 1 бр. изменена присъда/ и РС Стара Загора. При 57 бр. свършени дела: за 38 бр. – присъдата е потвърдена, за 10 бр. – присъдата изменена, за 3 бр. – присъдата отменена изцяло и делото върнато за ново разглеждане, за 4 бр. – присъдата отменена изцяло с произнасяне на нова присъда и за 2 бр. – делото прекратено.

Качество на свършените ВНОХД и ВЧХД през 2020г. по районни съдилища

Районен съд	Брой свърш дела	Присъда потвърд.	% от бр. свърш. дела	Присъда изменена	Присъдата отмен. изцяло		Делото прекратено
					За ново разглеждане	С нова присъда	
Ст.Загора	57	38	67%	10	3	4	2
Казанлък	18	8	44%	2	4	3	1
Раднево	5	4	80%	1			
Чирпан	3	1	33%		1	1	
Гълъбово	6	3	50%	1	2		
Общо:	89	54	61%	14	10	8	3

През 2020г. са приключили 8 бр. въззивни дела с произнасяне на нова присъда, в т.ч. 3 бр. оправдателна присъда. Причините за постановявяне на оправдателни присъди – 9 бр. за анализирания четиригодишен период от въззивният съд са идентични с тези при първоинстанционния съд:

Оправдателни присъди, произнесени на въззивна инстанция

Общ брой произнесени нови присъди	2017г.		2018г.		2019г.		2020г.	
	ВНОХД	ВНЧХД	ВНОХД	ВНЧХД	ВНОХД	ВНЧХД	ВНОХД	ВНЧХД
Бр.нови присъди	7	1	4	1	1	1	6	2
Бр. оправд.прис.	4	1	-	-	-	1	2	1

През 2020г. са свършени 7 бр. ВАНД. 86% от обжалваните решения са потвърдени, при 14% – решението е изменено. През 2020г. е увеличен процентът на потвърдени решения /86%/. Трябва да се отчете обаче и niskия брой постъпили /респективно/ разгледани ВАНД.

Качество на свършените ВАНД за периода 2017г. – 2020г.

Година	Брой свърш. дела	Решение потвърд.	% от бр. свърш. дела	Решение изменено	Решението отмен. Изцяло		Делото прекратено
					За ново разглеждане	С нова решение	
2017г.	9	5	56%	1	2	1	-
2018г.	14	11	79%	2	-	1	-
2019г.	13	9	69%	1	1	1	1
2020г.	7	6	86%	1			

През 2020г. в ОС Стара Загора са разгледани 153 бр. частни жалби и протести – с 21% по – малко спрямо 2019г. Във всички районни съдилища се отчита намаление: за РС Стара Загора /с 21%/, за РС Казанлък /с 11%/, за РС Раднево /с 10%/, за РС Чирпан /с 50%/ и за РС Гълъбово /с 40%/.

Брой свършени ВЧНД за периода 2017г. – 2020г.

Районен съд	Общ брой свършени ВЧНД- 2017г.	Общ брой свършени ВЧНД- 2018г.	Общ брой свършени ВЧНД- 2019г.	Общ брой свършени ВЧНД- 2020г.	% изменение спрямо 2019г.
Ст. Загора	102	111	131	103	-21%
Казанлък	24	22	36	32	-11%
Раднево	8	9	10	9	-10%
Чирпан	6	9	6	3	-50%
Гълъбово	11	7	10	6	-40%
Общо:	151	158	193	153	-21%

По отношение на качеството на свършените ВЧНД потвърдените през 2020г. дела са на нивото от 2019г. – 75% от обжалваните определения и разпореждания са потвърдени /2019г. – 75%, 2018г. – 73%, 2017г. – 63%/.

Отчетен доклад на Старозагорски съдебен район за 2020 година

Процентът на изцяло отменените определения и разпореждания за 2020г. е **19%**, /2019г. – 15%, 2018г. – 18%, 2017г. – 27%/ . 2% от обжалваните определения и разпореждания са изменени, а 4 % - прекратени.

Качество на свършените ВЧНД за периода 2017г. – 2020г.

Година	Общ брой свършени в.ч.гр.д.	Потвърдени	% от общ бр. свършени в.ч.гр.д.	Отменени	Изменени	Прекратени
2017г.	151	95	63%	41	6	9
2018г.	158	115	73%	28	5	10
2019г.	193	145	75%	30	9	9
2020г.	153	114	75%	29	3	7

4. Съдебно – изпълнителна служба

Съдебно–изпълнителното производство е с особена значимост, поради обстоятелството, че то се явява частта, с която завършва съдебното производство. Тук интересът почти винаги е голям и всичко това създава голямо напрежение и често конфликтност във взаимоотношенията между съдия–изпълнителите със страните по изпълнителното дело.

Изводи:

а/ Постъпилите изпълнителни дела през 2020г. – общо 1423 бр. са със **6% по – малко** в сравнение с 2019г. /1520 бр./

б/ Свършените изпълнителни дела през 2020г. – общо 1853 бр. са с **5% повече** в сравнение с 2019г. /1768 бр./

в/ Намален /с 5%/ е броят на останалите несвършени дела в края на отчетния период. – 8593 бр. /2019г. – 9023 бр./

г/ Качеството на работата на съдебно – изпълнителните служби е много добра, тъй като минимален брой от обжалваните действия на съдия–изпълнителя са уважени.

Крачка в създаването на съвременен софтуер и изграждане на единна база данни беше направена с промените в ЗСВ /ДВ 86-2020г./, които ще коментирам по - нататък и създаване на нов раздел IV “Информационна система за съдебно изпълнение“. Това е крайно необходимо при сегашната смесена система на съдебното изпълнение за по – добро взаимодействие с частните съдебни изпълнители от съдебният район и осигуряване на бързина и ефективност при изпълнение на съдебните актове.

Постъпили и свършени изпълнителни дела

Година	Съд	Несвършени дела в началото на отчетната година	Постъпили дела през годината	Свършени дела през годината	Останали несвършени дела в края на отчетната година
2017г.	СРС	3508	938	1541	2905
	КРС	3836	342	196	3982
	РРС	912	45	268	689
	ЧРС	948	198	130	1016
	ГРС	340	86	95	331
ОБЩО:		9544	1609	2230	8923
2018г.	СРС	2905	1020	920	3005
	КРС	3982	344	203	4123
	РРС	689	126	112	703
	ЧРС	1016	199	75	1140
	ГРС	331	84	115	300
ОБЩО:		8923	1773	1425	9271
2019г.	СРС	3005	713	975	2743
	КРС	4123	454	372	4205
	РРС	703	114	183	634
	ЧРС	1140	171	178	1133
	ГРС	300	68	60	308
ОБЩО:		9271	1520	1768	9023
2020г.	СРС	2743	787	849	2681
	КРС	4205	274	336	4143
	РРС	634	113	471	276
	ЧРС	1133	212	184	1161
	ГРС	308	37	13	332
ОБЩО:		9023	1423	1853	8593

Събраните суми по изпълнителни дела през 2020г. – 1 092815.80 лв. са с 3% по – малко от тези през 2019г. /: 1 125 403.44 лв.

За СРС – 663 792.00 лв.

За КРС – 209 815.00 лв.

За РРС – 79 444.80 лв.

За ЧРС – 95 380.00 лв.

За ГРС – 44 384.00 лв.

Общо: 1 092815.80 лв.

5. Служба по вписванията

През 2020г. в службата по вписванията към РС Стара Загора са разгледани и вписани общо **12433 акта** – с 8% по – малко от тези през 2019г. /2019г. – 13570 акта, 2018г. – 13222 акта, 2017г. – 14447 акта/. В службата по вписвания при РС Казанлък през 2020г. са разгледани и вписани **7182 акта** – с 14% по – малко от тези през 2019г. /през 2019г. – 8369 акта, през 2018г. – 8220 акта, през 2017г. – 9128 акта/. В РС Чирпан през 2020г. е налице **намаление от 13% спрямо 2019г.** на вписванията – **3945 бр.** През 2019г. са разгледани и вписани 4545 акта. През 2018г. са разгледани и вписани 3351 акта. През 2017г. са разгледани и вписани 5953 акта. В РС Раднево през 2020г. са извършени **2235 вписвания** - **увеличение от 6% спрямо 2019г.** /2019г. – 2111 акта, 2018г. – 1950 акта, 2017г. – 2573 акта/. В РС Гълъбово през 2020г. са разгледани и вписани общо **1064 акта** - с 13% по – малко от тези през 2019г. /2019г. – 1217 акта, 2018г. – 1829 акта, 2017г. – 1325 акта./

Освен с пряката си дейност – вписване на подлежащи на вписване актове – съдиите по вписванията през годината бяха ангажирани и с изготвянето на множество справки за други държавни органи, банки, граждани, справки по граждански и наказателни дела.

В заключение ще отбележа, че през отчетната година се запазва тенденцията за **добра работа на съдиите по вписванията** и следва да се даде много добра оценка.

6. Бюро “Съдимост”

В бюро “Съдимост” към РС Стара Загора през 2020г. са издадени общо **23616 броя свидетелства за съдимост и справки** /2019г. – 21913 бр., 2018г. – 23948 бр., 2017г. – 20211 бр./ В РС Гълъбово са издадени **1090 бр.** /2019г. – 1750 бр., 2018г. – 1834 бр., 2017г. – 1991 бр./ свидетелства за съдимост и **442 бр.** /2019г. – 335 бр., 2018г. – 399 бр., 2017г. – 455 бр./ справки за съдимост, получени са и са обработени **62 бр.** /2019г. – 66 бр., 2018г. – 84 бр., 2017г. – 72 бр./ бюлетини за съдимост. В РС Чирпан през 2020г. са издадени общо **3657 бр.** справки за други съдилища, МВР и Прокуратури и свидетелства за съдимост на граждани /2019г. – 4371 бр., 2018г. – 4780 бр., 2017г. – 5438 бр./ През отчетния период в РС Раднево са издадени **1331 бр.** свидетелства за съдимост и **491 бр.** справки за съдимост /2019г. – 3019 бр. свидетелства за съдимост и 472 справки за съдимост 2018г. – 2882 бр. свидетелства за съдимост и 518 справки за съдимост, 2017г. – 2538 бр. свидетелства за съдимост и 497 справки за съдимост/. В отчетния доклад на РС Казанлък липсват конкретни данни за дейността на бюро съдимост.

През изминалата година не са допуснати никакви забавяния при издаването на свидетелствата и справките за съдимост, а така също и при въвеждането на бюлетините за съдимост, поради което **служителите следва да получат много добра оценка за работата си.**

VI. ОРГАНИЗАЦИЯ НА КВАЛИФИКАЦИЯТА НА МАГИСТРАТИ И СЪДЕБНИ СЛУЖИТЕЛИ

В ОС Стара Загора работят професионално подготвени съдии и съдебни служители. Същевременно не е възможно очакване на подобряване на качеството на съдебните дейности без интензивно и постоянно обучение за поддържане и усъвършенстване на нивото на компетентност и квалификация на кадрите. Това ниво трябва да се доусъвършенства и надгражда, за да отговаря на очакванията на обществото и динамично променящото се национално и общностно законодателство.

Считам, че обученията, организирани от НИП – пряко насочени към материята, представляваща интерес за съдиите от окръжните съдилища, са все още изключително недостатъчни, въпреки безспорната необходимост от организиране на такива в по-голям обем и обхват по материя, с оглед подобряване качеството на работа. Ограниченият брой обучения, съответно броя на участващите в тях, водят практически до невъзможност за пълноценно обучение на магистратите от ОС Стара Загора.

Идентично е положението и за съдебните служители на съда. На служителите трябва да се има доверие, както да се включват в процесите по вземане на решенията, така и да бъдат стимулирани да вземат решения в рамките на своята компетентност.

Добре би било да се организират повече обучения с практическа насоченост, обучения за служители с ръководни функции, съвместни обучения за съдебните администратори и главните счетоводители, както и обучения за съдебните служители от общата администрация.

2020г. бе особена и трудна година, трябваше да работим в пандемична обстановка, да се спазват много правила за безопасна работа. С оглед ситуацията участието на съдии и служители в обучителни семинари бе сведено до минимум.

Съдия Ива
Стефанова

Участие в кръгла маса "Анализ на материално-правен и процесуален аспект на института на условното предсрочно освобождаване, пробационните мерки по чл.67 и чл.70 НК и замяна на наказанието "доживотен затвор" с "лишаване от свобода"

Съдия Ива Стефанова	Участие в семинар "Прилагането на Закона за признаване, изпълнение и изпращане на съдебни актове на наказание "лишаване от свобода" или на мерки, включващи лишаване от свобода - проблеми и предизвикателства
Мирослав Владов	Обучение: Минимални изисквания за МИС/ДАЕУ
съдия Христо Симитчиев	Участие в обучение "Практически въпроси, свързани с уеднаквяване на практиката при търговската регистрация"
Камен Йорданов Ваня Иванова и Татяна Димитрова	Управление и развитие на екипи. Екипна работа и ефективност-присъствено Основи на правото за съдебни служители-електронно дистанционно обучение
Ваня Иванова	"Съдебна власт и общество - съвременно информиране" -електронно дистанционно обучение
Татяна Димитрова	Работа по търговски и фирмени дела. Дела по търговска несъстоятелност-електронно дистанционно обучение
Ваня Иванова	Комуникационна компетентност в съдебната система
Боряна Христова	Продължаващо обучение на младши съдии
Даниела Калчева Таня Кемерова Диана Иванова	Съдебно сътрудничество по граждански дела Практическо приложение на основните принципи в административната дейност на новоназначени служители
Ваня Пеева	Договори за строителство, учредяване право на строеж, предварителни договори-
Съдия Христо Симитчиев	облигационноправни и вещноправни аспекти Договори за строителство, учредяване право на строеж, предварителни договори-
Божидара Петрова	облигационноправни и вещноправни аспекти Езикова култура в административната дейност на съдебните служители-
Ваня Иванова	дистанционно електронно обучение

Основни положение при прилагане на закона за мерките срещу изпиране на пари в дейността на администрацията от органите на съдебната власт.

Камен Йорданов

VII. ОРГАНИЗАЦИОННИ И ЗАКОНОДАТЕЛНИ ПРОБЛЕМИ И ПРЕДЛОЖЕНИЯ ЗА РЕШЕНИЕ

1. Относно промените в ЗСВ – ДВ 11/07.02.2020г.

В началото на годината се направиха изменения в основния закон /ЗСВ/, които ще имат съществено значение в работата ни през 2021г. и следващите години. Затова ще ги коментирам накратко.

Измененията в ЗСВ в началото на 2020г. имат за цел да оптимизират законовата уредба в следните основни направления:

- Усъвършенстване на уредбата относно атестирането;
- Промени в разглеждането на заявления срещу нарушаване правото на разглеждане и решаване на делото в разумен срок;
- Усъвършенстване на законовата регламентация на дисциплинарните производства;
- Прецизиране на разпоредби относно конкурсите.

1.1 Промяна в уредбата относно атестирането:

а/ Създаване на помощни атестационни комисии при съдилищата:

С промените в ЗСВ /обн. ДВ, бр. 28 от 2016г./ сс създадоха постоянни комисии по атестирането и конкурсите към съответните колегии на ВСС, в чийто състав попадат не само членове на съвета от съответните колегии, но и действащи магистрати /избирани по определени правила, с мандат една година и възможност за преизбиране за още една/. Това разрешение беше подчинено основно на идеята за унифициране на атестационните процедури в съдебната система и по – голяма обективност при провеждането им чрез тяхното възлагане само на един централизиран орган за всички съдии от страната, съответно – за всички прокурори и следователи. На практика със сега действащата уредба се премахна старото нормативно положение, при което значителната част от атестациите на магистратите се провеждаха чрез съдействието на помощни атестационни комисии в органите на съдебната власт, сформирани „ad hoc“, на принципа на случайния подбор, за атестиране на магистрати от по–ниско ниво в органите на съдебната власт от магистрати от по–високо ниво в съответния съдебен район. Тази уредба страдеше от определени несъвършенства, изразяващи се преимуществено в

допълнително натоварване на атестиращите магистрати, или от възможности за проява на субективизъм при атестирането.

С последните промени помощните атестационни комисии ще бъдат структурирани от атестиращи съдии, познаващи работата на атестираните магистрати и по този начин те ще подпомагат Комисията по атестирането и конкурсите при съдийската колегия на ВСС по – пряко и достъпно. Предвидено е атестиращите съдии да се избират в съответните съдилища, като от всяко по-високо ниво се излъчват магистрати на принципа на случайния подбор за всяко конкретно атестиране на магистрат от по-ниското ниво. По този начин се осигурява обективният системен поглед от резултатите в качеството и сročността на работата при инстанционния контрол, непосредствено извършван от по – високото ниво на съдилищата. Съставът на ПАК ще се състои от трима редови и един резервен член.

б/ Намаляват видовете атестации. Отпада предварителното атестиране, което създава възможност за ненужен и самоцелен формализъм.

Предвидени са предварителни атестации за младшите съдии и за съдиите след първоначално назначаване, периодични атестации, атестации за придобиване на статут на несменяемост и извънредни атестации. Със своята задължителност и повтаряемост при оценяване на магистратите през определени периоди от време – през 2, през 3 и през 5 години, част от тях, каквито са предварителните атестации, изгубват своето значение и се вливат времево и по предмет на материя в атестациите за придобиване на статут за несменяемост. Това е така, защото атестация след навършване на втората година от работата на младшите магистрати, или такава след навършване на третата година при първоначално назначените, не би дала пълна, реална и точна картина на техните квалификация, способности и умения преди петата година от тяхната работа. Именно на петата година от работата им се провежда задължително атестиране за придобиване на статут за несменяемост, когато се изследват цялостно качествата и постиженията им за по-дълъг период, в който се включва и периодът за предварително атестиране.

Изключение се допуска само за тези от тях, които след третата година от професионалния си стаж ще пожелаят да кандидатстват за получаване на ранг, или за участие в конкурс, тъй като в противен случай тези магистрати ще бъдат поставени в неравностойно положение спрямо колегите им при упражняване правото им на участие в конкурсните процедури, тъй като атестацията е елемент от оценяването и класирането в конкурсите.

в/ Рационализиране на процедурата по приемане на комплексната оценка от атестирането

Целта е постигането на процесуална икономия в случаите, когато атестираният магистрат възрази срещу изготвената комплексна оценка, като се даде възможност на съответната колегия да приеме директно комплексна оценка от атестирането, без да се налага винаги връщането на преписката на съответната комисия по атестирането и конкурсите.

1.2 Промени в уредбата на отстраняването от длъжност на съдии, прокурори и следователи:

Отменя се специалната процедура за отстраняване от длъжност на магистратите, като ще се прилага общата уредба на отстраняването от длъжност, уредена в НПК.

1.3. Промени в разглеждането на заявления срещу нарушаване правото на разглеждане и решаване на делото в разумен срок (глава трета „а“).

Изрично се предвижда, че съставите на ИВСС, които проверяват подадени заявления за обезщетение за забавено правосъдие, не изразяват становище по основателността на заявлението.

Въвеждат се нови основания за отхвърляне на заявленията като неоснователни, когато не е разкрит извършителят на престъплението, или когато осъденият е бил обезщетен за продължителността на наказателния процес чрез изрично намалено наказание.

Създава се законова възможност срокът за проверка на подадено заявление от страна на ИВСС да започне да тече след произнасяне на съответния компетентен съд при подадена молба за възобновяване на наказателно производство, или за отмяна на влязъл в сила съдебен акт, когато това е едновременно с подаването на заявление по реда на глава трета „а“ от ЗСВ.

1.4 Промени в уредбата относно конкурсите:

Отпада изискването към кандидатите за младши магистрати за представяне на препоръки от юристи.

Допълват се текстовете чл. 186, ал. 1 и чл. 186а, ал.1 с допълнителен критерий при класирането на кандидатите – при равен резултат конкурсната комисия да класира кандидатът за младши съдия, младши прокурор, или младши следовател, или кандидатът за първоначално назначаване с по-висок общ успех от следването си за придобиване на висше юридическо образование по специалността „Право“. Въвеждането на допълнителен обективен критерий, който отразява представянето на кандидатите за продължителен период от време, ще способства за разрешаване

на ситуации, в които кандидатите имат еднакъв общ успех от държавните изпити.

Прецизира се текстът на чл. 186, ал. 2, което се обосновава с обстоятелството, че право да заявят желание да бъдат назначени имат само класираните на обявените свободни длъжности кандидати, както и същият брой от резервите.

Във връзка с преминаването на съдията на длъжност прокурор или следовател, на прокурора – на длъжност съдия или следовател, а на следователя – на длъжност съдия или прокурор, чрез конкурс за повишаване или преместване, включващ и проверка на знанията за заемане на съответната длъжност чрез писмен изпит по конспект, **се въвежда минимален праг - оценка, не по-ниска от много добър “4,50“** на писмения изпит, по аналогия с чл. 184, ал. 4. Мотив за подобно разрешение е също така избягване на възможността при липса на голяма конкуренция да бъдат назначени кандидати, които не са постигнали висок резултат.

Изрично се определя началният момент, от който започва да тече 9-месечният срок за назначаване на следващия по ред кандидат в конкурса за повишаване, или за преместване. Въвеждането на ясно регламентирани граници, в които протича 9-месечният срок по чл. 193, ал. 6 от ЗСВ, създава предпоставки за целесъобразност, прозрачност и последователност при осъществяване на кадровата политика на съдебната власт.

1.5. Промени, свързани със статута на главния инспектор и инспекторите от ИВСС:

Разширява се кръгът на лицата, които могат да бъдат избрани за главен инспектор и инспектори, като се предвижда такава възможност и за съдиите от районните съдилища, както и за прокурорите в районна прокуратура. Промяната има за цел да уеднакви правното положение на инспекторите с това на избраните членове на ВСС.

1.6. Промени в дисциплинарните производства (глава шестнадесета, раздел I)

С предвидените изменения и допълнения се внася яснота относно критериите за определяне на дисциплинарните наказания. Предвидено е, че при определяне на вида и размера на дисциплинарното наказание за извършено нарушение по чл. 307, ал. 3, т. 1 и 2 от ЗСВ (системно неспазване на сроковете, предвидени в процесуалните закони, съответно действие или бездействие, което неоправдано забавя производството) **се вземат предвид и индивидуалната натовареност на привлечения към дисциплинарна отговорност съдия, прокурор или следовател, както и натовареността на органа на съдебната власт, в който е извършено нарушението.**

Прецизирани са разпоредбите относно давностните срокове за образуване на дисциплинарното производство, както и сроковете за разглеждане и произнасяне на съответните органи в рамките на дисциплинарното производство. Изрично е предвидено, че при изтичане на съответните давностни срокове дисциплинарно производство не се образува, а образуваното се прекратява. Дисциплинарно производство не се образува, а образуваното се прекратява и когато се прекрати правоотношението с дисциплинарно отговорното лице.

Въвежда се правилото, че когато в предложението за налагане на дисциплинарно наказание не се съдържа изложение в какво се състои дисциплинарното нарушение, съответно кои обстоятелства водят до определяне на дисциплинарно наказание, съответната колегия на Висшия съдебен съвет не образува, съответно не продължава дисциплинарно производство, като на вносителя на предложението се съобщава да отстрани в едномесечен срок допуснатите нередовности.

Прецизирани са разпоредбите в хипотезата, в която административният ръководител прави предложение за налагане на по-тежко наказание от съответната колегия, или колегията прецени, че има основание за това. Предвидено е, че съответната колегия продължава дисциплинарното производство, като в тези случаи се счита, че производството е образувано със заповедта на административния ръководител.

Подробно е уреден режимът на издаване и обжалване на заповедите, с които административният ръководител обръща внимание на съдиите, прокурорите и следователите за допуснатите от тях нарушения по образуването и движението на делата, или по организацията на работата им, като е съобразен с практиката на Върховния административен съд относно административно-санкционния характер на това производство, който изисква на съответния магистрат да бъде осигурена възможност да организира защитата си в производството по издаване на акта, както и правото да обжалва издадения акт.

2. Относно Закон за мерките по време на извънредното положение /ДВ 28 – 24.03.2020г. /

Със свое решение от 13 март 2020 г., Народното събрание на основание тп. 84, т. 12 от Конституцията на Република България, обяви извънредно положение. **Законът за мерките по време на извънредното положение има за цел да уреди извънредните мерки на територията на Република България за предпазване, ограничаване и преодоляване последиците от разпространението и заразата с вируса на COVID-19 за времето от 13 март 2020 г. до прекратяването на извънредното положение.**

Предлаганите разпоредби предвиждат промени в редица нормативни актове. **Въвеждат се противоепидемични мерки под формата на забрани.** Забраните обхващат посещения на различни обществени събития и масови мероприятия. Основната цел на тези забрани е изпълнение на препоръките на Националния оперативен щаб за социална дистанция. Предлага се всички работодатели в зависимост от спецификата и възможностите на съответната трудова дейност да въведат дистанционна форма на работа за служителите си. Предвижда се по препоръка на Националния оперативен щаб, със заповед на министъра на здравеопазването да могат да се установяват допълнително по-тежки противоепидемични мерки.

По отношение на висящите съдебни и административни производства се предвижда **процесуалните срокове да не текат до момента на прекратяване на извънредното положение. Това не важи за наказателните производства.**

С промени в Кодекса на труда се предвиждат специални мерки, които могат да предприемат работодателите и работниците и служителите, за да се ограничи събирането на голям брой хора на едно място при обявено извънредно положение. За да се реализират тези мерки е необходима нормативна промяна, като се създават възможности за работодателите:

- да възлагат на работниците и служителите извършването на надомна работа и/или работа от разстояние;
- да преустановяват работата в предприятието;
- да установяват непълно работно време в предприятието;
- да предоставят едностранно ползването на платен и/или неплатен годишен отпуск.

От друга страна, за определени категории работници и служители се създава възможност при обявено извънредно положение да ползват по тяхно искане платен или неплатен отпуск, като в този случай работодателят ще е длъжен да го разреши.

Когато работата на предприятието или на част от него е преустановена при извънредно положение поради издадена заповед на компетентен държавен орган, но работниците и служителите не ползват платен годишен отпуск от работодателя, наетите лица ще имат право на обезщетение. **Размерът на обезщетението е 50 на сто от brutното трудово възнаграждение, но не по-малко от 75 на сто от минималната работна заплата, установена за страната.** Обезщетението се дължи от работодателя на работника или служителя.

В случая когато не е предоставен платен годишен отпуск при обявено извънредно положение и работодателят е преценил да прекрати работата на предприятието или на част от него, без да има забрана за

извършване на такава дейност, наложена със заповед на държавен орган, работодателят е длъжен да изплати пълният размер на брутно трудово възнаграждение на наетото лице.

Промени има и в Кодекса за социално осигуряване, с оглед да не се допусне възможността, поради обявено извънредно положение осигурените лица и пенсионерите да бъдат лишени от възможност да упражнят своите осигурителни права в срок, поради което да ги загубят.

Предвижда се за периода на извънредното положение непроизнасянето в срок на длъжностните лица, които издават разпореждания и решения във връзка с правото на парични обезщетения, помощи и пенсии по причини, дължащи на извънредното положение, да не се счита за мълчалив отказ по смисъла на чл. 58, ап. 1 от АПК.

В Закон за допълнение на Закона за българските лични документи се предвижда удължаване срокът на документи, издавани на чужденци и граждани на Европейския съюз, което е от изключително значение и ще намали струпването на чужденци и граждани на Европейския съюз в местата за тяхното административно обслужване. Удължаването на срока на тяхната валидност с 6 месеца, с което се надхвърпя първоначално определеният им срок на валидност, ще ограничи в значителна степен вероятността от струпването на много хора на едно място, което би създавало потенциална опасност от разпространение на заразното заболяване.

С допълнение на чл. 141 от Наказателния кодекс се въвежда текст, според който, ако лице, което упражнява медицинско занятие или лице, което е било длъжно да окаже помощ на болен, не окаже помощ по време на епидемия, пандемия или извънредно положение, свързано със смъртни случаи, наказанието е пробация до една година, или глоба от триста до хиляда лева.

Допълва се чл. 326, ап. 1 от Наказателния кодекс, като се инкриминира предаването на невярна информация за разпространението на заразителна болест.

В Закона за държавния служител се създава на нов чл. 51а, озаглавен "Извършване на работа от разстояние". С разпоредбата се дава възможност при форсмажорни обстоятелства за част, или за всички държавни служители да се въведе работа от разстояние в домашна среда.

Управляващите органи на средствата от ЕСИФ имат право едностранно да изменят договори за безвъзмездна финансова помощ съобразно необходимостта от мерки при криза, включително да увеличават размера на договорената безвъзмездна финансова помощ. Предвижда се още, управляващите органи да могат да отпускат безвъзмездна финансова помощ при опростени правила, включително без публикуване на покана за набиране на предложения.

3. Относно Закон за изменение и допълнение на ЗСВ /ДВ 86 - 06.10.2020г. /

Причините, които налагат приемането на Закон за допълнение на Закона за съдебната власт (ЗД на ЗСВ), са свързани с необходимостта от изграждане на единна информационна система на съдебното изпълнение (ИССИ) в Република България, чрез която информацията по движението на изпълнителните дела ще бъде централизирана в една база данни. Системата ще е достъпна за всеки потребител на територията на страната, или извън нея.

Към настоящия момент съдебните изпълнители ползват различни информационни системи със специфични функционалности, разработени от различни доставчици, чрез които се поддържат нормативно определените регистри - заведени дела, входящи и изходящи регистри на постъпващите и изходящите книжа и дневника на извършените действия (регламентирани в Правилника за администрацията в съдилищата от 2017г., издаден от Висшия съдебен съвет, и Наредба № 4 от 2006г. за служебния архив на частните съдебни изпълнители, издадена от министъра на правосъдието). **При прегледа на информационните системи се установява, че няма единна класификация на документите в тях, както и унификация на работните процеси.** Еднотипни документи се регистрират с различни наименования и се описват с различно съдържание от отделни съдебни изпълнители, което създава неяснота и обърквания у потребителите. Наличието на диференцирани/различни информационни системи при съдебните изпълнители не облекчава страните по делата, тъй като те не осигуряват възможност за отдалечен достъп за извършване на справки.

В резултат на анализа се установи нуждата да бъдат създадени условия за задължителния характер на ИССИ. Това може да бъде постигнато чрез интеграция на съществуващите информационни системи на съдебните изпълнители с бъдещата ИССИ, която ще служи като посредник между съдебните изпълнители и гражданите.

Достъпът до информация е от решаващо значение за електронното съдебно изпълнение. Без сигурна, надеждна, изчерпателна и взаимосвързана информация електронното съдебно изпълнение е невъзможно.

В глава осемнадесета “а“ на ЗСВ се създава раздел IV: “Информационна система на съдебното изпълнение“

В чл. 360у е регламентирано:

(1) Министерството на правосъдието изгражда и поддържа информационна система на съдебното изпълнение. Правото на достъп до информационната система и данните, които се събират и въвеждат, се определя с наредба, издадена от министъра на правосъдието.

(2) Съдебните изпълнители са длъжни ежедневно да изпращат данни от входящия регистър, изходящия регистър, регистъра на заведените дела, съответно описната книга, и дневника на извършените действия до информационната система на съдебното изпълнение по ал. 1. Данните може да се подават автоматично от информационните системи, използвани от съответните съдебни изпълнители. Данните се подават по ред и във формат, определен с наредбата по ал. 1.

(3) Чрез информационната система на съдебното изпълнение по ал. 1 Министерството на правосъдието предоставя електронни административни услуги на участниците в изпълнителните производства при спазване на изискванията по Закона за електронното управление.

(4) Достъпът до информационната система по служебен път на държавните органи, органите на местното самоуправление и местната администрация и лицата, на които е възложено упражняването на публична функция, е безплатен.

(5) На база на съдържащите се в информационната система по ал. 1 данни Министерството на правосъдието предоставя електронни административни услуги за извършване на справки по движението на изпълнителните дела по електронен път на лицата, които имат правно основание за достъп до информацията. Услугите се заявяват през електронния портал на Министерството на правосъдието. За предоставяне на услугите Министерството на правосъдието събира такси в размери, определени с тарифа на Министерския съвет.

С измененията на чл. 402а ЗСВ, считано от 01.01.2021г. към Министерството на правосъдието се създава Информационна система "Единен регистър на вещите лица", която съдържа данните, вписани в списъците на специалистите, утвърдени за вещи лица по чл. 398, ал. 1 и 2. Данните се въвеждат в регистъра по разпореждане на съответните административни ръководители в органите на съдебната власт незабавно след утвърждаването на списъците.

Предвижда се също в шестмесечен срок да бъдат направени изменения в Тарифа № 1 към Закона за държавните такси за таксите, събирани от съдилищата, прокуратурата, следствените служби и Министерството на правосъдието, приета с Постановление № 167 на Министерския съвет от 1992 г. Начинът на ползване на услугите ще бъде уреден в предвидената наредба на министъра на правосъдието.

4. Относно Закон за изменение и допълнение на Семейния кодекс /ДВ 103 -04.12.2020г./

Промените в Закона за изменение и допълнение на Семейния кодекс (ЗИД на СК) в глава шеста „Произход“ от Семейния кодекс са обусловени от необходимостта от изпълнение на решенията на Европейския съд по правата на човека, постановени по обединени жалби „Л.Д. и П.К. срещу България“ (№ 7949/11 и № 45522/13) и „Докторов срещу България“ (жалба № 15074/08), и имат за цел отстраняване на констатирано непълно съответствие на действащите норми в Семейния кодекс с чл. 8 (право на зачитане на личния и семейния живот) от Конвенцията за защита на правата на човека и основните свободи (КЗПЧОС, Конвенцията). Съгласно чл. 46 от Конвенцията влезлите в сила решения на Европейския съд по правата на човека имат задължителна сила спрямо държавата ответник, като същата следва да предприеме индивидуални и общи и мерки, необходими за тяхното изпълнение.

С оглед на защитата на интересите на децата и правната сигурност е предвидена горна граница, до която може да се извърши оспорването на бащинството. Срокът за оспорване на бащинството е до навършването на пълнолетие на детето.

Наличието на краен срок е наложително предвид правната сигурност, що се отнася до установения произход от бащата, както и вземайки предвид общия интерес на обществото от укрепване на стабилността на гражданските отношения. Това решение е в унисон и с утвърдената европейска практика.

Прецизирането на разпоредбата на чл. 62, ал. 4 от Семейния кодекс е продиктувано от характера на иска, който е личен за детето, и възможността да бъде упражнен като такъв след навършването на 14-годишна възраст. Следвайки конституционния принцип, регламентиран в чл. 47, ал. 3 от Конституцията на Република България, че децата, родени извън брака, имат равни права с родените в брака, се налага изводът, че уреждайки хипотезата в чл. 66, ал. 1, която дава право на родените извън брака непълнолетни деца да оспорят припознаването, то аналогично следва да се уреди и правото на защита на непълнолетните деца, които са родени в брак, при същите условия.

Новата ал. 5 на чл. 62 има за цел да попълни пропуската в действащото законодателство и да осигури правна възможност на трети лица, претендиращи биологично бащинство, да оспорят презумптивното бащинство по чл. 61, ал. 1 от действащия Семейен кодекс. Такива иски съгласно актуалната редакция на чл. 62 от СК от 2009 г. не са изрично предвидени, но са предявявани пред българските съдилища. При действащата нормативна уредба, за да ги разгледа като допустими, българският съд може да

ги квалифицира единствено като искове с правно основание чл. 8 от Конвенцията, но някои съдилища ги приемат за недопустими, което от своя страна е основание този проблем да достигне до ЕСПЧ под формата на жалба.

Изменение и допълнение има на чл. 66 от СК. Направеното изменение има за цел разширяване на възможностите за оспорване на презумпцията за бащинство от физически лица, които имат правен интерес и необходимост за това, разширяване на възможностите за оспорване на припознаването след извършването му и обезпечаване на по-пълна, своевременна и надеждна защита на интереса на детето.

Изменението на чл. 65, ал. 2 от СК за съобщаване на припознаването и на съответната окръжна прокуратура е обществено оправдано с оглед на предвидената възможност на прокуратурата да оспорва по исков ред, когато интересите на детето го налагат (предлаганата нова ал. 6 на чл. 66 от СК). Това изменение заедно с новата ал. 6 на чл. 66 от СК гарантира в по-пълна степен законово регламентираната защита на висшия интерес на детето.

С изменението на чл. 66, ал. 1 не се създава ново правомощие на Дирекция „Социално подпомагане“ да оспори припознаването, тъй като по същество нейното правомощие да оспорва по съдебен ред чрез иск припознаването по действащия чл. 66, ал. 5 от СК се трансформира в правото да оспорва припознаването, но в различен по-ранен момент и по различен ред – чрез възражение до длъжностното лице по гражданското състояние. **Целта на промените е създаване на допълнителни гаранции за предотвратяване използването на припознаването за заобикаляне на правилата и процедурите по национално и международно осиновяване**, което произтича от принципите и разпоредбите на Конвенцията за защита на децата и сътрудничество в областта на международното осиновяване, съставена в Хага на 29 май 1993г.

Необходимостта от промяна относно момента на оспорването на припознаването от страна на дирекция „Социално подпомагане“ е обусловена от невъзможността при хипотези на неустановен произход по баща и впоследствие по-късно направено припознаване да се постигне **своевременна защита на детето, когато това се използва с користни цели** и създава основателни съмнения за опасност или вреда, която има вероятност да настъпи с припознаването. Пример за това са честите случаи на припознаване по време на стартирала процедура по осиновяване, за да се прекрати процедурата, без впоследствие да се предприемат каквито е да е действия за фактическо упражняване на придобитите от припознатия родителски права и отглеждане на детето в семейството или припознавания с цел извеждане на детето извън територията на страната. Пример за злоупотреба с института на

припознаването е и използването му за заобикаляне на процедурата по осиновяване, като съпругът припознава детето, родено от „мимолетна връзка с майката на детето“, а съпругата му го осиновява по облекчената процедура по чл. 82, ал. 2 от кодекса. Тази злоупотреба се извършва и от лица с обичайно местопребиване в чужбина и детето може да е изведено от България към момента на оспорване на припознаването му от Дирекция „Социално подпомагане“ и от прокурора. Оспорването на припознаването от дирекция „Социално подпомагане“ в този начален момент няма да попречи в случаите на припознаване от действителния биологичен баща, тъй като разпоредбата на чл. 66, ал. 2 предвижда, че припознаващият може в тримесечен срок от получаването на съобщението да предяви иск за установяване на произход.

За да не се превърне в средство за произвол и в непропорционална намеса на държавата в личния и семейния живот на родителите и детето, **това право на Дирекция „Социално подпомагане“ е прецизирано чрез посочване на реда, критериите/условията, при които Дирекция „Социално подпомагане“ ще извършва преценка.**

С изменението на чл. 66, ал. 5 се създава възможност припознаването да може да бъде оспорено от всяко лице, което твърди, че е родител на припознатия, чрез иск, предявен в едногодишен срок от узнаването на припознаването. Предвидено е, този иск задължително да се съединява с иск за установяване на произход.

Изменението на чл. 66, ал. 5 от СК е отдавна наложително както поради все по-честото използване на института на припознаването за установяване на произход на дете, в някои случаи за заобикаляне на осиновяване и/или с цел трафик на деца, така и поради отпадане в СК от 2009 г. на законово регламентираната възможност всяко трето лице с правен интерес да оспорва припознаването в едногодишен срок от узнаването, която възможност е съществувала във всички предишни правни уредби, регламентиращи института на припознаването.

5. Относно Закон за изменение и допълнение на НПК

/ДВ 103 -04.12.2020г./

Промените целят въвеждане на мерки по прилагането на Регламент (ЕС) 2017/1939 на Съвета за установяване на засилено сътрудничество за създаване на Европейска прокуратура

• Във връзка с предоставените правомощия на европейските прокурори и европейските делегирани прокурори да осъществяват наказателно преследване е направено изменение и допълнение в чл. 46 от НПК, с което се въвежда институционална гаранция за независимостта на тези

прокурори от надзора на прокурор от по-горестоящата прокуратура, включително на главния прокурор.

- **Направени са допълнения в чл. 200 и 213 от НПК**, за да се изключи институционалният контрол на прокурор от по-горестоящата прокуратура върху разпределението на делата в досъдебното производство, при обжалване на постановленията на разследващия орган и при отказа за образуване на досъдебно производство.

- **Създава се чл. 217б в НПК с цел приравняване на процесуалната стойност на извършените от тях действия с тези, извършени от български орган.** Това е необходимо, тъй като доказателствата, представяни от Европейската прокуратура пред съда, не следва да бъдат отхвърляни единствено на основание, че са събрани в друга държава членка или в съответствие с правото на друга държава членка, при условие че съдът, разглеждащ делото по същество, приеме, че допускането на доказателствата зачита справедливостта на процеса и правото на защита на заподозряното лице или на обвиняемия съгласно Хартата на основните права на Европейския съюз. Във връзка с това **се прави и допълнение в чл. 411в, ал. 1 от НПК**, съгласно което европейският прокурор и европейските делегирани прокурори могат да упражняват функции като орган на досъдебното производство по дела, подсъдни на компетентния специализиран наказателен съд.

- **С допълнението в чл. 243 от НПК се предлага** в съответствие с Регламент (ЕС) 2017/1939 контролът върху решението, което ще се взема от европейския делегиран прокурор в случай на прекратяване на наказателното производство, да не попада в обхвата на правомощията за контрол на националната прокуратура. В такива случаи контролът върху решенията, взети от европейския делегиран прокурор, ще попадат единствено в обхвата на правомощията по наблюдение на наблюдаващия европейски прокурор в съответствие с вътрешния процедурен правилник на Европейската прокуратура.

- **С допълнение на чл. 411а, ал. 7 се цели да се избегне конкуренцията на подсъдност между специализирания наказателен съд и военните съдилища**, като се въвежда уточнение, че делата от компетентност на Европейската прокуратура ще бъдат подсъдни на специализирания наказателен съд.

6. Относно Закон за изменение и допълнение на ГПК

/ДВ 110 -29.12.2020/

Продължаването на реформата на съдебната система е безусловно свързано с въвеждането на електронното правосъдие. В процесуалните закони следва да намерят място основните правни норми, регулиращи правилата за упражняване на процесуални права в електронна форма.

Необходимостта от законодателни промени в процесуалните закони в тази насока се обуславя и от факта, че предстои въвеждането на единната информационна система на съдилищата, както и функционалностите на единния портал за електронно правосъдие. Единният портал за електронно правосъдие (ЕПЕП) предоставя възможност да се извършват процесуални действия в електронна форма и да се изготвят електронни съдебни дела. Електронните съдебни дела позволяват на страните и да преглеждат електронните копия на техните съдебни дела, както и да копират като незаверени преписи отделни документи, съдържащи се в делото. Порталът е достъпен за лица, които имат личен потребителски профил, създаден след първоначална регистрация. Единният портал за електронно правосъдие предоставя възможност на участниците в съдебното производство да получават електронни съобщения, призовки и книжа, включително да бъдат уведомявани за определени процесуални действия.

С промените, предвидени в ГПК, са регламентирани:

• Правила за връчване на съобщения и призовки на електронен адрес:

Предложената уредба предвижда, че връчването на актове на съда може да се извършва на избран от страната електронен адрес за връчване:

- чрез единния портал за електронно правосъдие;
- чрез квалифицирана услуга за електронна препоръчана поща съгласно Регламент (ЕС) № 910/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 23 юли 2014 година .

С промените в ГПК е предвидено, че връчването на кредитни и финансови институции, включително тези, извършващи събиране на вземания срещу потребители, на застрахователни и презастрахователни дружества и на търговци, които извършват доставка на енергия, газ, или предоставяне на пощенски, електронни съобщителни или водоснабдителни и канализационни услуги, на нотариуси и частни съдебни изпълнители, държавни учреждения и общини се извършва само на електронен адрес. Обичайно повечето от тези лица ползват електронен подпис, осъществяват кореспонденцията си с Националната агенция по приходите по електронен път и имат опит, поради което за тях няма проблем да кореспондират така и със съдилищата.

Връчването на адвокат се извършва чрез единния портал за електронно правосъдие или на всяко място, където той се намира по служба извън неговата кантора. За да се гарантира връчването чрез ЕПЕП е предвидено и задължение за адвоката да се регистрира и да поддържа профил в Единния портал за електронно правосъдие по чл. 360в от Закона за съдебната власт и в информационна система за сигурно електронно връчване по чл. 20, т. 1, буква „а“ от Закона за електронното управление.

Въвежда се задължение за ищеца да посочва в исковата молба и електронен адрес, както и задължение за ответника в отговора на исковата молба да посочва електронен адрес, в случай че имат такива. Уточнено е как текат сроковете при връчването по електронен път. Гражданите могат да упражняват процесуалните си права до края на двадесет и четвъртия час на съответния ден, а не до края на работния ден на съда.

• Предвидена е възможност за заплащане на такси и други задължения към съда по електронен път:

В случай че искането за защита и съдействие е извършено в електронна форма съгласно чл. 102е в ЕПЕП, дължимата държавна такса се намалява с 15 на сто. При оттегляне на съгласието за връчване по този начин разликата до пълния размер на дължимата държавна такса се довнося от ищеца в едноседмичен срок. Намаляването на дължимата държавна такса ще мотивира страните да изберат този начин на извършване на процесуални действия в електронна форма, което значително ще ускори въвеждането на електронното правосъдие.

• Извършването на процесуални действия в електронна форма са уредени в нова глава единадесета „а“ на ГПК „Процесуални действия и актове в електронна форма“:

Предвидено е съдът да издава актове и да извършва всички други предвидени в закона процесуални действия в електронна форма, освен ако поради естеството им това е невъзможно или по силата на закон е предвидено извършването им по друг начин. Дефинирано е понятието „процесуални действия в електронна форма“.

Създадено е задължение за съдилищата да разгласяват по разбираем и достъпен начин възможността на лицата да извършват процесуални действия в електронна форма, включително чрез единния портал за електронно правосъдие. Те трябва да осигурят свободно и безплатно подробна информация на гражданите относно възможността да се извършват процесуални действия в електронна форма, включително на видни места в сградите им.

Съдилищата трябва да осигурят възможност на лицата да извършват процесуални действия в електронна форма по достъпен начин и доколкото е технологично възможно - в удобен диалогов режим, включително за лица с увреждания. Създадено е и задължение за предоставяне на информация по електронен път за текущото състояние на съответното производство, за да могат гражданите да следят на каква фаза е производството.

Идентификацията на лицата, подаващи електронни изявления, се извършва по реда на Закона за електронната идентификация или чрез

средствата за електронна идентификация, издадени в друга държава членка, които отговарят на условията по чл. 6, параграф 1 от Регламент (ЕС) № 910/2014.

Авторството се установява посредством квалифициран електронен подпис, когато законът предвижда писмена форма за извършването на електронни изявления до съда и изискване за подпис.

Когато електронните изявления до съда се подават от пълномощник, към изявлението се представя електронен образ на пълномощното, снет със съответното устройство, освен ако упълномощаването не се извършва от страната по електронен път.

Документ за внесени държавни такси и разноски не се представя, когато законът изисква това, ако са заплатени по електронен път в процеса на подаването на изявлението.

Към електронни изявления преписи за страните не се представят, когато законът изисква представянето им за писмени изявления, с които се упражняват процесуални права – искови молби, заявления и др. **Предвидено е задължение за съда да възпроизвежда** изявленията и приложенията към тях в необходимия брой преписи на хартиен носител и след заверка от служител на съда – да ги изпраща на участниците в производството, които не са заявили, че желаят да получават електронни изявления от съда или не са задължени да получават такива.

В отделните производства – изпълнителни и заповедни, са отразени онези специфики, които да позволяват издаването на изпълнителен лист и заповед за изпълнение в електронна форма чрез обявяване на актовете и извършване на електронни отбелязвания в електронното дело.

• **Създаването на легална дефиниция на понятието „електронен адрес“:**

Съгласно предвидената дефиниция „електронен адрес“ е персонализирано пространство в единния портал за електронно правосъдие, чрез което лицата получават електронни заявления, съобщения, призовки и книжа от съдилищата, адрес на квалифицирана електронна поща, както и адрес на електронна поща.

7. Относно промените в НПК

/ДВ 110 – 29.12.2020г./

В преходните и заключителни разпоредби в § 35 на ЗИД ГПК от 29.12.2020г. са регламентирани съответните промени в НПК, направени в ДВ 110 от 29.12.2020г.

• **Изготвянето на съдебните актове в електронна форма:**

Предвидено е съдебните актове да се изготвят като електронен документ в единната информационна система на съдилищата и да се подписват с квалифициран електронен подпис.

• **Упражняването на процесуални права и извършването на процесуални действия в електронна форма от страните:**

Предвижда се пострадалият, частният обвинител, частният тъжител, гражданският ищец, гражданският ответник, както и защитникът да могат да правят искания, бележки и възражения, както и да могат да обжалват актовете на съда по електронен път.

• **Правилата за провеждане на видеоконферентни съдебни заседания при вземане на мярка за неотклонение задържане под стража в досъдебното производство:**

Правилата се създават с оглед на необходимостта от осигуряване на физическа и социална изолация на обвиняемия и неговия защитник, съдебния състав и прокурора **в отговор на новите реалности за предпазване и преодоляване на пандемията, както и в случаите на обявено извънредно положение, военно положение, бедствие, епидемия или други форсмажорни обстоятелства**, или при изразено писмено съгласие на обвиняемия и неговия защитник, като в тези случаи самоличността на обвиняемия се удостоверява от началника на затвора, началника на ареста или определен от тях служител. Видеоконференцията се осъществява в електронна среда при спазване на технологичните изисквания, установени в Закона за съдебната власт и подзаконовите нормативни актове.

• **Правилата за призоваване и уведомяване на пострадалия за хода на наказателното производство:**

Създадена е възможност за органа, който образува досъдебното производство, да уведомява пострадалия за това, ако той е посочил освен адрес за призоваване в страната, и електронен адрес.

• **Правилата за връчване на призовки, съобщения и книжа в съдебната фаза на наказателния процес:**

Основен принцип в системата за електронно призоваване е принципът на доброволност от страна на участниците в процеса: те следва да изразят своето съгласие за получаване на призовки, съобщения и книжа по електронен път, като съгласието може да бъде оттеглено по всяко време. Връчването може да се осъществи чрез електронен адрес за връчване в ЕПЕП, като се удостоверява с копие от електронния запис от информационната система на портала, подпечатано с квалифициран електронен времеви печат на съда и с удостоверено точното време на всяко действие в системата чрез

електронен квалифициран времеви печат. При връчване чрез квалифицирана услуга за електронна препоръчана поща – с електронните записи за връчването, създадени от квалифицирания доставчик на удостоверителни услуги. Те се смятат за връчени с изтеглянето им. Потвърждаване на получаването не се изисква. Електронната идентификация на лицето се извършва по ред, определен в Закона за съдебната власт.

В съдебната фаза по идентичен начин е уредено и връчването на призовки, съобщения и книжа на пострадалия от престъплението, ощетеното юридическо лице, частния тъжител, частния обвинител, гражданския ищец, гражданския ответник и техните повереници, както и на свидетел, вещо лице, преводач, тълковник или специалист –технически помощник. Връчването може да се осъществи чрез електронен адрес за връчване в ЕПЕП чрез квалифицирана услуга за електронна препоръчана поща, или чрез адрес на електронна поща.

• Правилата за изпращане на съобщение за извършено престъпление:

Създадена е уредба за изпращането на съобщение за извършено престъпление и по електронен път, ако е подписано с квалифициран електронен подпис при спазване на изискванията на закона. Със съобщението лицето има възможност да изрази своето съгласие да бъде призовавано и да получава съобщения на посочения от него електронен адрес.

• Правила за провеждане на видеоконферентни съдебни заседания при произнасяне по мярката и другите мерки за процесуална принуда в съдебното производство:

Предвидена е възможност при обявено извънредно положение, военно положение, бедствие, епидемия, други форсмажорни обстоятелства или по писмено искане на подсъдимия и неговия защитник и по преценка на съда подсъдимият да участва в делото и чрез видеоконференция, като в тези случаи самоличността му се удостоверява от началника на затвора или определен от него служител. По този начин трайно и за в бъдеще ще бъде уредена работата на органите на съдебната власт, включително в кризисни условия, независимо от какъв извънреден характер са същите.

• Създаване на легална дефиниция на понятието “електронен адрес“:

Съгласно предвидената дефиниция “електронен адрес“ е персонализирано пространство в единния портал за електронно правосъдие, чрез което лицата получават електронни изявления, съобщения, призовки и книжа от съдилищата, адрес на квалифицирана електронна поща, както и адрес на електронна поща.

8. Относно промените в Закона за здравето

/ДВ 110 – 29.12.2020г./

В преходните и заключителни разпоредби в § 36 на ЗИД ГПК от 29.12.2020г. са регламентирани съответните промени в Закона за здравето, направени в ДВ 110 от 29.12.2020г.

Практиката на работа по случаи, при които е налице необходимост от настаняване на лица с психични разстройства на задължително лечение, показва затруднения във връзка с изискването на разпоредбата на чл. 158, ал. 5 за осигуряване в съдебното заседание на личното присъствие на лицето, чието настаняване се иска. Превеждането на лица, които са на стационарно лечение, е свързано с тяхното транспортиране от лечебното заведение до съда, за което следва да се осигури специализиран транспорт и да се отделят санитарни. Голям брой от лицата са във фаза на обостряне, като представляват потенциална опасност не само за лекарите психиатри, но и за трети лица при контактите им с тях.

С промените в ЗЗ се предвижда възможност лицето, чието настаняване се иска, да може да участва в делото и чрез видеоконференция. Това ще се извършва единствено когато здравословното състояние на лицето не позволява да се яви в съдебното заседание, както и при обявено извънредно положение, военно положение, бедствие, епидемия или други форсмажорни обстоятелства. Следователно въведената възможност за участие на лицата в делото и чрез видеоконференция представлява допълнителна гаранция за защита на техните права и законни интереси.

9. Относно изготвени становища на съдиите от ОС Стара Загора по правоприлагането на материалните и процесуални закони. Предложения за промяна на законодателството

През 2020г. съдиите от ОС Стара Загора взеха отношение относно действаща нормативна уредба и проблемите по правоприлагането ѝ по няколко аспекта. **Аз ще се спра на “най-наболелия“ за тях, с оглед кариерното им развитие: проблеми в действащата нормативна уредба за повишаване в длъжност и преместване на магистрати в органите на съдебната власт, а именно: изключително тромавата и бавна /в някои случаи продължаваща години/ процедура.**

Магистратите констатираха че неизготвянето на атестациите по откритите процедури е основна причина за забавянето на конкурсите за повишаване и за преместване. **Тромавата процедура при определяне състава на конкурсните комисии е втората основна причина.**

Направени бяха следните предложения за промяна на законодателството:

1. По аналогия на промяната на чл.39а ЗСВ /въвеждането на ПАК в съдилищата/ **промяна на чл.189, ал.5 и ал. 6 ЗСВ в частта, относно състава на конкурсните комисии:** “Конкурсът се провежда от петчленни конкурсни комисии, определени според конкурсната материя. Членовете на конкурсната комисия включват един хабилитиран учен по правни науки по съответната материя с академична длъжност доцент или професор, както и четирима членове със статут на действащ съдия, прокурор или следовател, определени, както следва:

а/ за провеждане на конкурс за повишаване и преместване на съдия в районен съд – по конкурсна материя от съответния окръжен съд ;

б/ за провеждане на конкурс за повишаване и преместване на съдия в окръжен съд – по конкурсна материя от съответния апелативен съд и т.н.

Мотивите за промяна са:

а/ на първо място по – бързо протичане на процедурата с оглед опростяване избора на конкурсна комисия

б/ на второ място /но не и по значение/ въззивните съдии с оглед упражнявания въззивен контрол са запознати с работата на кандидата от съответния окръжния съд.

Участието в конкурсната комисия на хабилитиран учен по правни науки по съответната материя с академична длъжност доцент или професор до голяма степен игнорира субективния фактор /четирима от съдиите в комисията и кандидатът са от един апелативен район/, като по този начин се осигурява в максимална степен обективния системен поглед при оценяване на кандидатите, непосредствено извършван от по-високото ниво на съдилищата.

2. Приоритетно изготвяне на атестациите на участващите в конкурси магистрати.

а/ По смисъла на чл.59, ал.2 от Наредба №2/23.02.2017г. “Проверката на дейността на атестирания се осъществява в срок до три месеца от получаване на изисканите след откриване на процедурата данни“ да се приеме двумесечен /или друг разумен срок/ за изготвяне на атестациите на участващите в конкурси магистрати от получаване на изисканите след откриване на процедурата данни.

б/ Да се приеме тримесечен /или друг разумен срок/ за изготвяне на атестациите на участващите в конкурси магистрати от датата на откриване на процедурата.

с/ С оглед по – кратките срокове, визирани по – горе, КАК към ВСС още с откриване на процедурата да изпрати писма до двете институции

/тази в която ще се изготвят статистическите данни и в която ще се сформира помощна атестационна комисия/ за предприемане на необходимите административни мерки за по – бързото протичане на процедурата, като исканите статистически данни не се изпращат на КАК към ВСС, а директно на органа на съдебната власт, в който се избира ПАК.

3. За точно определяне на правомощията и правилата за дейността на помощните атестационни комисии, съгласно чл. 209 ЗСВ.

a/ По смисъла на чл.56, ал.2 от Наредба №2/23.02.2017г. – **определяне на атестационния състав** - съобразно материята, в която е работил атестираният магистрат през атестационния период.

b/ По смисъла на чл.57, ал.1, ал.2 и ал.3 от Наредба №2/23.02.2017г. – **срокове за отвод** от страна на атестирания магистрат и самоотвод на член на ПАК – тридневен

c/ **Срок за изготвяне на предложението за комплексна оценка от ПАК**, считано от датата на заповедта за сформирането й., с оглед крайния срок за изготвяне на комплексна оценка от КАК - едномесечен /или друг разумен срок/.

d/ **Срок за възражение** на предложението за комплексна оценка от ПАК от страна на атестирания магистрат – седемдневен /ако бъде регламентирано такова/. В противен случай предложението за комплексна оценка се изпраща директно на КАК към ВСС.

e/ В хипотезата, че атестираният магистрат може да възрази срещу предложението за комплексна оценка **кой го разглежда:** ПАК или се изпраща директно на КАК /един вид втора инстанция/ към ВСС за изготвяне на комплексна оценка.

g/ По аналогия на чл. 189, ал.10 ЗСВ “Участието в конкурсната комисия се взема предвид при изготвяне на атестация и при определяне на натовареността на съответния съдия, прокурор или следовател“ **трудът на магистратите, избрани в ПАК, следва да бъде компенсиран с подходящи инструменти**, като намаляване на натоварването с разпределението на по-малък брой дела на атестиращия за времето на участие в атестационната процедура, както и отчитане на това участие при оценяването на професионалната му дейност.

ОС Стара Загора и районните съдилища от съдебния окръг са важна и неделима част от съдебната система в Република България. По щатно разписание, по брой на работещите в съдилищата магистрати и съдебни служители, като съдебен район, той е сред най – големите в страната. Тук работят магистрати с високи нравствени и професионални качества, с богат професионален и житейски опит и с отлични правни познания, които се трудят мотивирано и с чувство за отговорност, като непрекъснато дават своя принос за

повишаване на доверието на гражданите в съдебната власт, както и за осъществяването на реформата на съдебната система.

От години, ние последователно се стремим да прилагаме стандарти за ефективно администриране процеса на правораздаване, за модерно и високотехнологично обезпечаване на достъпа до делата и информацията, за публичност, безпристрастност и предвидимост.

Постигнатите резултати през отчетната 2020г. са повод за удовлетвореност за магистратите и съдебните служители. Въз основа на цялостния анализ на дейността на ОС Стара Загора и районните съдилища от региона през 2020г., може да се направи извода, че през отчетния период съдилищата и работещите в тях магистрати и съдебни служители се трудиха мотивирано, професионално и с чувство за отговорност и въпреки немалкото трудности и възникналата пандемична обстановка, които трябваше да преодоляват, постигнаха много добри резултати при насрочването, разглеждането и решаването в предвидените от закона срокове на различните по своя характер дела. Укрепването на правоприлагащия капацитет на съдебната система, утвърждаването на принципите на прозрачност и безпристрастност в работата на ОС Стара Загора, подобряване на административната дейност на съда и повишаване на общественото доверие в институцията, са само част от целите, стоящи пред магистрати и съдебни служители, през настоящата 2021г.

Поздравявам всички съдии и съдебни служители от съдебния район на ОС Стара Загора за ползотворната им работа през изминалата година и им пожелавам през 2021г. да реализират още по-добри професионални успехи.

**Председател
ОС Стара Загора**

/Кр. Георгиев/